Päewaleht

Tänast lehte 8 külge.

Esmaspäewal hinnata kaasandena

pilke- ja naljaleht „KRATT".

TOIMETUS ja TALITUS: Pikk tän. 2. Kontor awatud 9—5. Ärijuhi kõnetunnid 9—11, 4—5. Aadress: „PÄEWALEHT" Tallinn, postkast 87

TELEFONID: Peatoimetaja G. E. LUIGA 433—63. Wastutaw toimetaja L. KENN 433—63 wõi 433—47. Toimetusel: 448—51, 433—96, 433—47, 431—15. Juhatus: — 434—19. Ärijuht — 448—12, kontor 433—11, kassa ja arweosak. 433—54 trükik. kontor 11—08 raamatukauplused (Pikk t. 2) 434—94 ja Jaani t. 6 446—11.

Peatoimetaja G. E. LUIGA.

Üksik number 6 s

TELLIMISE HIN

1 kuu postiga 1 kr. 50 senti
2 kuud „ 3 kr. — „
3 kuud „ 3 kr. 70 „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgnewa kuu eest 1 kr. 20 s. Wälismaale 4 kr. kuus.

1 kuu po
2 kuud
3 kuud
Üle 3 ku
iga järgn
5 s. Aadr

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel senti, teksti sees 15 senti ja tekstis te mm. weeru laiuses. Kohaotsimise ku poole hinnaga. Kuulutuste koha wali

Kuulutusi wõetakse wastu lehe joo igapäew kl. 1-ni, reedel ja l

Käsikirjad hoitakse alal ainult sell

Nr. 308 Keskнädalal, 11. nowembril 1931. XXV

Macdonaldi tähtis kõne.

Naelsterlingi stabiliseerimine oleneb rahwuswahelisest tegurist.

Briti loodab Prantsuse ja Saksa kokkulepet heakstegemistüsimustes.

Keskel wajakul — Londoni jenine lord-major sir Phene Neal; temast paremal — uus lord-major Maurice Jenks.

London, 9. 11. **Londoni uus lord-major sir Maurice Jenks astus täna ametisse. Hoolimata wihmasest ilmast olid lord-majori traditsioonilist korteeshi tulnud waatama suured rahwahulgad.**

Lord-mayori aastabanketil, millest wõttis osa umbes 800 kutsutud isikut, nende hulgas kõigi riikide diplomaatilised esindajad, peaminister Macdonald esines tähtsa könega. Macdonald ütles muuseas: „Suur-Britannia praegune walitsus on ainulaadiline walitsus, walitud ainulaadilises olukorras, et lahendada ainulaadilist seisukorda. Meie pöördusime rahwa poole rahwusliku üleskutsega ja saime rahwuslikud wolituseд. Meie oleme rahwuslik walitsus. Meil on lahendada kaks suurt probleemi, ja meie, minu ametiwennad ja mina, wõime teile kinnitada, et meie tahame neid probleemid lahendada. Esimene probleem on eelarwe tasakaalustamine, teine — kaubabilansi parandamine."

Majanduslику seisukorra kohta Macdonald ütles: „Euroopa majanduslik seisukord tuleb jalule seada ja ratsionaliseeriba, enne kui üksi Euroopa rahwas wõiks aluse panna stabiilsele majanduslikule ja töostuslikule seisukorrale. Saksamaa praegune seisukord mõjub maailma suhtes, peab tulema põhjalikule uurimisele, millest ka Saksamaa ise hea tahtega peab osa wõtma. Tuleb sõlmida lõplikud kokkulepped, mis olekšid wastuwõetawad ja praktilised, mis nende teostamisel ei tekitaks rahanduslikke ega kaubanduslikke raskusi ja mis ei takistaks rahwuswahelise kaubawahetuse stabiliseerumist ja normaliseerumist. Meie tahame, niipea kui paras aeg selleks tulnud, tarwitusele wõtta ühinõusid Inglise raha stabiliseerimiseks kindlal alusel, mis teeks meie raha rippumatuks spekulatiiwsetest manöövritest ja päewatehingust. Meie rahandusprobleem on tekkinud maailma seisukorrast, ja meie ei saa seda probleemi edukalt lahendada, niikaua kui maailma seisukord ei ole paranenud. Walitsusel on õigus nõuda rahwalt, et ta temale aega annaks plaanide ja kawade walmimiseks, mii et walitsuse töö wõiks täiesti korda minna. Naelsterlingu stabiliseerimise aeg oleneb suurelt osalt tegurist, mis on wäljaspool ja mis seepärast ei kuulu meie kontrolli alla."

Olles meele tuletanud sündmused, mis tekitasid praeguse rahanduskriisi maailmas, Macdonald ütles: „29. weebruaril lõpeb Saksamaale antud lühiajaliste kreditiide tähtaeg, ja mis tuleb siis? Wäga raske wastutus langeb nue ja wana maailma walitsustele, kes peawad katastroofi ära hoidma. Wõimalik, et tulewal kuul juba meie seisame äikesetsooni serwal. Briti walitsus uurib hoolega seisukorda. Kuid esmajoones on otsekoheselt huwitatud walitsuste — Prantsusmaa ja Saksamaa — asi kokku tulla ja uurida eraopaletult määratumat probleemi. Nemad peawad kokku leppima selle kohta, mida tuleb teha nüüd ja pärast, kui Hooveri moratoorium lõpeb. Siin ei tohi aega kaotada. Osalised ja ajutist laadi kompromissid ei lahenda seisukorda. On tarwis täielikku ja jäädawat lahendust. Kõik riigid peawad järele andma, sest muidu maailma seisukord halweneb kuni kokkuwarisemiseni, ja siis on ainuke pääsetee revolutsioonis. Kes on see walitsus, kes julgeks endale wõtta niisugune wastutuse?"

Tollitõkete, heakstegemismaksude, sõjawõlgade ja julgeoleku küsimuste kohta Macdonald ütles: „Kõigi rahwaste riigimehed peawad leidma ühiselt kindla aluse, millele wõibaks ehitada maailma tulewik. Euroopa wajab poliitilist rahu, mis wõimaldaks temale korraldada oma majanduselu ja teha lõpu sunniwiisil pealepandud kohustustele, mida wõimatu on täita, ilma kõigile rahwastele kahju tegemata. Seepärast Briti walitsus on tunnud suurt headmeelt Prantsuse peaministri Lavali külaskäigust Washingtonis. Briti walitsus loodab, et sellele külaskäigule järgneb kokkulepe Prantsusmaa ja Saksamaa wahel, mis on Euroopa üleschitustöö oluliseks eeltingimuseks. Briti walitsus teeb kõik, mis wõimalik, et kindlustada korraminekut tulewal aastal peetawale maailma desarmeerimiskonwerentsile. Tulewal aastal peetakse Ottawas dominioonide konwerents, millest ka meie Kanada walitsuse kutsel osa wõtame. Enne seda dominioonide riigisekretär Thomas külastab mitmesuguseid dominioone, et tutwuda eesmestest allikatest kõigi wõimalustega."

Wõlgade ümberkorraldus?

London, 10. 11. Macdonaldi eilset kõnet Londoni lord-mayori aastabanketil kommenteeritakse ajakirjanduses kiitwalt. Wastasrindliku tööliserakonna häälekandja „Daily Herald" leiab küll, et peaministri kõne on olnud liig üldist laadi. Kui aga Macdonald wõlgadeküsimuse põhjalikku ümberkorraldamist tahab saawutada, siis wõiwat ta tööliserakonna toetuses kindel olla. üks juhtiw wabameelne leht seletab, et Macdonaldi kõne kõige tähtsam lause on see, milles kõneldakse sellest, et kõik riigid olenewad majanduslikult üksteisest, ja et seepärast kõik riigid peawad järele andma. üks wanameelne leht kirjutab, et kuski maailmas ei wõi tähele panemata jääda Macdonaldi hoiatus, et walida tuleb nüüd wõlgadeprobleemi mõistliku ja kestwa lahenduse ning kokkuwarisemise ja rewolutsiooni wahel.

Endine Leedu peaminister Petrulis kohtu alla.

Kaunas, 10. 11. Endise peaministri ja rahaministri Petrulise süüdistuse asjus alustatud eeluurimine on lõpetatud. Petrulis antakse kohtu alla seadusewastase tegewuse pärast. 1923. ja 1924. a. kõrgetel kohtadel asudes on ta annud üle saja loa igasuguste asjade sissewedamiseks Leetu, mis tol ajal maksnud määrustega poolud kooskõlas. Peale selle Petrulist süüdistatakse wälismaalt piirituse ostmises hindadega, mis ületasid maailmaturu omad. Edasi Petrulis on ministriks olles 100.000 litti riigi raha mahutanud Klaipeda panka ja wõtnud sellelt makstud kõrged protsendid (35%) omale. Lõpuks on Petrulis Kaunase laostunud Tööstus-kaubanduspangale laenanud 2 miljonit litti wäärtuseta weksli wastu.

Mida meile sisse weeti.

Wäliskaubanduse ülewaatest käesolewa aasta kohta leiame järgmisi kaupu, mis meile on sisse weetud.

Wähid, lõhekala, makaronid, nuudlid, köömned, seenekonserwid, keedujuurwilja-konserwid, presspärm, äädikas, moonisseemned, kruubid, odratangud, wärsked sigud, soolasilgud, kunstwõi, heinad, põletispuud, schokolaad ja kompwekid.

Kogusummas on makstud wäliswaluutas 957.276 krooni.

Meil aga otsitakse samadele ainetele wälisturgu ehk kurdetakse sihtsalt, et puuduwad turundamise wõimalused koha peal.

Ameerika kongressil demokraatidel enamus.

New-York, 5. 11. Terwes reas osariikides peeti eile üldisi walitsuse ja omawalitsuste walimisi, peale selle wiies osariigis järelwalimisi saadikutekotta. Kuna tulewal aastal on üheadriige uue presidendi waliminc, siis jälgitakse praegusi walimisi suure huwiga. Walimiste tulemused näitawad mõõdukat demokraatlikude häälte kaswu.

„Märgade" demokraatide üllatawa wõidu tagajärjel „kuiwade" wabariiklaste üle Michigani osariigi walimistel on uue kongressi koosseisus ette näha demokraatide ühehääleline enamus. Demokraadid saawad 216 kohta, wabariiklased 215, andes sellega kongressi esimehe ja komisjonide esimehed. Kuna senatis wabariiklastel üksinda ainult ühehääleline enamus, siis tuleb president Hooweril sigemal kongressi istungjärgul arwestada parlamenti, millega wäga raske leida kooskõla.

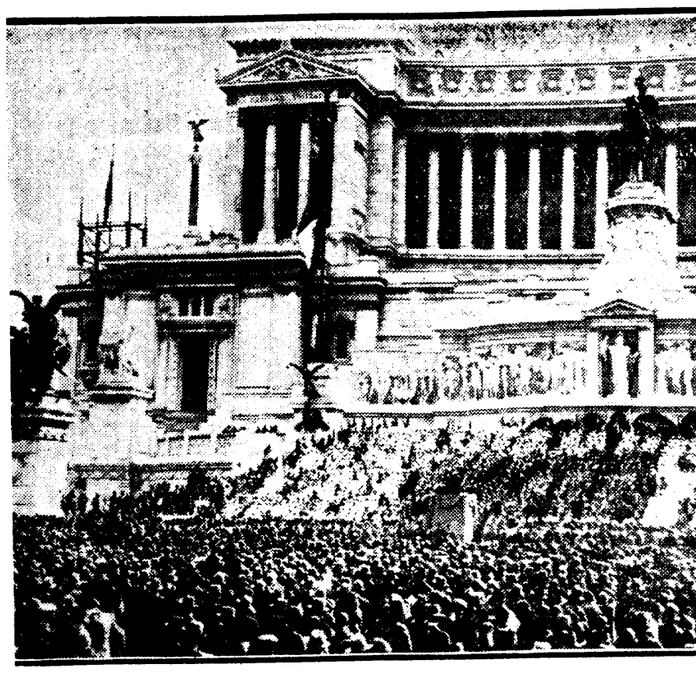

4. nowember Roomas. Itaalia riigipühal 4. nowembril laulis juur, 4 Itaalia hümni Vittorio Emmanueli ausamba juures Roomas. Pildil koori esinemine.

Oktoobripidustused Moskwas.

Suur Stalin. — Hiiglaparaad Punasel platsil.

Moskwast saabunud lehed, mis pühendatud oktoobri riigipöörde 14. aastapäewale, on kõik ühe plaani järele koostatud, rohkem kroonulikud kui kunagi enne. Kirjutiste sisu on ühe ja sama aine teisendiks. Isegi lehtede pildiosa erineb waewalt millesti. Kõige iseloomustawam selles on, et kõigis lehtedes on esikülgele paigutatud ainult ühe elusa juhi — Stalini — pilt. Tema kõrwal on juba surnud Lenini pilt. Elaw Stalin ja surnud Lenin, ainult neid prohweteid Nõukogude Wene kodanikud tõhiwad tunnustada. Stalini pildi mahutus on silmnähtawalt sündinud Kremlist tulnud käsu järele. „Wabadus" pildi mahutamisel on seisnud ainult selles, et ühel pildil Stalin on frentschis, teises sõduritsnelis, lipp käes ja lipul Lenini pilt.

Kõik lehed kirjutawad wiisaastaku „õnnistusest" ja „sotsialistlikest saawutustest" Nõukogude Wenes. Näidatakse, kuis kapitalistlikis Läänes kõik „lagunemas" ja Nõukogude Liidus kõik ülesehitusel. Kirjutatakse kommunistliku partei kaswust. Praegu on partei liikmete ja kandidaatide arw 2½ miljonit, kuna 1917. a. ta oli ainult 25.000. Nõukogude „wõitude" ülistamiseks on mobiliseeritud ka wälismaalased ja „spetsid". Romain Rolland saadab terwituse „tõuswale päikesele" ja kinnitab enamlastele, et nad „kannatawat" inimsoo eest. Stefan Zweig räägib sellest hirmust, mis olewat praegu haaranud Euroopa. Hirmu seisukorras ei saa kuna midagi suurt. Akadeemik Joffe kirjutab „teaduse diffenguist" Nõukogude riigis ja wäljasurwuseст „tõstmata Läänes". Endast mõista ei puudu ka Kremli kojalaulik Demjan Bednõi, kes täidab „Iswestija" Nõukogude Wene saawutuste ülistamisega.

Pidustuste päewa hommikul oli Moskwa nii tihedas udus, et anti raadio teel teaba paraadi edasilükkamisest Punasel platsil tunni wõrra. Kell 10 ilmusid Nõukogude juhid oma harilikele kohtadele estraadil, Lenini mausoleumi juures. Nende seas olid Kalinin, Molotow, Ordshonikidse, Jenukidse ja teised. Kõige ees, wastu lawa barjääri, seisis Stalin.

Wosnessenski wärawast ilmus hobuse seljas sõjakomissar Woroschilow, sõitis piki wäesafsid ja terwitas üksikuid rühmi, kes wastasid talle „hurraaga". Rüüd hakkas defileerima suur paraad, mille mõõdumiseni läks 2 tundi. Kõigepealt tuli sõjakomissariaadi ja sõjakaadeemia liikmetest kombineeritud rühm, siis kõrgemad sõjakoolid, tööstuse ja teede kaitsewäed, Moskwa garnison. Marksist wõtsid osa la GPU rügement, kahurwõigi, mitukümmend racket tanki, üle saja kerge tanki, raske-kahurwõigi, prohektorite osakonnad, raadiotelegraafistid jne. Neile järgnesid sõjawäelised üliõpilaste brigaadid, tööliste miilits, kodanike sõjawäelised liidud jne. Siis jälle ratsawäe rühmad, kuulipildujate kolonnid jne. Olid wõisa toodud ka Poola-Wene wabadussõjast osa wõtnud kuulipildujad.

Neid meeleawaldusi waatas pealt ka diplomaatilise korpus estraadil. Sõjawäelistele rühmadele järgnenud eraorganisatsioonide ja wabrikutööliste rongkäik oma Lääne kodanlasi piikawate lippude ja plakatitega iäi diplomaatidel nägemata. Nad lahkusid paraadi sõjawäelise osa möödumisel. Õhtul oli kesk-täidesatwa komitee poolt korraldatud wastuwõtt diplomaatidele.

F. Johanseni maalid waateaknal.

Nagu juba teatasime, oli kunstnike ja sihtkapitali sügisese kunstinäituse jury wahel kokkupõrkeid, et jury maalide wäljapanekul praakis kõrwale ka sarnaseid töid, mis näituse kunstilisele ilmekusele kasuks olekšid tulnud. Et päris häid maale jury poolt kolikambrisse oli saadetud, siis lahkusid kogu oma produktsiooniga näituselt Akberg, Kaigorodof ja F. Johansen.

Et kunsti produtseeritakse publiku jaoks, riiklik sihtkapitali walitsus oma juryga aga õhkkonda loob, kus see takistatud, on F. Johansen nüüd oma maalid publiku jaoks wälja pannud Jaani tän. Tallinna Eesti Kirjastus-ühisuse („Päewalehe") raamatukauplusе waateaknale.

Kunstnik on oma seisukorraga wäga rahul. Waateaken pakub kõige sõbralsama walgustuse ja publikut on tal nüüd nii elawalt, nagu mitte kunagi ühel kunstinäituselil kinnises ruumis.

Et osa wäljapanud maalest seisab märgitud ka sihtkapitali näituse kataloogis, siis on Johanseni näitus waateaknal nagu jatkuks sellele, mis on näha sihtkapit. näituselі Rataskaewu tänawal.

Soome-Poola liginemine.

„Uusi Suomi" teatel asutatakse Wilno instituudis, mille ülesandeks uurida ja tutwustada Poolas ida-euroopa keeli ja rahwaste elu, tulewal aastal soome keele õppetool. Praegu wiibib Helsingis instituudi lektor dr. Kuharska, kes siin juba neli kuud soome keelt õppinud ja jatkab õppimist kewadeni. Laupäewal sõitis Helsingist Tallinna kaudu kodumaale tagasi poola etnoloogia doktor Zawistowicz, kes kuus nädalat Soomes wiibides tutwus soome rahwaluule ja muinaswaraga.

Esietenduskino „MODERN" S. Tartu m. 4. telef. 304-68.

Monumentaalne suurfilm!

Kuulsad näitlejad

Lil Dagower, Theodor Loos, Alexander Murski

he isuurfilmis

„Kolonel Redl'i kuritegu"

suurteos Dr. Schirokauer käsikirja järele. Film, mis paremini seni nähtuist käsitab salakuulajate tragöödiat. Eriliselt huwiaw, sest et põhjeneb ajaloolistele faktidele. Kuidas wõis juhtuda, et edurikas a kohusetruu ohwitser sai oma isamaa äraandjaks? Milleks wajas ta neid suuri rahasummasid? Kas on sõprus 50- ja 23-aastase meeste wahel loomulik? Kas oli Redl oma ebaloomuliku kire ohwer, kui ta end 24. mail 1913. a. maha lasi?

II. „Paramount"-helinädalaringwaade. Maailma wiimased uudised.

Seans side algus kell 5. 7. ja 9. Kassa awatud kella 10

KINOTEATER „Kungla" W. Pärnu m. 31. Algus kl. 5, pühap. kell 1

Kogu maailma kinopubliku lemmik Maurice Chevalier oma parimas lõõkfilmis 2) „Kirgede meloodia".

Suurepärane eleganine kahekordne eeskawa. Pariisi laul. (Pariisi süütused). Nüüdisaja draama 12 j. Ükski, kes on näinud Maurice Chevalier'd „Armastuse paraadis" ei jäta ka seda filmi waatamata.

Romaan 8 laos «Fox» helifilm. Peaosades Lois Moran, Joseph Wagstaff ja Dorothy Burgess.

KINOTEATER SKANDIA WIRU TÄN. 10. Telef. 24-70

Wilmaseid päewi: Parim helioperett hoajal, täis kätkestawat Wiini meeleolu! „Wal

Enneoemata helioperett 12 jaos, armastust, laulu, parimad näitlejad: iludus Charlotte Su José Wedorn, Greti Theimer koomik Szöke Szat

Peale selle: „AURUHOBU".

Kinoteater ASTRA Hospidali t. 2-a Algus kell 2.

Suur lõõ eeskawa ekraanihiiglaste Victor Var kaastegewusel 1) „Warssawi kindlus". draama wene elust 10 j. Hiilgaw ballett ja wene tan mine, nende saatmine Siberisse sunnitööle. Peaosades Hilda Rosch ja Harry Hardt. 1) Maailma oma uusimas, lõbusamas lõõkfilmis „Kaamera

Kinoteater „Skala". Wabriku tän. 8. Algus kell 5, pühap. kell 1.

Ita Rina, Claire Rommer, Hans suurfilmis „Walsside-ku

12 haarawat waatust geniaalse waissidekuninga Jo seiklustest Wiinis ja Wenemaal. Film on tul

II Heligrotesk.

Kinoteater „Diana" Kopli tän. 2

10 sõp alates suurim „Wiimne retk" Reid kahekordne eeskawa! mäng enesesohwerduse hümm! Peaos.: kuulus traagik Kor Karin Ewans. 1) Heligrotesk waade 1 waa

Kino „ARS", Paldiski mnt 19

Täna jookseb meil 2 erakordset suurfilmi! A

1) „Ohjeldatud kirg

2) Publ. lemmikud Maria Paudler, Georg A ander ja Livio Pavanelli lõbusas pikant far

Gloria-Palace

Teist nädalat pöörane edu!

Meie parimaks reklaamiks on nende arwamine, kes näinud filmi!

Viktooria ja ta husaar

Kas rinde wahetus?

Pöördeid Saksa sisepoliitikas.

„Päewalehele“ Berliinist kirjutanud dr. Ernst Feder.

Alljärgnew artikkel on kirjutatud enne pühapäewa nädala lõpul peetud tsentrumi parteikongressi. Kuigi kongressi eel arwatati tsentrumi wõimalikust koostööst Hitleri ja Brüüningi wahel, siis kongress ei astu ses suhtes ega täiesti eitawale seisukohale. Brüüning ja tsentrumi juht Kaas deklareerisid, et tsentrum ei soowi laiendada praegust koalitsiooni ei paremale ega paremale poole, mida kinnitas ülemeelselt ka kongress.

Toimetus.

Juba neliteist päewa on Saksamaa sisepoliitilises elus walitsemas pööre, mis enamusele üllatusena ja paljudele weel tajumatu, kuid millel küllalt suur tähtsus, et ta ülehindamisest rääkida oleks palju. Asi seisab rahwussotsialistliku partei rinde wahetamises, ta eemaldumises saksa rahwuslastest ja pöördumises tsentrumi poole. „Rahwuslikust wastasrinnast“ Hitler pluss Hugenberg Brüüningu wastu, näib nüüd tahtwat tekkida uus kombinatsioon Brüüning pluss Hitler ilma Hugenbergita.

Pööre tuleb enamusele üllatusena. Kuid ta ei näi siiski arenenud ilma ettewalmistuseta, ilma eelsündmusteta. Warsti pärast mullusei septembrikuu walimisi, milles esmakordselt ilmnes rahwussotsialistide suur kasw, mis tegi parteist tugewama erakonna sotsiaaldemokraatide järgi, leidis tsentrum end olewat seatud küsimuse ette, kas neist walimistest ei saaks tõmmata positiiwseid tagajärgi. Tol korral langes otsus, mis weel pole üldiselt teada, Badenweileris peetud nõupidamisel. Siin kohtus kolm meest: mõlemad tsentrumi juhid Brüüning ja Stegerwaldi, kes on liha meie lihast ja weri meie werest, kui sõrkida Hugenbergi ja tema suurtööstuslike pooldajate sabas, pärast seda, kus nende suured isud Braunschweigis peetud kongressil meile täies ulatuses filmade ette maalitud“. Selle suuna kaitsjad rahwussotsialistide ridades nägid end sattuwat raskustesse. Hugenbergist lahti öelda oli wõrdlemisi kerge, kuid seda raskem liginemine Brüüningule. Kuis seda põhjendada oma nende pooldajate ees, kes pole äriteenijad? Millega seletada, et nüüd korraga otsitakse liitu tsentrumiga, mille wastu seni nii suure ägedusega wõideldud, et nüüd sõja asemel tahetakse endiste wastastega sõlmida rahu ja sõprus, anda see tuleroaks, mida seni jumaldatud, ja kuulutada ideaaliteks, mida seni hukka mõistetud?

Mis puntub ristiusu wastu wõitlemisse, siis see kuulub rahwussotsialistidel küll minewikku. Neile kompromiteeriwatele parteitegelastele on Hitler ammu annud hundipassi ja kristlikule kirikule selja pööranud Ludendorff kaebab oma nädalalehekeses juba mõnda aega, et ta endised rahwussotsialistlikud liitlased on talle truudust murdnud ja Roomaga lepitust otsinud. Kuid poliitiline wastasrindlus tsentrumiga oli alles hiljuti wäga äge ja tugew. Nüüd püüitakse sellest tekkinud peawangutusi kohata põhjendusega, et „waadake Itaaliat! Sealgi rajas Mussolini fašismile tee liidus olles popolaridega, itaalia tsentrumiparteiga, ja wiskas oma liitlased pärast wälja“.

Samasugused kaalutlused, nagu üheist küljest rahwussotsialistidel, olid teisest küljest tsentrumi partei juhtidel. Nemad näewad keskerakondade kodanlust ja mõõdukat parempoolsust aina enam ja enam kokku sulawat. Wiimased walimised Anhalt'is ja Mecklenburgis on seda jällegi näidanud. Nii näeb tsentrum, et ewangeelstlik osa rahwast, nii palju kui ta pole sotsiaalistlik-kommunistlik, läheb aina rohkem üle rahwussotsialistide laagrisse. Nii ei jää tsentrumil, kui ta tahab end hoida wõimul, muud üle kui rahwussotsialistidega otsida liitu, enne kui see hilja.

Rahwussotsialism ja tsentrum liiduna — see on omapärane haruldus! See on liit, milles üks pool peab etendama lõwi, teine eesli osa, ainult, et kumbki liitlane on selles eriarwamisel, kes neist lõwi, kes eesel. Hugenberg oma saksa rahwuslastega näeb end sellest ligema tulewiku kombinatsioonist samuti wälja lülitatud, nagu Dingeldey oma rahwaerakonnaga, mis Stresemanni surmast saadik abitult wõngub siia-sinna. See on ajaloolise arengu pilge, et mõlemad kodanlikud parteid, kes rahwussotsialistid aidanud sadulasse, temalt hoburse selga istumisel saawad esimese jalalöögi.

Küll on areng, mis me siin märgime, weel alles saamisjärgus. Tugewad on need jõud, mis põrkawad raskelt wastu seda suuna. Suured on takistused. Kõigepealt mõlemas laagris ise. On raskusi rahwussotsialistide parteis. Weel suuremaid raskusi tsentrumi parteis, kui mõelda, et see Preisimaal, seega kahes kolmandikus riigist, juba kimme aastat seisab Weimari koalitsioonis ja järelikult ägedamas wõitluses rahwussotsialistide wastu. Saksa rahwuslased, kes lahkuminekust rahwussotsialistidega rängasti pettunud, püüawad liginewale abielule raskusi teele ette weeretada. Sotsiaaldemokraadid on wõtnud äraootawa seisukoha. Nad ei usu weel hästi, et seni nende poolt ojalt kannatatud, ojalt toetatud walitsus korraga enesest raputab maha mõõdukad ollused ja wiskub parempoolsete radikalismi käte wahele. Sotsiaaldemokraadid tahawad weel uskuda, et siin on tegemist mingi näidendi-manöövriga.

Saab flirdist, mis mõlemalt poolt kõheldes alustatud, kindel side, siis ajuks sotsiaaldemokraatlik partei sedamaid ägedasse wastasrinda, sotsialism ja kommunism, senised waenlikud wennad, ajuksid ühistele roobasjoontele ja nende seniste wastasrindluse kadu tähendaks Saksamaale raskeid sisepoliitilisi konflikte, mis aheldaks wähemalt esialgselt Saksamaa wälispoliitilise aktiwiteedi, milline Hooveri-Lavali läbirääkimiste eitawate tulemuste järgi nüüd kahekordselt tarwilik. Seda Brüüning ja ta sõbrad näewad wäga hästi. See pärast on nende püüded esmajoones juhitud kindlakstegemisele, millist wälispoliitikat rahwussotsialistidega wõiks teha. Ei ole arwata, et rahwussotsialistid, hoolimata kõigist oma suure kella kõlge riputatud hüüdsõnadest, waikses kambris oma senistele wastastele ei annaks küllalt painduwat tagatist. Rahwussotsialistidegi silmis tegelikult Pariisis wäärib palwerändamist.

Kõike kokku wõttes Saksamaa sisemine seisukord on waewalt tunagi olnud nii pinguli kui praegu. Senised liitlased seisawad umbusklikku huuramisega wastastikku, umbusklikult silmitsewad üksteist ka tulewased liitlased. Otsejoon, mida Brüüningu walitsus seni oma poliitikas pidanud, mõõdukas kesktee hoolimatus wõitluses nii pahemkui parempoolse radikalismi wastu, on saanud nõksu, mis manitseb äärmisele ettewaatlikkusele. Kuid pole weel kindel, kas uus poliitika hakkab käima nii wildakat rada, nagu see praeguses wälja waates näib, wõi aga püstitatakse küllaltki kindlad eesmärgid, et leida teed tagasi otsejooneliste sihtide ajamiseks.

Legionäärina Indo-Hiinas

Mu hea põlwe lõpp leegionis.

35. Thaï-Nguyenis.

Pärast matka jõudsime lõpuks hommikul kell 10 Thaï-Nguyeni. See on wäike Indo-Hiina külake, mis asub kitsal jõeksel. Leegioni kasarm asus siin kohe jõe ääres, mida kutsuti „Punaseks“. Juba kaugele enne küla oli meile wastu saadetud leegioni orkester „clique“, mille helide saatel marsisiime küllа sisse.

Olgu tähendatud, et mitte alalisel ei ole olnud see küla legionääride kaitse all. Waremini oli asunud siin prantsuse koloniaalwäeosa ja legionääride kaitse alla anti see küla alles siis, kui siinse koloniaalwäeosaga juhtus õnnetus. Nagu tähendatud eelpool, elawad koloniaalwäeosad siin Indo-Hiina linnades ja külakestes laiska härrasmeeste elu, neil on boyd ees ja taga, nad ei wõitsi ise puhastada püssigi, waid jätawad sellegi tegemise boyde hooleks. Samuti lasewad nad boyisid ka oma sõjariistu walwata.

Kord tungisid hiina röövlid üle Indo-Hiina piiri ja ründasid Thaï-Nguyeni kindlustatud „posti“. Nende poolt olid ka kohalikud elanikud-anamiidid. Kuna kindluses wedeles sõdurite ajenel ainult täissõõnud laiskade kari, siis röövlid walutasid kindluse kerge waewaga ja lõikasid kõigil koloniaalwäeosade sõdureil kõrid maha. Wiimasel silmapilgul, kui koloniaalwäeosa tahtis röövlitele wastu hakata, selgus, et ruum, kus ajusid nende püssid, oli boyde poolt lukku pandud ja boyd ise olid kadunud. Nähtawasti olid nad röövlitega ühenduses ja olid nende kawatsetawas rünnakus teadlikud juba ammu warem.

Kõik selles rünnakus langenud koloniaalwäeosade sõdurid olid maetud siia jõe kaldale kasarmu aeda ühishauda. Kogu koloniaalwäeosast oli pääsnud eluga ainult kokk-anamiit, kel õnnestus parajal ajal põgeneda. Ta oli ka nüüd meile siin kokaks. Oli paks, heasüdamline mees ja jutustas meile korduwalt sellest õudsest loost.

Õnnetuse tagajärg oli see, et Thaï-Nguyeni ei toodud kaitseks enam uut koloniaalwäeosa, waid siia saadeti nüüd legionäärid, kelle keskel walitseb hoopis ise distsiplin kui koloniaalwäeosades.

Seda karmi distsipliini saime siin tunda juba warsti. Ülemaks oli meil siin prantslasest leitnant, kelle nimi oli Garros. Seda hüüiti üle kompanii „tiigriks“. Kui ülem tuli, ei öelnud keegi „leitnant tuleb“, waid „tiiger“ tuleb. Teda kardeti kui tuld ja legionäärid hoidsid temast eemale kui wähegi said.

Ta raksus kui püss ja oli kole äkiline ja nõudlik. Leitnant Garros oli warem mitmeid kordi käinud Dap-Cau ohwitseride kogus, kus ma olin ülewaatajaks ja tundis mind wälimusest hästi. Juba esimesel päewal nähes mind teiste legionääride seas marssimas Thaï-Nguyeni, ajus ta mulle juure ja ironiseeris: „Ah sina kah siin, noo nüüd läheb drill lahti, oled küll seal jeanahka wenitanud, aja nüüd jalad tupest wälja, ei siin saa enam laiselda!“

Tõepoolest nägingi, et siin pole enam warjugi, sest endisest heast legionääri elust, mida seni olime maitsnud Dap-Cau's, kui juba järgmisel päewal algas reaõppus. Esialgu pidime tegema wägewasti gümnastikat. See seisis hüppamises, jooksmises, ronimises, turnimises jne. Gümnastikat tegime kuumuse tõttu ihualasti, peas ainult troopika kiiver, mis kaitseb päikesepiiste eest. Mehed pandi jooksma ja nad pidid kihutama kõhe kolmweerand tundi ühtjärge, millele järgnes 10 minutit puhkust. Jooksule sunniti aina kiiremini ja kiiremini. Kes ei jõudnud, waid wäitis, selle wõttis kapral eraldi käsile, wiis kuhugi nurga taha ja tegi seal õige kõwat „utsinat“. Kes tõrkus ega tahtnud, see wiidi ilma pikema jututa warjule („à l'ombre“), kuidas kutsuti siinses legioni schargoonis kartserit-„auku“. Eriti tegemist oli meil n.-n. „hiina müüriga“, mis oli umbes 1½ mehe kõrgune. Sealt tuli wälkkiirelt üle karata ja kui ei saanud, tuli minna „warju“. Eriti hõda oli lühemail meestel, nagu minul. Eemalt hooga joostes, ei ulatunud müüri ääreni kinni haarata ega keha müürile winnata. Esimesel õhtul sääraje drilli järel olime kõik haiged, kondid pildusid kui tuld ja liikmed hõõgusid. Kuid inimene harjub kõigega, warsti jookSime kui põdrad, hüppasime üle müüri kui jänesed, käsime konna moodi ja tegime muid wõtteid. Meist pidid saama igas suhtes karastatud mehed, et Marokkosse õudses olla head sõdurid.

Kuigi teenistus oli wõimatult raske ja kurnaw, leitnant äge ja karm mees, peab ta kiitusteks siiski ütlema, et ta toitis meid hästi. Tawalisti oli meil lõunaks kaks lihatoitu ning raskemail päewadel saime kahekordsed wiinaportsjonid. Punasele weinile lisanud weerand liitrit walget weini. Samuti leitnant oli helde nende meeste wastu, kes õppimisel näitasid häid tagajärgi. Ronis keegi üksik siledal, püsti löödud palgil kõrgemale kui teised, wõi jooksis kiiremini kui teised, leitnant kirkis talle karbitäie sigarette.

36. Eestlased-legionäärid.

Kohe kui olin jõudnud teiste legionääridega konwoeeritult Thaï-Nguyeni ja meid wastu wõttis „clique“, nägin selles eestlast Intali, kellega warem olin saanud tuttawaks juba Dap-Cau's. Ta oli „clique'is“ trompeedi mängija ja ühtlasi sellega ka meie kompanii signalist. See ei ole leegionis mitte halb koht, kuid sinna wõetakse ainult häid muusikamehi, kes ühtlasi wõib kaasa mängida ka „clique'is“.

Weel teisi eestlasi kohtasin siin. Minnes pärast kohale jõudmist magasinist warustust saama, kohtasin siin eestlast Peret. Ta oli kompanii waraholdja ja andis meile warustust. Ka seda kohta kompaniis ei saa laita, kaptenarmuse põlt on mitu korda kergem ja wabam kui lihtlegionääri oma.

Kolmandana kohtasin siin eestlast Beckerit. Ka temal oli hea koht, ta oli sõdurite kooperatiiwis müüjaks. Ta käsutuses oli kaks boyd, olles ise nõnda siis härra. Ta oli juur, paks ja heasüdamline mees.

Neljas eestlane, kellest on olnud meil juba warem juttu — Kopmann — oli siin kingsepatöökojas. Ka tema põli oli kergem. Üldse wõib öelda, et eestlastel õõkjal, kus ma nendega leegionis kokku puutusin, oli eriline närw sokutada endid kergemaile ja soojemaile kohtadele. Ainult kaks eestlast, kes weel siin leegioniosas teenisid, olid lihtlegionäärid. Need olid Lehtmets ja keegi K-s. Wiimane on ammu juba kodumaale jõudnud ja teenib kuski meierina. Olen teda näinud ajutiselt liikuwat Tallinnaski ja tõrnud mõnigi kord wanade leegionimälestuste elustamiseks õllepotti. K-s ei teeninud oma aega leegionis täis, ta põgenes leegionist parajasti siis kui legionäärid laewaga läbi Suetzi kanali sõitsid Indo-Hiinast Marokkosse teenistuse jatkamiseks. Temaga ühes põgenesid tol korral weel ka Intal, Becker ja keegi joomlane, kes ka teenis nüüd siin ja kelle nimi oli Gelfström. Nad lihtsalt hüppasid laewalt kanali ja ujusid kaldale. Kanali kallas aga kuulub juba inglastele ning sinna ei tohi legionääri lasta järele püssigagi.

Legionääride põgenemine Suetzi kanalis on harilik asi. Üksti legionääride laew ei läbista kanali muidu kui keegi legionääridest ei põgene. Põgenemine on siin ka kerge, sest kohati on kanal nõnda kitsas, et julge põgenija wõib hüpata laewalt otse maale, jaamata märjaks.

Kultuurnõukogu kaalus kultuurkapitali.

Pikad waidlused „Töölisteatri“ toetussummade pärast. — Pen-klubi, üleÜli ja Töölismuusikute Liidu otsustamatud soowid. — Harutati populaarteaduslike teoste kirjastamisküsimust.

Esmaspäewal, 9. novembril, peeti haridusministeeriumis järjekordne kultuurkapitali nõukogu koosolek. Päewakorras oli kultuurkapitali käesolewa poolaasta eelarwe läbiwaatamine.

Koosolekust wõtsid osa haridus-sotsiaalminister. J. Piiskar, siseminister Hünersen, professor Konik, rkl. M. Martna, O. Gustawson, J. Soats ja Schilling ning aruandjana haridusministeeriumi teaduste ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Koosolek algas kell 10,15 ja kestis kuni kella 2-ni p. l. Selle kestes harutati läbi üksikasjaliselt kõigi sihtkapitalide eelarwed ja kultuurkapitali walitsuse osja üles wõetud toetussummad.

Sihtkapitalide eelarwed kinnitati sel kujul, nagu kultuurkapitali nõukogu eelarwe-komisjon nad wastu wõtnud, nii saawad sihtkapitalid käesolewal poolaastal toetust järgmisel määral: helikunsti sihtkapital 15.000 kr., kujutawa kunsti sihtkapital 14.078 kr., kirjanduse sihtkapital 17.722 kr., näitekunsti sihtkapital 29.200 kr., kehakultuuri sihtkapital 10.000 kr. ja ajakirjanduse sihtkapital 5000 krooni.

Pikemad waidlused tekkisid koosolekul kultuurkapitali selle eelarwe-osa harutamisel, mis puutub walitsuse käsutusse. Waidlused keerlesid peaasjaliselt „Töölisteatri“ toetussummade ümber ja kestsid mitu tundi.

„Töölisteatri“ toetussummade asjus küsimus otsustati anda wabariigi walitsuse kätte lõplikuks otsustamiseks. Põhimõtteliselt „Töölisteatri“ toetussummade wastu ei waieldud, kuna kõne all oli peaasjaliselt toetamise moodus.

Mõrdlemisi elawad waidlused tekkisid ka Eesti Kirjanduse Seltsi palwe puhul. Kirjanduse Selts oli kultuurkapitalist paluud toetust populaarteaduslike teoste seeria wäljaandmiseks. Küsimust igakülgselt kaaludes wõeti wastu otsus: Kultuurkapitali nõukogu teeb ülesandeks kultuurkapitali nõuk. poliitilisele komisjonile wälja töötada populaarteaduslike teoste kirjastamise ja wäljaandmise korralduskawa.

Koosolekul tuli kõne alla ka Pen-Klubi, Ülemaalise Eesti Noorsoo Ühenduse ja Töölismuusikute Liidu palwe, täiendada wastawaid sihtkapitale nende kolme asutuse esindajatega. Küsimus otsustati wõtta harutusele kultuurkapitali nõukogu järgmisel korralisel koosolekul. Ühenduses sama küsimusega wõeti wastu soowiawaldus, et organisatsioonid, kes ülaltoodud palwe esitanud, enne küsimuse harutusele tulekut weel kord pöördukksid sama soowiawaldusega wastawate sihtkapitalide walitsuste poole.

Kõne all oli ka Tartu rahwuslaste klubi protest „Loomingu“ toimetamise suuna wastu, kuid jel puhul walitses koosolijate enamuse hulgas peaaegu üksmeelne arwamine, et kirjanduslike teoste wäärtuse ja laadi hindamine ei ole nii lihtne küsimus, et see wõiks kuuluda ainult wäikese, kirjanduse arwustamiseks ettewalmistamatu poliitilisi sihte taotlewa kildkonna määramise ja kompetentsi.

Wõllas ootab.

PH. MACDONALDI ROMAAN THE NOOSE.

5

Kuid Pike katkestas teda: „Mitte millestki pole ma loobunud, sir. Rõõmustan alati, tohtida teiega töötada. Ma olen ju ometi puhkusel. Wõi ehk näen wälja kui politseinik?“ Ta waatas healmeelel oma mõnusat sportdiülikonda ning pruune kingi.

Anthony naeris. „Ei, tõepoolest ei.“ Siis muutus ta hääl äkki tõsiseks. „Hea küll siis, Pike, olete kord siin. Hakkame pihta. Uht asja peame aga esimeses järjekorras silmas pidama. Lühike aeg, mis meil on kasutada.“ Äkilise liigutusega kargas ta püsti. „Hakakem tööle ja ärgem lakakem enne, kuni!... Mis teate teie sellest asjast, Pike?“

„Ainult, mis seisab aktides.“

Anthony noogutas pead. „Palju rohkem pole ka mina saanud teada. Ja misfuguse arwamise olete kujundanud asja suhtes?“

„Süüdi!“ ütles Pike.

Jälle noogutas Anthony pead. „Seda ma ootasin. Kena, korrapärane, selge juhtum. Juhtum ilma aukudeta. Harwa leidub mõni mõrtsukatöö, kus kõik tõendused on nii selged, kus kõik nii suurepäraselt „sobib“. Wälja arwatud muidugi, kui keegi tülitsedes teise tapab wõi maha lööb.“

„Mis sel korral ka wäga hästi wõib olla juhtunud,“ tähendas Pike. „Nad olid kahekesi üksi metsas. On teada, et nad teineteist ei sallinud, ja see Blackatter näib, kõige selle järele otsustades, mis kuulda, paha inimene olewat.“

„Muidugi, aga me peame algama hoopis teisest otsast. Peame asuma sellele seisukohale, et Bronson, kui ta üldse suudab inimest tappa, poleks seda ijal teinud salalikult selja tagant. Peame seda ikka ja alati meeles pidama. Kui me seda mitte päris kindlasti ei usu, siis ei suudaks me ijal koguda nii palju seesmist jõudu, et sooritada imet. Kas mõistate, Pike?“

Pike noogutas pead, kuid weidi kaheldes, ja tegi lühikese waheaja, enne kui ütles: „Muidugi mõistan seda... aga rohkem teoreetiliselt nõndaöelda. Kas ma suudan nii wäga sisse elada...“ Ta kehitas mõttes õlgu.

„Kui härra Pike ehk räägiks proua Bronsoniga...“ pani nüüd Lucia waikselt ette.

„Suurepärane mõte,“ hüüdis Anthony waimustunult. „Seda peate tegema, Pike. Kui te siidamest ei usu asja õigusse, siis on teie abi wiiskümmend protsenti wähem wäärt. Ja uskuge mind, ma wajan sadawiiskümmend protsenti teie abi.“

Pike naeratas. „Tahan katsuda, sir.“

Anthony wahtis hetke kaminaleeki. „Jah, te peate kõnelema proua Bronsoniga, Pike. Enne aga wõtame asjaloo weidi weel käsile. Kui te weel ka pole weendunud, Pike, siis oletame ometi seniks, nagu oleksite seda. Nii siis: Kuna Bronson Blackatteri üldse pole tapnud, siis ei wõinud ta seda teha ka tülitsedes ja järelikult ei tapetud Blackatter mitte pärast sõnawahetust, nagu kohus arwas, waid ta langes ohwriks äärmiselt kawalale plaanile, häwitada kaks inimest, Blackatter ja Bronson.“

Pike hõõrus mõttes lõuga. Alles tüki aja pärast ütles ta: „Ei meeldi mulle hästi, sir. Ma ei suuda uskuda uut mõrtsukat, keda te äkki seal lasete kerkida silmapiirile. Kui ta on olemas, siis oleks tal ju palju kergem olnud meelitada mõlemad metsa, nad maha põmmutada, ja ise jalga lasta, selle asemel, et Bronsoni meelemärkusetult, kuid wigastamata sinna lamama jätta. Ta pidi seda arwestama, et Bronson teda siiski ära tunneb.“

Pike oli rääkinud õige ruttu. Jälle oli ta näost punaseks läinud. Ta arwustas mehe teoriat, keda austas rohkem kui iiales ühtki teist surelikku ja tundis enesel seepärast mitte päris mugawa.

Anthony naeratas talle sõbralikult, raputas aga pead. „Te pole juhtumit weel waadelnud igast küljest, Pike. Muidugi, teie seletuses on mõndagi õiget. X. oleks kindlasti wõinud tappa mõlemad mehed, kui oleks tahtnud, sest selge on, et nad tulid metsa kas tema kutsel, wõi et ta wähemalt teadis, et nad tol õhtul wiibiwad seal. Nii siis, nagu öeldud, on kindel, et ta oleks wõinud mõlemad tappa, kui oleks tahtnud. Aga öelda, et X-i, kui ta seda pole teinud, pole olemaski üldse, siis see on — wabandage, armas Pike — on rumalus.“

„Wõimalik,“ pomises Pike natuke häbelikult.

„Waadake, Pike,“ jatkas Anthony, „te olete unustanud lähtekoha. See lähtekoht seisab meie weendumuses, et Bronson pole tapnud Blackatteri. Järelikult on tapnud X. Lähen natuke edasi ja ütlen, et X. katsus wõtta ka Bronsoni elu, ainult et kasutanud siinjuures mitte rewolwrit, waid palju kawalamat relwa: ta mängis Bronsoni timukate kätte. Kui X. oleks otsinud mõnd juhuslikku patuoinast, siis oleks ta wõinud leida palju uskumiswäärilisema kui Bronson. Tuletage ometi meele, mis seisab aktides Blackatteri iseloomu üle. Polnud sugugi meeldiw inimene, koguni mitte. Mees wäga küsitawa elukutsega. Waheldamisi nimetatakse teda põllumeheks, hobuseparisnikuks, ametnikuks-pensionäériks ja rentnikuks. Nähtawasti oli ta seda kõike ühel ajal, igast ühest natuke. Usna kindlasti oli ta aga tume isik: salakütt, tüdrukute wõrgutaja ja toores mees. Säärasel inimesel peab olema hulk waenlasi ümbruskonnas. Tõelisi waenlasi, mõtlen ma, kuna tema ainus kokkupuutumise koht Bronsoniga roimapäewal oli, et Bronson oli talle keelanud astumast oma wõõrastemajja. Ei, X. oleks wõinud kergesti leida uskumiswäärilisemaid isikuid, kelle kaela weeretada kuritegu. Ja siiski langes ta liisk otse Bronsonile. Tema sõit oli nii siis kahekordne mõrtsukatöö, kahekordne mõrtsukatöö kahe täiesti teatud isiku kallal — Blackatter ja Bronson. Ons see loogiline?“

Pike naeratas nukralt. „Te teate ju isegi, et see on loogiline, sir.“

„Aga miks siis nii mures nägu, Pike?“

Pike wiiwitas: „Et... et... ma hakkan aegamööda asja nii nägema... nagu teie näete, sir, ja siiski mitte päris...“

„Ainult julgust, Pike! Weidi enesesuggestiooni, ja küll ta läheb! Pomisege wahetewahel endamisi: „Me teame, et Bronson pole Blackatteri tapnud, ja et, asi läheb ikka ja ikka paremini!“

„Katsun teha, sir! Nii siis, te arwate, et see oli ettekawatsetud kahekordne roim, nõndaütelda! Ja edasi — ma mõtlen — kas olete mõtlemisega juba kaugemale jõudnud, kui tohin küsida?“

„Natukene jah, ujun,“ noogutas Anthony. „Kui Blackatter teadis, et X-il oli põhjust teda teelt koristada, siis ei wõinud Bronson seda mitte teada. Kas mõistate, kuhu sihin? Loodan seda, sest kui see arwamine on õige, siis wiib see meid hoopis imelikule, ülimalt riskantsele, täiesti hullumeelsele järeldusele, mis siiski — peab olema ainuõige!“

„Ja muidugi, ma hakkan aru saama, sir! Te arwate, et kui Bronson oleks tunnud X-i nõrka külge, Blackatter aga mitte, siis oleks wanker teispidi kummuli läinud ja X. oleks Blackatteri jätnud ellu ning tapnud Bronsoni.“ Pike mõtles kramplikult.

„Kui seewastu,“ arutles Lucia, „niihästi Blackatter kui Bronson oleksid tunnud härra wõi proua wõi preili X-i, kui inimest, kellest wõib uskuda roima, siis oleks ta pidanud koristama mõlemad teelt, kartes, et ellujääja wõiks öelda...“

„Ja inimesed ütlewad, et naised ei suuda loogiliselt mõelda!“ hüüdis Anthony imetelles. „Sul on täiesti õigus. Ja Pikel kah.“ Usna pikkamisi, iga üksikut sõna rõhutades jatkas ta: „Asjalugu on nii: X. kartis Blackatteri nii kangesti, et pidi tema surmama ise oma käega. Ta kartis küll ka Bronsoni, aga sel juhul wõis lubada endale toredust, jätta mõrtsuka osa pikaliselt, kuid seda kindlamalt töötawale kohtumasinale.“

„Nii peab see olema!“ Lucia kattis mõtteid pingutades silmad käega.

„Weidi riskantne järeldus, sir, kuid näib Sumala pärast, sobiw!“

„Õigeks tunnustamise eest täname,“ naeratas Anthony. „Kas mul polnud õigus, kui ütlesin, et järeldus on imelik ja hullumeelne ja siiski ainuwõimalik? Ja nüüd tahaksin kuulda teie arwamist, härrased, selle üle, kuidas olukord praktiliselt oleks wõinud wälja näha! Teil on sõna, madam!“

Lucia mõtles hetke. „Bronson teadis wõib-olla midagi murjatut kellestki, aga ta ei teadnud, et see keegi oli X. X. kartis siiski, et Bronson wõiks aja jooksul seda asjaolu teada saada.“

„Peaaegu märki tabanud!“ mõõnis Anthony. „Nüüd on kord teie käes, Pike!“

Pike hakkas kohe rääkima: „Bronson tundis arwatawasti mõnd tumedat kohta X-i minewikus, aga kuna tal polnud aimu, et X wõis kuidagi wiisi kokku puutuda Blackatteriga, siis ei tulnud talle uneski meele ühendada Blackatteri surma sellega.“

„Ka teie olete suurepärane märkilaskja, armas Pike! Nüüd aga asetame teie hüpoteesid ühes wäikese üksikasjaga, mis te mõlemad olete unustanud, hetkeks lõikelauale ja ma pakun teile kõigepealt meie seniseid teadmisi wäikese jutu wormil. Nii siis: Blackatter tundis X-i minewikus mõnd tumedat kohta. Bronson samuti. Blackatter mäletab iga üksikasja. Bronson on teist laadi inimene, on ammu juba unustanud wõi mäletab ainult mõnd tõsiasja, ilma oskamata sellest järeldusi teha. Nii palju minewikku. Nüüd olewikku: Blackatter läheb X-i juure ja annab talle mõista, et teab asju X-st, mis wõiwad wiimase häwitada. See ütleb pärast seda, kui esimesest ehmatusest on toibunud: „Kes usub teid? Te waletate lihtsalt!“ Seepeale Blackatter: „Oh ei, mu armas, nii see asi ei ole. On weel keegi, teatud Bronson.“ X.: „Bronson on siis teiega ühe mütsi all?“ „Seda mitte, aga kui tarwis tuleb, kinnitab ta mu ütelusi. Ta peab seda tegema, sest ta on korralik inimene.“ X. mõtleb asja üle järele ja ütleb lõppeks Blackatterile: „Oodake mind täna õhtul metsas — seal ja seal“. Metsas lööb ta Blackatteri maha ja juhib kahtluse Bronsonile. Et asja teile selgitada, tahan abiks wõtta wäikese wormeli. Uks silmapilk!“

Ta wõttis taskust pliiatsi ning õhukese märkmiku ja kritseldas raamatust rebitud lehele:

X. teadis, et Bronson midagi teadis, aga X. teadis ka, et Bronson kas

a) ei annud sellele teadmisele suurt tähtsust wõi

b) ei ühendanud Blackatteri nime X-iga ei selles ega mõnes muus asjas.

Anthony ulatas sedeli esmalt Pikele, ja kui selle Pikelt nõusolewa peanoogutusega tagasi oli saanud, Luciale. Lucia uuris märkust tükk aega, kuid wiimaks tõstis ka tema pead. Siis noogutas ta samuti pead. Tema tumedad silmad wäljendasid pingutust, ärewust ning imetlust ühtlasi. Weidi lõõtsutades sosistas ta:

„Nüüd siis! Uks algus on meil käes! Ma arwan... esmalt näis, nagu ei olekski üldse mingit toetuspunkti! Anthony, sa oled suurepärane!“

Uusi juudiwastaseid üliõpilaslööminguid Poolas.

Meesüliõpilased peksawad naisüliõpilasi...

Praeguste pogromm de psühholoogiline tagapõhi.

Warssaw, 9. 11. Warssawis ja Wilnos oli täna uusi juudiwaenulisi rahutusi. Mitmes kohas oli lööminguid.

Warssawi ülikooli senat awaldas üleskutse, milles terawate sõnadega wiimaste päewade sündmused hukka mõistetakse ja akadeemiline noorsugu rahu ja korda pidama kutsutakse. Erilise pahameelega tähendatakse juhtudele, kus meesüliõpilased naisüliõpilastele on kallale tunginud ja neid peksnud, milline ülalpidamine ei ole kooskõlas Poola rahwa rüütlilike ja kristlike traditsioonidega.

Warssaw, 9. 11. Lehtede teatel on eilsed juudiwastastel rahutustel hulk meeleawaldajaid haawata saanud, sest politsei teutses wäga energiliselt. Wangistatute hulgas on ka üliõpilasorganisatsiooni „Bratnia Pomocz" esimees. Üks üliõpilane, kes wiimaste päewade meeleawaldustes sai raskesti haawata, on surnud haawadesse. Ülikooli hoones peab distsiplinaarkohus istumisi. Peale selle wõetakse märatsejad harilikus kohtukorras wastutusele.

*

„Berliner Tageblatt'i Warssawi kirjasaatja kirjutab oma lehele:

Warssawi juudilinnaosas walitseb suur ärewus. Turunaised, woorimehed, kingsepad, lihapoodnikud, tegewuseta päewawargad nälgiwad lapsed ja mõttetargad, koduloomad ja -linnud — kõik liiguwad. Oleks Warssawi juudilinnal wõimalik, ta weereks minema. Kuna tal aga pole kohta, kuhu weereda, siis jääb ta paigale.

Linnas tekib siin-seal järjest rahutusi. Juudisoost elanike nägudelt, liigutustest ja hirmunud kõnest näed, et kogu nende mõte liigub pogrommide ümber. Räägitakse lööminguist sel ja sel tänawal. Würtspoodnikud seisawad oma poe ustel, rätsepad wahiwad akendest iga hääle ja sammude kaja puhul uul. Naised ajawad karjuwaid lapsi wärawast sisse, seitsmekümneaastased, pika, halli habemega juudi-wanamehed patriarhaalsetes kaftanites põgenewad komberdawal sammul üle munakiwide. Nad ei tea, kelle eest ega kuhu, nad teawad ainult, et pogromm tuleb...

Juute on juba 800 aastat peksetud. Kui wanad juudid midagi imestawad, siis pikka wahet wiimasest pogrommist saadik. Juute on peksetud sõdade aegu, on peksetud kuberneride walitsusasjade sassiminekul, miks ei peaks neid peksetama maailmakriisi löökide all? Wiimastest tsaariaegsetest pogrommidest on mõõdunud liig pikk waheaeg. Uute pogrommide toimijad leiawad, et praegune juutide peksmine on naljamäng tsaariaegsete kõrwal. Ja mis põhjust oli tsaariaegse kuberneri aegu juutide peksmiseks? Praegu on kriis ja tõõpuudus inimesi rõhumas, praegused ühiskondlikud plahwatusjõud on tugewamad.

Keset uulitsat liginewad üliõpilased. Nad tulewad rühma-kaupa, kepid käes, mantlihõlmad lahti, mütsid wähwalt kuklasse lükatud. Inimesi on nende eneste hädad ajanud uulitsale. Akadeemikute monopol on Poolaski ammu lõpnud, haritlased kannatawad rasket puudust ja tumedat tulewikku eos nähes tunduwad kannatused weel pigistawamad. Oma meelehärmale ja kannatustele woli andes minnakse välja „patuoinaid" juudi ärimehi ja käsitöölisi majanduskriisi eest wõtma wastutusele. Wähemalt tuleb oma maal olla isand... Rongkäikudest ja protestihüüetest noorsugu saab jõudu, tunneb enese tugewust.

Kuid waewalt küll on juudid õppiwa noorsoo eest kohti wõtnud. Neil ei ole endalgi kohti. Poola juutide suur enamus elab niisuguses wiletsuses, et poola proletariaat tundub nende kõrwal eesõigustatud kihina. Poola üliõpilased nõuawad, et juudisoost üliõpilaste arwu ülikoolides piirataks. Et poola haritlastele jääks üle rohkem arstide, õigusteadlaste ja teiste akadeemikute kohti.

Poola juutide, eriti ülikoolitharidusega isikute seas on palju neid, kes oma sugu salgawad. Sajandite wanune waen murrab israeli rahwusliku selgroo.

Mitte asjata ei räägita Poola juutide seas weerand-, pool- ja täisristitud juutidest. Juudi usufalgajad on Poolas harilikuks nähteks. Eriti salgawad emantsipeerunud joodisoost üliõpilased oma rahwust. Palju on Poolas neid, aadlisugustõ ja magnaate, kelle soontes woolab juudiwerd. Nii ei saa rääkida, nagu demonstreerikšid juudid Poolas oma rahwust ja kutsuks see ülikoolides esile rahwusliku waenu. Atnukeseks pogrommide tekitajaks on majanduskriis.

Segane seisukord Kauges-Idas.

Hiina käre noot Rahwasteliidule.

London, 10. 11. Seisukorra kohta Mandshuurias ja üldse Hiinas on praegu wõimata täiesti usaldusväärseid teateid saada. Mõned telegrammid seletawad, et teated rahutustest Tientsinis ei wastawat tõele. Teistes lehetelegrammides kirjeldatakse üksikasjaliselt mässu ja kokkupõrkeid Tientsinis. Teatatakse, et ka Pekingis on piiramiskord wälja kuulutatud kartusel, et rahutused wõiwad puhkeda ka seal, kuna Tientsin ei ole wäga kaugel Pekingist. Samuti käiwad üksteisele wastu teated Mandshuuria wõitluskrouidilt. Wiimase teate järgi olewat randteesild Nonni jõel nüüd okupeeritud Hiina wägede poolt. Teised telegrammid jälle eitawad seda.

Harbiin, 10. 11. Jaapani wäed tõmmati seitsme miili wõrra Nonni jõe randteesillast lõunapoole. Teisest küljest teatatakse, et jaapanlased walmistawad nut edasitungi Tsitsikari sihis.

Genf, 9. 11. Rahwasteliit sai täna Hiinalt une nodi, milles terawate sõnadega korratakse füüdistusi Jaapani wastu. Hiina kutsub riike saatma wiiwitamata oma waatlejad Mandshuuriasse. Hiina loodab, et Rahwasteliidu nõukogu astub otsustawaid samme Jaapani seismapanekuts.

Blücher Moskwas.

Moskwa, 10. 11. Usutluses, mis sõjakomissar Woroschilow andis Ameerika „United Pressi" direktorile, öeldakse, et Nõukogude Kauge-Ida armee ülemjuhataja Blücher, keda Hiina walitsuse sõjalise nõuandjana 1924.—1927. aastani tunti Galini nime all, wibiwat praegu Moskwas ja jäämat siia mõneks nädalaks.

Nähtawasti on Blücher kui Kauge-Ida tundja ja „hiinlaste-wõitja" Mandshuuria sündmuste puhul kutsutud Moskwa. Edasi Woroschilow on teatanud, et Wenemaa „oleks imperialistlike riikide eeskujul samuti wõinud osa wõtta Hiina jagamisest, kuid Hiina suweräniteeti tunnustades ta seda ei tee." Wene wägesid Mandshuuriasse koondatud ei olewat. Nõukogude edaspidised sammud Mandshuurias olenewat Jaapanist, kas ta soowib Nõukogude walitsusega heanaaberlikku wahekorda alal hoida wõi mitte.

Komintern Mandshuuria okupeerimisest.

Moskwa, 10. 11. Kominterni täidesaatew komitee awaldas oktoobri-rewolutsiooni aastapäewaks kõigi maade töölistele üleskutse. Selles üleskutses kapitalistlike maade kriisi kirjeldades komintern ütleb, et „kapitalistid otsiwad wäljapääsu kriisist sõjas. Selleks imperialistid ongi Idas sõda alustanud. Prantsuse imperialistid on rahwahulke Briandi rahukõnedega uimastades tegelikult Jaapani okupatsiooni Mandshuurias õnnistanud. Jaapaniga saagi-jagamise asjus kokku leppides kinnitatakse nüüd maailmale, et „Mandshuurias ei olewat mingit sõda". Rahwasteliit, kelle juhiks Inglis- ja Prantsusmaa, organiseerib Hiina jagamist. Mandshuuria okupatsioon on Hiina rewolutsiooni kägistamiseks sõjaks töötawate hulkade wastu."

Briti kuninga trooniköne.

„Minu ministrid on saanud selged ja positiiwsed wolitused".

London, 10. 11. Inglise nus parlament awati täna traditsioonilise tseremoniaaliga ja kuninga trooniõnega. Kuninga õnes öeldi:

„Minu suhted wälisriididega on endiselt sõbralikud. Minu walitsus kawatseb jatkata poliitikat, mille eesmärgiks on rahu ja hea tahte edendamine. Minu walitsus tahab ka tulewikus aktiiwselt osa wõtta Rahwasteliidu töödest. Walitsus pühendab erilist tähelepanu eelseiswa desarmeerimiskonwerentsi ettewalmistusele. Selle konwerentsi tulemus, mina usun, ofutub õnnistusliikuks kogu maailmale. Maailma tõsine rahanduslik ja majanduslik seisukord teeb suurt muret minu walitsusele, kes tahab teha kõik mis wõimalik, et koos teiste walitsustega ja wastastikkuse aitamise waimus leida abinõusid rahwuswahelise kaubanduse täielikuks jalulesseadmiseks. India ümmarguse-laua-konwerents jatkab oma töid. Kõige lähemal ajal tuleb kokku Birmaania esindajate konwerents. Minu tuline soow on, et mõlema konwerentsi töid krooniks kordaminek. Minu dominiioonide esindajaile 1930. a. antud lubaduse kohaselt esitatakse parlamendile seadus 1926. ja 1930. a. riigikonwerentside teatawate deklaratsioonide ja resolutsioonide maksmapanekuts. Selle seadusega peab selgesti ära määratama dominiioonide parlamentide wõimupiirid ja ergutama waba koostöö waimu Briti Commonwealthi liikmete wahel. Minu walitsus sai Kanada walitsuselt ettepaneku, et majanduskonwerents, mis 1930. a. edasi lükati, kutsutaks Ottawas kokku, niipea kui wõimalik. Minu ministrid wõtsid selle ettepaneku soodsalt wastu. Seda ettepanekut kaalutakse kõige paremas waimus ja tulise soowiga jõuda dominiioonide walitsustega mingile kokkuleppele, mis oleks kasulik kõigile asjaosalistele."

Walitsuse majandus- ja rahanduspoliitiliste ülesannete kohta öeldi trooniõnes: „Uutel üldwalimistel kutsuti rahwas toetama abinõusid, mille eesmärgiks on kokkuhoin teostamine ja riigi eelarwe tasakaalustamine. Need on kaks kõige tähtsamat ülesannet majandus- ja rahanduisprobleemi lahendamisel, mida maa ootab. Rahwas kutsuti walitsusele wolitusi andma ka poliitika jatkamiseks, mille eesmärgiks on uuesti ja täielikult jalule seada usaldus meie rahanduse stabiilsuse ja wälja töötada plaanid soodsa kaubabilansi kindlustamiseks. Minu ministrid nõudsid rahwalt ka täielikku wabadust kõigi ettepanekute uurimiseks, mis wõiksid aidata nende küsimuste lahendamist. Minu ministrid on nüüd saanud selged ja positiiwsed wolitused ses asjas. Walitsus on juba asunud lahendustootawaid probleeme üksikasjaliselt uurima. Otsused tehakse ja pannakse maksma wõimalikult wähema wiiwitusega, ja igasugused seadused, mis wõiwad osutuda tarwilikuks, esitatakse parlamendile heakskiitmiseks."

Harjumaa põllutöötoja walimiswõitlus.

Kandidaatide nimekirju sajab kui wihma.

Harjumaa põllumeestekoja walimiskomiteel algas käesolewal nädalal kibe töö. Esmaspäewal algas nimelt põllutöökoja kandidaatide nimekirjade wastuwõtmine. Nimekirju esitati kohe esimesel päewal 14 ja teisipäewal kuni lõuani tuli weel 10 nimekirja juure. Kandidaatide nimekirjade wastuwõtmine lõpeb täna kell 1 ja selleks ajaks arwatakse tulewat nimekirjadele weel tugewasti lisa.

Põllutöökoja walimised on toonud elewuse kogu maakonnas. Walimisel wõistleb kolm poliitilist rühmitust: põllumeeste-kogud, sotsialistid sotsialistlike maaharijate nimekirjaga ja asunikud, kristlased ning rahwaerakondlased lähewad walimistele ühiselt põllumeeste, asunike, wäikemaapidajate ja rentnike nimekirjaga.

Eilseni oli Harjumaa walimiskomiteele esitatud ülaltähendatud koonduselt 14 ja põllumeestekogudelt 8 nimekirja. Sotsialistid olid esitanud 2 nimekirja.

Walimiswõitlus on eriti pinew koonduse ja kogude wahel ja harjulased ootawad huwiga, kumb pool siin wõitjana wälja tuleb.

Hädaabitööd algawad laiemas ulatuses.

Tallinnas algab aerodroomi ehitamine. — Teedeministri korraldus randtee- ja weeteedewalitsusele.

Teisipäewal tegi teedeminister raudtee- ja weeteedewalitsusele ülesandeks alustada hädaabitööde korraldamist laiemas ulatuses. Raudteewalitsusele määrati selleks otstarbeks lisaks seni awatud krediitidele weel 5000 krooni. Ühtlasi tegi teedeminister maanteede- ja ehitusosakonnale ülesandeks alata kohe Tallinna awaliku lennuwälja korraldamis- ja ehitustöid hädaabitöödena.

Nowembri alul määras teedeminister Tallinna linnawalitsusele hädaabitööde korraldamiseks eelmise aasta krediitide ülejäägist 10.500 krooni. Tallinna linnawalitsus ei ole aga seni weel saanud alustada hädaabitööde korraldamist kawatsetud laiemas ulatuses mõnesugustel põhjustel. Seda arwestades tehtigi raudtee- ja weeteedewalitsustele korraldus alustada hädaabitöid laiemas ulatuses, et wõimaldada tööta töölistele hädawajalist tööd laiemas ulatuses.

Peale Tallinna on teedeminister seni korraldused teinud hädaabitööde alustamiseks ning selleks määranud esialgsed krediidid mitmetele asutustele Nõmmel, Narwas, Tartus, Pärnus, Rakweres, Haapsalus, Põltsamaal ja Kundas.

Sissewedu piiratakse suuremas ulat

Ministrite erikomisjon wõttis monopoli-kaupade nimestikku 30 sissewoartiklit, mi 40 protsent sissewedu koguwäärtusest. — Walitsus astus eile kell 1 päewal kokku, et a kuju määrustele.

Arusaamatusi tollil. — Majandusministri tõlgitsus seadu

Wabariigi walitsuse poolt moodustatud neljaministri erikomisjon lõpetas oma töö kaupade sissewedu reguleerimise alal alles esmaspäewa õhtul. Wiimasel nõupidamisel Toompea lossis riigiwanema K. Pätsu juhatusel kuulati ära selles küsimuses arwamisi Eesti Panga presidendilt J. Jaaksonilt, Tall. pankade ühingu esimehelt G. Westerlilt, kaubandus-tööstuskoja esimehelt J. Puhkilt ja ETK direktorilt J. Richtigilt.

Kuna komisjoni töö wiibis, siis ei saadud samal õhtul kutsuda kokku wabariigi walitsuse koosolekut, nagu seda päewal kawatseti.

Lõppotsuse tegemiseks selles küsimuses tuli walitsus kokku eile kell 1 päewal.

Nagu kuuleme, on komisjon koostanud kaupade sissewedu korraldamise seaduse teostamiseks kaks määrust eelnõu, mis peale heakskiitmist walitsuses wististi juba täna awaldatakse „Riigi Teatajas" ja pannakse kohe maksma.

Esimene määrus reguleerib kaupade ostu wälismaalt, mille juures on wõetud põhimõtteks see, et meie ainult sealt ostame, kuhu saame müüa oma kaupu. Ühtlasi sisaldab see määrus nimestiku nende kaupade kohta, mis monopoliseeritakse sissewedu korraldamise seaduse alusel. Komisjoni poolt wastuwõetud nimestik sisaldab umbes 30 sissewoartiklit 9 asemel, mille reguleerimise nägi ette riigikogule walitsuse poolt tutwustamiseks saadetud kawa. Uus eelnõu haarab meie sissewedu suuremas ulatuses kui senine kawa. Kui walitsus kiidab heaks komisjoni määruse eelnõu, siis monopoliseeritakse ümmarguselt 40 protsent meie sissewoest.

Komisjon wõttis nimestikku sisse ka need massiartiklid, esimese järgu tarbeained, mida sisaldas endine kawa, kuid nende sissewoo piiramist ei tahetawat sellega taotleda. Suhkur, sool, petroolenm jne. on wõetud monopolikaupade nimestikku, nagu meile seletatakse peamiselt selleks, et registreerida nende sissewedu ja ainult niisugusel juhtumil kui on märgata nende kaupade kuhjumist ladudesse wõi sissewedu üle tarwitusnormi, wõtta tarwitusele reguleerimiswahendeid. Järelikult waibub nüüd igasugune „suhkrupalawik", mida teatud määral wõidi panna tähele nädala wahetusel, monopoliseaduse wastuwõtu järele, kus wähesed tagawarad osteti ära ja kõiki tellimisi ei suudetud rahuldadagi. Hindadele aga see kunstlikult tekitatud elewus mingisugust mõju ei awaldanud. Eile said ärid oma saadetise — 8500 kotti Poola suhkrut Danzigist ja nõudmisi wõidakse jälle täita. Kuna suhkru hind wälismaal tõusu ei näita, müüakse ka nut saadetist endise hinnaga.

Otsekohe kitsendatakse aga niisuguste kaupade sissewedu, mida kodumaa tööstus ise hea eduga wõib walmistada. Samuti kuuluwad kitsendamise mõttes monopoli-kaupade liiki mitmesugused luksusesemed. Siin on nimestikku wõetud sisse terwe seeria kosmeetilisi tarbeid, siidkaupu, põllumajandus-tooraineid. Ka jalgrataste, raadioaparaatide, grammofonide, karusnahkade ja paljude teiste sissewedu piiratakse. Need artiklid wiisid meilt iga aasta sajad miljonid wälisraha wälja. Kitsendusteta jäämad tööstuslikud toorained. Kaupade nimestik on jaotatud kolme üldisse gruppi. Iga grupi kohta pannakse maksma erinormid.

Teine määrus käsitab kaupade sissewoo korraldamise tehnilisi protseduuri. Seadusega on sissewoo korraldamine pandud wabariigi walitsusele. Tegelik töö määruste kohaselt on jäetud majandusministeerinmi hooleks.

Sissewoo korraldamise seaduse maksma hakates on tollil tekkinud suuri arusaamatusi ja ärewust. See kestis esmaspäewa hommikust kuni eile keskpäewani. Tollil tõlgitseti nut seadust oma moodi ja kaupu ei lastud tollilt wälja. Kaupmehed pöördusid majandusministeerinmi poole, mille järel asi lahenes majandusministri instruktsioonide kaudu maksude walitsusele.

Nagu meile seletati, olewat riigikogu poolt wastuwõetud seadus ebatäpne. Esmaspäewa õhtuni arwati tolliringkondades, et kaupmeestel peab

olema eriline luba majandus
järel wõib anda wälja kaup
üksikul juhtumil ärimeestel
majandusministrilt eriluba.
nud asjata rahwarändamise
Asi lahenes majandu
maksude walitsusele, mis kõla
Uus seadus jaotab kauban
sed äritunnistuste liikide järgi
maksmahakkamise järele on kau
nult neil äridel, kellel on esi
äritunnistus.
Seadus ei muuda äritunni
nende lunastamise korda. Sam
sissewoo õiguse annaksid ainul
nistused, mis on lunastatud 19
Ärid, kes omawad 1. järgu
nistused, omawad kõik õigused,
ses, ning nende õiguste kitsenda
Sellega wõiwad ärid, kes
äritunnistuse 1931. aasta pea
kitsendamatult. See seisukoht
alusels ja selgub ka seaduse se
duse teine ja kolmas osa läib
kellel pole lunastatud 1. järgu
peale. Seaduse teine osa on m
ja kolmanda järgu äritunnistu
kawatsewad järgmisel aastal ja
wiwad lunastada selleks aasta
liku äritunnistuse.
Seaduse kolmas osa on n
järgu äritunnistusega äride
kes soowiwad lõpetada sissewe
mete tõttu ei saa seda teha ot
wad jätata sissewedu, kuid
1. järgu äritunnistust 1932. a
sul, arwates 7. nowembrist.
Kuna riigi ärimaksuseadus
nult kaubanduslike ettewõtete k
duse eeskirjad loomulikult isiku
pu siise edasimüümise otstarbe
tamiseks. Samuti ei puudutaõ
omawad tööstuslikud äritunni
siise tööstuslikeks otstarbeteks
Selle tõlgitsemisga eile
tollil jälle loomulikku raba.
tekkis weel äritunnistuste w
linnawalitsusest, kus samuti s
üldse need arusaamatused
seadus hakkas enne maksma, k
ministeerium oleksid suutnud
ja anda uusi eeskirju.

Diplomaatlik kroonika.

Wälisministri J. Tõnissoni juures käis teisipäewal Rootsi saadik parun Koskull, wälisministri abi A. Hellati juures Läti saadik K. Sarinsch.

Eesti ühines meresadamate konwentsiooniga.

Eesti esindaja Genfis A. Schmidt andis Rahwasteliidu sekretariaadile üle ratifikatsioonikirjad Eesti ühinemise suhtes meresadamate rahwahelise korra ja konwentsiooni ja statuudiga.

Sellel lepingul on tähtsust nende riikide suhtes, kellega Eestil seni puuduwad kaubalepingud.

Gildide waranduste küsimus.

Riigikogu üldkomisjoni alamkomisjonis tuli eile arutusele seadus gildide waranduste kohta.

Kanuti gildi waranduse kohta tegi J. Teemant ettepaneku, et see jäetaks walitsuse kasutada. Eelnõu aruandja A. Rei waidles selle wastu, ning küsimus jäi lahtiseks.

Börsi-maja kohta otsustati, et see jääb kasutamiseks Kaubandus-tööstuskojale.

Jäid lahtiseks Tartu suure-gildi ja Narwa gildi waranduste kasutamise küsimused.

Lõpp waheltkauplejate hiiglakasudele.

Täna õhtuks on kutsutud kokku ETK ruume Tallinna tarwitajate-ühingute juhatuste esindajad, et ühiselt otsida abinõusid, kuidas reguleerida kodumaa esmajärgulise tähtsusega tarbeainete hindasid. Praegu walitseb siin ebaloomulik olukord. Walmistaja müüb saadused odawalt, alla omahinna, kuid tarwitaja peab maksma nende eest hinnad, mis köneleb ebamääraselt kõrgest wahekasust. ETK on wõtnud algatuse selles asjas endale ja loodab siin tuua peatset parandust.

Eesti kommunistide tank.

Oktoobri-rewolutsiooni 14. aastapäewa puhul ilmunud „Edasi" numbris teatatakse, et esimene tank sellest kolmest, mis eesti kommunistid Wenemaal otsustanud „Nõukogude piiri walwatele punawägedele" kinkida, on walmis ja antakse punawäele pidulikult üle. Tank on ehitatud „25 Irboskas eesti kodanluse poolt tapetud seltsimehe mälestuseks". Tanki ehitamiseks tarwisläinud raha kogumise algatajateks ja organiseerijateks olid „eesti endised punakaartlased ja partisaanid". „Edasi" iga number on jutustanud neist sunduslikest „wabatahtlikest" annetustest eesti kolhoosnike ja wabrikutööliste poolt, mis tanki ehitamiseks wälja pressitud.

Irene Waldmani ohwer kaotas riigikohtus.

Tartu, 10. 11. Täna kuulutas riigikohus wälja otsuse endise kaitsewäeametniku Willem Reetsi kaebusele kaitseministri teguwiisile tema mitte-rahuldawalt atesteerimises. Riigikohus jättis Reetsi kaebuse tagajärjeta.

Teatawasti on W. Reets sama kaitsewäelane, kes pummeldas Nõmmel Irene Waldmanniga, kui wiimane lõi kaitsewäelastelt üle suurema summa riigi raha. Selle tagajärjel muutis minister tema endise „hea" atestatsiooni ümber „mitte-rahuldawaks".

Surmamõistetu edasikaebus.

Tartu, 10. 11. Täna anti riigikohtule edasi surma mõistetud rööwmõrtsuka Pawel Wissitski kassatsioon. Asi tuleb arwatawasti kiirendatud korras riigikohtus arutusele.

Tulekahi Nursis.

Wõru, 10. 11. Esmaspäewa õhtul kella 7 ajal süttisid põlema Nursi walla Lauri külas Jaan Soele kuuluwad 3 aita ühes kuuriga. Sisse põles wilja, linu, riideid, heinu, põllutööriistu jne. Kahju üle 1500 krooni. Oletatakse süütamist.

Maapank teeb ettewalmistusi pantlehtede

Lastakse wälja 50-, 100- ja 250-kroonilised kopüüri leb juba ümberlaenustamise palweid.

Eesti Maapank on juba alustanud eeltöid pantlehtede emisjoniks, millega laenustatakse ümber talumajapidamiste wõlakoorem. Wastawa seaduse wastuwõtmist riigikogus kahel lugemisel oli oodata eile õhtul.

Ümberlaenustamise seaduse teostamise määruser kawad on juba koostatud. Walitsus waatab need läbi ühel lähemal koosolekul. Määrus näeb ette terwe rea tehnilisi üksikasju pantlehtede emisjoni kohta, mun-seas ka pantlehtede kopüürid, mis kawatsetakse 50-, 100- ja 250-kroonilised.

Kui seadus wõetakse wastu tänaseks, siis Maapank loodab lühikese ajaga olla walmis eeltöödega ümberlaenustamise algamiseks. Seaduse järgi wõlgnik peab leppi
jaga pantlehtede wastuwõt
siis annab wälja pantleh
randuse wäärtusest. üldse
lehti 15 miljoni krooni wä
Pantlehed kannawad 8 pro
pank ise saab neilt 6 prot
dnskapitalist.

Talumajandusel lasub
miljonit krooni.

Eesti Maapank ongi j
lunmajapidamistelt ümberl
tede kaudu.

Esimene õnnetus Tartu-Petseri ra

Kaks mootordresiinat põrkas kokku Tartu ja Roel hel. — 1 mees sai raskesti, 3 kergemalt wigastada. wõtjate dresiina sõitis Tartu jaamaülema te

Esmaspäewal, 9. nowembri õhtupoolikul, kl. 6 paiku põrkasid wastawatud Tartu-Petseri laiaroopalisel raudteel kokku kaks mootordresiinat. Kokkupõrke tagajärjel sai raskesti wigastada ühe dresiina juht Kristjan Peep. Kergemalt said wigastada teisel dresiinal asuwad randteelased Max Gens, Richard Raba ja Lõoke.

*

Tartu-Petseri raudtee-ehituse ettewõtja firma Leigart & Schulz'ile kuuluwa mootordresiinaga sõitis Kristjan Peep, ilma Tartu jaamaülemale teatamata uucle liinile wälja. Samal ajal sõitis temale wastu raudteewalitsuicle kuuluw teine mootordresiina, milles asus kolm raudteelast.

Pimeduse tõttu põrk
Tartu ja Roela jaamade
mõlemad sõidukid said tu
jan Peep paisati kokkupõrk
hele ja ta sai seetõttu ras

Mõlemad dresiinad
kaynis suure kiirusega,
on waba.

Peep, kelle wigastus
toimetati Tartu ülikooli h
woli ja kokkupõrke üksi
politsei.

Seminari asjaajaja raiskas riig

Wäikesepalgaline ametnik kõrwaldas isiklikeks ot krooni seminari summasid. — Puudujääk tuli il rolli rewisjonil.

Tartu, 10. 11. Riigikontrolli ametniku korraldusel wõeti wahi alla Tartu õpetajate seminari asjaajaja 44-aastane Oskar Truu, kes raisanud paari aasta jooksul 2280 krooni 17 sut. riigi raha.

*

Laupäewal alustas riigikontrolli esindaja Tartus õpetajate seminari asjaajamise rewideerimist. Selgus, et seminarile kuuluwaist summadest on puudu 2280 kr. 17 snt. Raiskamises langes kahtlus asjaajajale Oskar Truule.

Truu tunnistas üles ka puhtsüdamlikult oma süü, seletades, et raiskamine sündinud kahe wiimase aasta jooksul. Natukehaawal omandanud ta isiklikuks otstarbeks riigisummade awansse, ja seminari erisummasid. tingitud Truu raskest n
sest tema kuupalk oli kõi
tuli toita 5-liikmelist pe
dest käis keskkoolis. M
ta ka asjunduskoha, teinu
kohapidamine polewat en
koha wekslite wastu mah
wäärtusetuks. Eesti Pa
aga tajuda, ainult laenu
üle jõu. Hakanud siis
raha. Üle 2 aasta osan
jääki — kuni laupäewas
Oskar Truu elas na
tänawal. Tartu semina
ta juba üle 10 aasta.

Wenemaaga wõib kaubelda ainult sularahas.

New-York, 10. 11. „Daily Telegraphi" New-Yorgi kirjasaatja teatel on ühendriikide walitsus saanud teateid, et Nõukogude majanduslike katsete tagajärjel Wenemaa liginch täielikule rahanduslikule kokkuwarisemisele.

Ameerika kaubandus- ja rahandusdepartemendi poolt septembris alustatud hoolikas uurimine on ameerika rahandusteadlased wiinud otsusele, et Nõukogude Wenemaal on see aeg kõige jõudmas, kus kaupade wäljawoost enam ei saa kulda, millega maksa toorainete ja mafinate eest, mis tarwilikud wiisaastaku teostamiseks.

Kaubandusdepartement
hoiatanud, et nad ei risk
lemisel, waid nõuaksid om
rahas.

3 esikohta

Rahwuswahelistel m
nas tuli kolm eestlast wõi
kaalus. A. Kukk kerge-ke
kaalus.

„Lüüsi" le

New-York, 9.
Isac Newton Lewis, au

Igawene mälestus

sanitaar-kapten Artur Bernhard Reimer'ile

Walga garnisoni ülem, 2. soomusr. rügement,
3. üksik jalawäe pataljon, Walga kaitsewäe ringk. ülema asutus.

Neville ja Austen Chamberlainid.

Une soo riigimehi Inglise walitsuses.

Inglise walitsuse pingil on istunud pikk rida Russel'eid ja Stanley'sid. Kuninganna Elisabethi ajast alates on terwe rida riigimehi: William Burghley, Exeter, Essendine, Cranborne, Salisbury, kaasaegne lord Chelwood j. t., olnud Cecili sugukonnast.

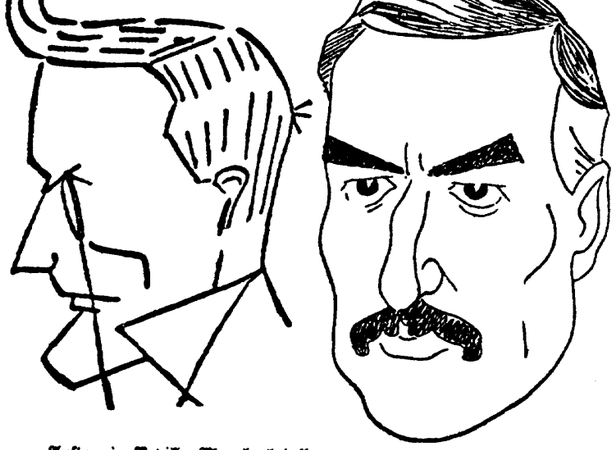

Austen ja Neville Chamberlainid.

Chamberlain'id aga ei kuulu wanadesse, suurtesse ja juhtiwatesse sugukondadesse, pole ei ema ega naiste kaudu nendega sugulises, nagu seda näiteks on Balfour Cecil'idega, Gladstone Pitt'idega ja Palmerstone Melbourne'dega. Chamberlain'id on uus sugu. Nende isa Joseph nägi rohkesti waeva, elas üle nii mõnegi piina, enne kui ta kord-kordset arengut läbi tehes wäikesest radikaalsest parteitegelasest, endisest „mässulisest wabariiklasest" jõudis juhtiwaks imperialistiks. Joseph Chamberlain'i elul polnud kuski kindlaid juuri. Ta oli sünnilt londonlane, kuid esindas Birminghami linna parlamendis. Ta pojad teadsid juba ette, kuhu nad kuulusid. Nad olid ehtsad birminglased, sündinud wanameelsed, ja tõmbasid juba koolipingil liikumisega kaasa.

Austen, ainult kuus aastat Neville'ist wanem, sai juba 29-aastaselt oma kodulinna rahwasaadikuks. Isa polnud tol ajal weel kaugeltki oma poliitiliste wõimete tipul ja kaswas ühes pojaga. Wana isaisadeaegne põhimõte, et poeg wõib oodata, kuni isa talle oma kuulsuse pärandanud, jäi Austeni suhtes tarwituseks wõtmata, sest teda oli lihtsalt waja. Kui isa kabinetist lahkus, et tariifireformi wäljastpoolt paremini agiteerida, sai pojast warakantsler, kuna nõnda loodeti wana Chamberlain paremini waos hoida. Austen pidi, nii-öelda, mängima pandi osa, ja mängiski.

Ka Neville, warakantsler Macdonaldi uues kabinetis, on juba kord ennem lühikest aega sellel kohal olnud, nimelt Baldwini ministeeriumis. Ta astus poliitikasse 25 aastat hiljem kui ta wend, kaua pärast isa surma, ja alles pärast maailmasõda. Esmalt Bahama, siis Birminghami kaupmehena alustas ta oma karjääri linnawolinikuna, jõudes wiimaks linnapea kohale. Birminghami kui puhttööstuslinna peana Neville Chamberlainil oli oma kodulinna korteriolude ja elamiswõimaluste parandamiseks paljugi teha. Tema saawutused sel alal olid eeskujuks kogu Inglismaale, samuti nagu esimene linnapank, mille ta asutas. Ministrina posti- ja terwishoiu-departemendi asutamine oli uueks järguks ta poliitilises tõusus, mis niiid ta wiinud riigimeeste esiritta.

Austen ja Neville on oma elu tõusu alguses kahtlemata isale tänu wõlgu. Kuid seda, mis nad praegu on ja enne seda olnud, nad wõlgnewad ikkagi oma suurele tublidusele ja iseloomu kindlusele, millega nad ületawad oma isa. Kuid weel rohkem on nad wastolus oma isa iseloomule sellega, et arwestawad otse haiglaslikult, nagu nende sõbrad ütlewad, teiste arwamist. Wanast Joseph Chamberlainist seda wõis waewalt öelda.

Austenil oli oma elu jooksul olnud palju äparduſi. On isegi loodud könekäänd, et „Chamberlain istub pigis". Wanameelsete juhtimisest, milleks tal olnud rohkem õigust kui nii mõnelgi ta kaaslasel, on ta järjest pidanud astuma tagasi. Esmalt ta pidi taganema Walter Long'i, siis Bonar Law' ja lõpuks Baldwini ees. Sellest hoolimata Austen Chamberlain ei ole weel kaugeltki oma wiimast sõna öelnud. Ja mis puutub Neville'isse, siis ei jää see mees riigiasjade juhtimisel oma senist organisaatori-praktikat kasutades kellestki maha.

Rahwasteliit rahwuswahelisi teid ehitama.

„Gazeta Polska" teatel Poola awalike tööde ministeerium pöördus Rahwasteliidu poole järelepärimisega, millisteid awalikke töid rahwuswahelise ulatusega kawatsetakse Poolas ette wõtta. Nimelt on Rahwasteliidus asutud plaanide wäljatöötamise kallale, mis näewad ette terwe rea awalikke rahwuswahelise tähtsusega töid eriviikides tööpuuduse kaotamiseks. Nende töödena on mõeldud rahwuswahelised auto- ja raudteed ning sillad.

Poolas oleks rahwuswahelise tähtsusega töödeks Berliin-Moskwa kiwitee parandamine, mis läheks maksma 7.600.000 zlotti, ja Wiin-Balti (riikide)-Leningradi tee parandamine ja asfalteerimine, mis läheks maksma 5.800.000 zlotti. Edasi tahaks Warssawi linnawalitsus asuda ehitama Warssawi maa-alust raudteed, mille ehitamine läheks maksma 75.000.000 zlotti.

Omawalitsuste Teenijate Liit palgakärpimise wastu.

Kuna mõne omawalitsuse wolikogu ütsik poliitiline rühm on päewakorrale tõstnud palkade wähendamise küsimuse, siis Eesti Omawalitsuste Teenijate Liidu juhatus seda küsimust arutades leidis, et omawalitsuste teenijate palgad pole kunagi olnud küllaldased nende ametikohaste tarwete rahuldamiseks. Hindade tõusu ajal on omawalitsuste teenijad pidanud tooma ohwreid palkade tagant järele reguleerimisega.

Omawalitsuste Teenijate Liidu juhatus pöördub kõigi linnawalitsuste poole palwega omawalitsuste teenijate palkasid mitte wähendada, kuna see suurendaks majanduslikku kriisi ja looks loodetawa kasu asemele kahju ka omawalitsuste arengule ja riiklikule heaolekule, töö produktiiwsuse langemise, terwisliku seisukorra halwenemise jne. tõttu.

Lehemehe warandus tulerwaks.

Wõru, 10. 11. Öö wastu piihapäewa põles Urwaste walla Truuta asunduses maani maha ajakirja „Olioni" wäljaandja Georg Naelapeale kuuluw küün ja Jüri Naelapeale kuuluwad 2000 puuda heinu. Kahju üle 2000 kr. Kuidas sai tuli alguse, pole teada.

Rootsi insenerid Persiasse raudteed ehitama.

„Dagens Nyheteri" teatel kuulab Persia walitsus praegu oma esindaja kaudu Rootsist insenere. Rootsi insenere Persia walitsus wajab raudtee ehitamisele Teheranist Kaspia mere ääre. Kuna raudtee ehitamine kestab mitu aastat, siis peawad insenerid, kes walmis Persiasse minema, sõlmima lepingu pikema aja peale.

Mingit rootsi kapitali Persia raudtee alla mahutatud ei ole. Rootsi inseneride kutsumise põhjuseks Persiasse on nende hea kuulsus Idas, kus rootsi insenere tuntakse heade organiseerijatena ja teedeehitajatena. Türgimaal on rootsi insenerid juhtinud mitme raudtee ehitamist.

Loodetaw ilm

kolmapäewal, 11. novembril.

Merel kõwad, maal keskmisest kõwani kagupoolsed tuuled, pilwine, kohati wihma ja see ilm püsib.

Ilmaülewaade teisipäewal, 10. novembril.

Lääne-Euroopas madalrõhkkond wäga tugewasti süwenedes laienenud Skandinaawiasse ja Kesk-Euroopasse. Tema kesktoht asus hommikul Jirimaal ja näib sealt liikuwat Põhjamerele. Samal ajal on oodata tugewa ääreminimumi laienemist Läänemerele. Lääne- ja Kesk-Euroopas sajab laialdaselt wihma ja puhuwad kõwad lõunakaarte tuuled, millised ulatuwad ka Läänemerele. Kõrgrõhkkond asub endiselt Wenes ja suundub nõrgenedes idapoole. Temperatuur üldiselt wähe tõusnud. Eestis oli eile päewal 4—7 kr., öösel 2—5 kr. ja täna hommikul 5—6 kr. soja.

Poola saatkond ja konsulaat

on täna, kesknädalal, suletud Poola rahwuspüha tõttu.

„Eesti tööliste delegatsioon" Nõukogude-Wenes.

Hirmujutud Eestist ja kiidulaule Moskwale.

Moskwas suurtele oktoobri-rewolutsiooni pidustustele sõitsid meilgi „Eesti töörahwa esindajad": „Meie Aja" toimetaja Jurjew, kiutööline Ots ja transporttöölised Laurson, Päss ja Toots.

Tallinnast sõitsid nad wälja huwireisijatena, kuid sealpool traataeda muutusid „Eesti tööliste delegatsiooniks". Ja kui juba tuleb Nõukogudemaale mingisugune „delegatsioon", siis nõutakse temalt ka sellekohast esinemist.

Nagu „Edasist" nüüd näha, ongi „Eesti tööliste delegatsioon" esinemud kõigiti truualamlikult. Ta on „Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu" ja „kogu Eesti klassiteadliku tööliskonna poolt" annud edasi „palawamad tervitused N. Wenes wiibiwatele klassiwendadele ning tunnistanud, et „Eesti tööliskond" saatnud neid õppima, kuidas ehitatakse sotsialismi. Muidugi ei saa too „delegatsioon" jätta ütlemata „kogu töörahwa nimel", et Wene seltsimehed „jõäksid kindlaks sotsialismi ehitamisel".

Niisugust „toetust" on kindlasti tarwis, sest ilma selleta wõib Stalin jällegi wisata wälja mõne wembu...

„Edasi" on wõtnud „delegatsioonilt" ka juhuajamise. Sellest selgub, et asi meil Eestis on üpris hull: töölised elawat „ühe päewa plaani järgi" (mis seal teha, kui ei ole wiisaastakut!) ning „hirm leiwatüki eest" sundiwat „wähemteadlikku osa töölisest igasugune näruse palga eest tööle ajuma ja igasugust irwitust ära kannatama".

„Delegatsioon" minnes wälja oma kohusekäitmise lähtekohalt, ei pea suurt lugu ka hädaabitöödest. Need ei olewat muud, kui kodanluse enesepäästmise tööd. Kodanlus olewat nõnda kawal, et tahtwat wiia linnadest wälja „rahutute töötute karja" (wististi wastuseisu tõttu tollele „kawalale plaanile" ei leitagi tööbörsi liisi metsatöödele).

„Delegatsioon" teab ka pajatada, et „nälja suse wõidukäiguga, ootamata krahhidega samuud „wabasurmade" kaswa, ning kes julgewat tõsta häält heidetawat kohe türmi wõi paremal juhtumil walatawat töölt".

Kuid „delegatsioon" kohtub äkki ja annab „klassiwendadele" suure troosti: „Eesti töölisteklas siiski organiseerimistööd". Raske küll olewat, ku ta ikka lähe.

Ei jäeta loomulikult puudutamata ka meie liste. Neid nimetatakse „sotsfaſchistideks", kes otsekohesteks nuhkideks, kaitsepolitsei paremaks „Rahwa Sõna" koguni äsjitawat kodanlust paherste ametiühingute kallale, hautudes, et „tööliste kirjutawad pärandaalused kommunistid", et „paherste ametiühingud töötawad Moskwa näpunäidetele" jne.

Lõpuks serweerib „delegatsioon" oma leiwaweel ühe troosti: „Pahempoolsed ametiühingud on nud oma poolt walimiste korraldamisele".

Jutt on eelseiswatest riigikogu-walimistest, pukul „delegatsioon" lubab, et „Eesti töölisklass ühiselt häältetama ja annab oma hääled erda poolt seatud kandidaatidele".

Too „Eesti tööliste delegatsioon" peaks tingjääma Nõukogude Wenemaale pikemaks ajaks nin õppima „sotsialismi" ülesehitamist. Weel parem kui „delegadid" seal leiafsid tööd, wähemalt nii kui meil möödunud riigikogu-walimised. Siis „klassiwennad", kuiwõrd töelised on need head lu sed, mis annud Eestist wälja sõitnud „huwireisijad

Rööwlisõda Korsika saarel.

Mitu laewatäit sandarme rahustama Napoleoni kaasmaalasi

Pariis, 10. 11. Korsika saarel algas suur „sõjakäik" röömlite wastu. Eile saabus Ajacciosse, Korsika pealinna, 600 Prantsuse sandarmi ja täna oodatakse weel 800 saabumist. Rööwsõjakude püüdmisest wõtawad osa ka lennukid ja soomusautod. Kogu Korsika on kuulutatud piiramisseisukorda. Aja ärjanduses pandi maksma tsensuur. Toimetakse massiliisi wangistamisi.

Korsika saar on juba ammust ajast elanud röömlite walitsuse all, mida siin peetud paratamatuks paheks. Kuid wiimaste aastate jooksul röömlite terror muutus eritti sultunuks. Saare metsades ja mägedes röömlitel on suurepärased warjupaigad ja osalt kaitsewad neid kohalikud elanikud, kellel röömlitega wäga laialdased sidemed.

Möödunud nädalal Korsikas läks lahti lausa röömlisõda, mida maha suruma Prantsuse walitsus nüüd saatis kaks laewatäit sandarme maale. Selle röömlisõja eelkäik on „Matin'i" teatel järgmine:

Kahe aasta eest kohalik suurtööstur Simonetti asutas Palneca metsas kaewanduse. See mets aga on röömlite peamiseks pesaks. Röömlid olid kaewanduse asutamisega metsas päri, kuid nõudsid selle eest enestele kui „metsa peremeestele" makfu. Röömlipealik Bartoli käis selles asjas isiklikult Simonetti juttul. Simonetti oli wägewa röömlipealiku ühwardusi kartes sunnitud nõutud summad wäljamaksma. Möödunud aasta jooksul ta maksis neli korda. Tähakkas röömlipealik uuesti maksu nõudma. Simonetti keeldus maksmast. Juunikuus metsas oma kaewandusse sõites pandi töösturil tee eest Röömlipealik oli teda teel oodanud ja puuette weeretanud. Kui auto peatus, astus Bartoli wolwrit käes hoides puude warjust wälja ja ähwe Simonetti maha lasta kui see kohe ei tasu „w olewaid makse". Kuna töösturil oli kaasas wäikesem rahasumma, siis lepips röömel „estal sellega, tehes aga tingimuseks, et teatawal tä Simonetti peab tasuma kogu määratud summa. tur kutsus kaewandusse sandarmid. Kuid kaewanduses asutatud sandarmide walwepostist hoolimata röömlid seisukorra peremeesteks. Neil päewil läks Bartolil korda sandarmide walwest läbi ja Simonetti kabinetti tungida, kui see wiibis üksi. Laskewalmis rewolwrit käes hoides röömel dis summa filmapilkset wäljamaksmist. Tekkinud lustes läks töösturil korda röömli tähelepanu keks kõrwale juhtida ja laualaekast rewolwrit rata. Kõlas kaks pauku, millest röömli oma ei nud. Röömel langes samal hetkel surnult maha.

Oma pealiku surma eest kätte maksmisest ründajid lid täies sõjawäelises warustuses sandarmite walwe ja panid toime weresauna. See sundiski nüüd P suse walitsust astuma energiilisi samme Korsika rö walitsusele lõpu tegemiseks.

Põllusaaduste turu konjunktuur.

Võitturu seisukord endiselt nõrk. Kuna Daanil oli suuri raskusi oma või mahutamisega Inglise turul, oldi sunnitud Kopenhaageni noteeringut alandama 5 ööri võrra kg-lt. Tallinnas langes madalam ostuhind 8 sendi võrra 145 sendi peale kg. Möödunud nädala võiväljaveost suundus Saksamaale 2815, Belgiasse ligi 100 tünni ja Inglismaale ainult 15 tünni. Kuigi võitoodang Skandinaavia ja rajariikides tunduvalt wähenenud, ei ole märgata üldpakkumise lõdvenemist, sest meretagustest maadest on Inglise turule juba kohale jõudnud suuremad saadetised wärsket wõid. Võihindade paranemist takistab wäga tagasihoidlik võinõudmine Inglise turul.

Peekonihinnad Inglise turul jäid endiseks. Madalate peekonihindade tõttu on nõudmine peekoni järele elav. Daanis tapeti möödunud nädalal rohkem eelmisest 7500 sea ja meil 1700 sea võrra. Daanis makstakse käesoleval nädalal 1. sordi peekonsea eest endiselt 78 ööri kg-lt, ehk 62 senti. Kuna meie peekoni realiseerimine turu kauguse tõttu nõuab wähemalt üks nädal rohkem aega kui Daanis, noteeriti Tallinnas naela lõdvenemise tõttu ja peekonihindade languse kartusel 2 senti kg-lt madalamalt kui eelmisel nädalal.

Linaturul Lääne-Euroopas on kõikjal juba kohalikke uue lõikuse linu. Belgias nõutakse peamiselt Kotrrijki weleotuse madalamaid sorte (hinnaga 60—90 Eesti senti kg wõi 9,84—14,76 Ekr. puud) ja ostjatena esinevad peamiselt Inglise ketrajad. Kuid kõigi tööstusmaade ketrajad on eriti huwitatud wene linast. Ida uutest linadest pakutakse juba ka Eesti, Poola ja Leedu linu. Möödunud aastaga võrreldes on kwaliteet tänavu kõikjal parem. Poola ja Leedu linad näivad olevat ka paremini puhastatud ja sorditud.

Läti linamonopol on õnnestunud müüa Šotti mõned wäiksemad partiid wanu linu hinnaga £ 45 schwaneburgi ja £ 43 liwoonia ristna eest cif Šoti idasadamad. Kui kaua riiklik linamonopol Lätis weel tegutseb, selle kohta puuduwad esialgu andmed. Kinnitatakse, et riik möödunud linakaubanduse aastal (1. okt. kuni 31. sept.) 6,2 milj. latti monopolile on juure maksnud. Säärane suur kaotus on tekkinud sellest, et monopol on talumeestele maksnud ristna alusel kuni £ 56,2 tonn, kuid ise müües on saanud £ 36—39 tonn.

Läti käesoleva aastast linasaaki hinnatakse 15 tuhandele tonnile, millest peaks wäljaweoks jatkuma 80%, s. o. 12.000 tonni.

Eestist on möödunud nädalal wälja weetud 4 wagunit linu, nende hulgas 2 wagunit uuest saagist. Nimetatud uued linad on päritud wiimaselt Petseri laadalt (2. nov.), kus üldse osteti kokku 190 kaalu linu hinaga Kr. 73—75 kaal.

Seni kokku ostetud linadest selgub, et käesoleva aasta saagi kwaliteet keskmiselt võttes on kõrgem kui möödunud aastal.

Linaseemneid on samal laadal kokku ostetud umbes 2000 puuda, hinnaga 170—175 senti puud 90% puhtuse alusel. Et wälisturu madalate hindade tõttu linaseemet seni wälja weetud ei ole, on kokkuostuhinnad langenud.

Kartuliturg. Novembrikuu esimesel nädalal on jälle kartulite wäljaweedu kasuanud. Inglismaale läks 2286 kwint. ja Rootsi 750 kwint., kokku 3036 kwint. Käesolewas nädalal tõuseb wäljaweedu weel tunduwalt. Walmis on pakitud 5500 kwint. saatmiseks I maale Hulli (waremi on ainult Londoni saade Nädala lõpul läheb kindlasti rohkemal määra Londoni ja Stokholmi.

Kartulite sortimine ja pakkimine praegu nib juba osalt maal, raudteejaamades. Meie rema kartuli-eksportfirma a.-s. Rumberg, Tuber Ko poolt on Rakvere, Püssi, Sompa ja Jõhvi rau jaamades wastawad kartulite laduruumid ehit Suurem laduruum asub Rakveres, telliskiwi aurukuttega, kuhu mahub kuni kümme wagunit tuleid. Seega oleme sammu paremuse poole jõudnud, sest wäljaweoks kõlbmatu materjal koha peale, kus seda tärklis- wõi piiritusvab ära kasutawad, kuna ainult korralik kartul weetakse.

Tallinna fondibörs 10. novemb

Dokumendi nr.	Isekid	10 novembri Ostja	10 novembri Müüja	9. novemb Ostjad	9. novemb Müüja
21	New-York	3,72 0	3,7580	3,7280	3
8	London	14,20	14,45	14,20	14
8	Berliin	87 45	9,75	87.45	89
9	Helsingi	—	7,50	—	7
7	Stokholm	80,25	85,25	80,25	85
6	Kopenhaagen	79 25	84.00	79 50	84
7	Oslo	78 25	83,25	78.75	83
2½	Pariis	14,65	14,95	14,65	14
3	Amsterdam	152,00	154,50	152,00	154
6	Riia	7 ,00	72,45	72,00	72
2	Zürich	73,95	75,45	73,95	75
2½	Brüssel	52,05	53,45	52,05	53
7	Milano	19,40	20,05	19,50	20
6½	Praha	11,05	11,40	11,15	11
10	Wiin	—	53,—	—	53
18	Budapest	—	65,00	—	65
7½	Varsav	40,—	43,—	40,—	43
8½	Kaunas	37,00	37,60	37,00	37
8	Moskva(tschekk)	—	193,75	—	193
6	Danzig	—	74.00	—	74

Väärtpaberid	Nominaalväärtus	Viimane hinnaga	Tehing	Lõpu Ostjad	Lõpu Müüjad
Obligatsioonid					
8% Eesti hüpoteegipanga pantleheid	[illegible]	—	—	—	—
7. 7% wälislaen (dollarites)	$ 500	[illegible]	—		

Nagu näha Tallinna fondibörsi kursifedelilt, e üldine olukord waluutaturul kuigi suurel määral tunud. Inglise nael on jäänud peatuma mahala tasemele, mis ta wõttis kullaalusel loobudes. Hi mine naelte järel on tagasihoidlik. Tahetakse oodata selgeiswaid reforme Briti wälismaakaubanduses ja tag gi, mis see toob kaasa endaga. Skandinaa walutad jätkuwad kõikumist kursis. Wiimane teering näitab jälle langust, 100 Rootsi krooni eest feti eile üks Eesti kroon wähem kui eelmisel pä Taani kroon langes 50 sendi ja Norra kroon 75 wõrra 100 kroonilt. 10 punkti wõrra on langenu Itaalia liiri ostukurss. Soome marga ostukurss jä eile noteerimata.

Johannes Karma: Lembitu.

Viisi näytöstä (7 kuwaelmaa). Porvoo, Werner Söderström osakeyhtiö. Hinta 35 mk.

See on meil seni wähe tuntud kirjaniku teos Eesti ajaloost. Teoses kujutatakse Eesti wanema Lembitu traagilist wõitlust maale sissetungiwate mõõgawendade wastu ja ta langemist Paala lahingus. Seega on walitud siin käsitamisele kurwim lehekülg meie kaugemast ajaloost, kus eestlased kaotasid oma iseseisuse.

Teos on nimetatud küll näidendiks, kuid selle õigem nimetus oleks tragöödia. See on kirjutatud wäga jõuliselt ja ta lehekülgedelt õhkub sangarite waimu ja kannatusi.

Teose keskkujuks, nagu wihjab pealkirigi, on tehtud Sakala wanem, ja teisest waatusest peale Eesti kuningas Lembitu. Talle wastukaaluks ja wõistlejaks on seatud Liiwi kuningas Kaupo, kes on ristitud, painutanud enda piiskopi Alberti wõimu alla ja saanud ka Lääne haridust. Lembitu unistab suurest liidust Soome hõimlaste, eestlaste, liiwlaste, hämelaste, saarlaste ja karjalaste wahel, kes ühise wõimsa löögiga piihiksid merre maaletunginud mõõgawennad ühes piiskopi, munkade ja Jeesuse usuga. Sellele on aga suurimaks takistuseks ees liiwlaste kuningas Kaupo, kes ise pretendeerib kõigi hõimude kuninga wõimule.

Näidend (esimene waatus) algabki eesti ja hõimlaste wanemate suure nõupidamisega Raiküla maalinnas, mille on kutsunud kokku Lembitu ja millest wõtab osa ka Kaupo ja hämelaste pealik Jämin Karhu. Jämin Karhu teeb ettepaneku walida Lembitu hõimude kuningaks. See on Kaupole wastuwõtmatu ja ta lahkub oma meestega nõupidamiselt. Liit teostub küll, kuid ilma liiwlasteta, mis walmistab Lembitule suurt meelehärma. Ta näeb oma ideaali kaugenewat, kuid ei kaota lootust kord saada oma liitlaseks ka Kaupot. Äge Jämin Karhu teeb Lembitule ettepaneku alustada otsekohe rünnakut sakslaste ja Kaupo liiwlaste wastu, kuid Lembitu sellega ei soostu, ta ei taha tõsta mõõka oma wennasrahwa ja selle kuninga wastu, waid jääb äraootawale seisukohale.

See esimene waatus mängib suwel 1211. Teine waatus on aasta hiljem ja algab Lembitu wõidurikka tagasitulekuga Pihkwa retkelt, kus ta on saanud suure wõidu ja sundinud pihkwalased kapituleeruma. Wahepeal aga on mõõgawennad ühes Kaupoga käinud röövretkel Eestis, põletanud maha linnu ja külasid, tapnud mehi ja lapsi ning naernud naisi. Kaupo ei ole jõudnud oma meeste ja saagiga weel kaugele, kui teda hakkab taga ajama Jämin Karhu, kes purustab liiwlaste wäe, wõtab Kaupo wangi ja toob seotuna Lembitu kätte. Lembitu aga käitleb Kaupot kuninga kohaselt ja laseb teda kohe wabastada köidikuist. Seda ei kannata aga Lembitu naine, Saaremaa walitsejatar, ta haarab pussi ja lööb sellega Kaupole selga. Hoop ei ole aga surmaw ja Lembitu laseb Kaupo terweks arstida. Ta näeb Kaupo surmas oma idee luhtumist ja werise wennasõja algust. Seda Lembitu ei taha, sest Kaupo on ainuke, kes wõib tuua liiwlased eestlaste liitlasteks.

Kolmas waatus mängib Kaupo maalinnas Riia lähedal. Lembitu on wahepeal wangi langenud mõõgawendade kätte ja teda hoitakse tornis kinni. Kaupo naine aga käib piiskopi jutul ja wahetab Lembitu wälja oma poja wastu, kes jääb mõõgawendade kätte pantwangiks. Seda Kaupo ei tea. Lembitu naine Louhi, keš on ühtlasi ka saarlaste walitsejatar, tuleb Kaupo jutule. Ka Louhil on Lembitu eeskujul suur hõimuliidu idee, ta tahab näha hõimurahwaste üle ühist kuningat, kes suudaks ühendada rahwad sakslaste wastu. Ta katsub seda ideed teostada aga oma wiisi — puhanaiselikult. Ta awaldab Kaupole, et poeg, kelle ta pantinud Lembitu wastu, ei ole Lembitu, waid Kaupo oma. Saarlaste walitsejatar on rikkumud abielu Kaupoga ja sellest see poeg on sündinudki. Kaupo on üllatatud ja rõõmus. Tal on wana arm Louhi wastu, sest oma noorpõlwes ta on käinud Louhil Saaremaal kosjas, kuid Louhi isa ei annud oma tütart Kaupole, kuna see oli ristitud, seega äraandja. Louhi läks siis hiljem mehele Lembitule. Nüüd Louhi teeb Kaupole ettepaneku kasuatada nende pojast eestlaste, saarlaste, liiwlaste ja muude hõimude kuningas, saata ta Läändе, kust ta kümne aasta pärast tuleks tagasi wahwa rüütlina. Niikaua aga peaks hoolitsema maa rahu eest: Lembitu walitseks eestlasi, Louhi saarlasi ja Kaupo liiwlasi. Kaupo peaks hoolitsema ka selle eest, et mõõgawennad ei tülitaks Lembitut.

Parajasti ilmub nüüd Lembitu ootamatult oma meestega Kaupo juure läbirääkimistele. Lembitu pakub Kaupole Raiküla kuningamõõka, kui Kaupo saab wasalliks ja tagab soomesugu rahwastele wabaduse. Kui Kaupo sellega tuleb toime poole aasta jooksul, siis Lembitu loovutab Kaupole ka Eesti kuninga wõimu ja jääb ise uuele kuningale sõjapealikuks. Kaupo ei wõta aga mõõka wastu, sest ta lubab tõlbelt selle ise hankida Raiküla. „Nõnda siis wõitlus!" ütleb Lembitu, nähes oma wiimse sobingukatse asjatust Kaupoga ja pistab kuningamõõga tuppe tagasi. Nüüd tähendab aga Kaupo, et juhul, kui ühegi eestlase mõõk tõuseb liiwlaste wastu, surmatakse Lembitu pandiks antud poeg. See ärritab Jämin Karhut, kes on Lembituga kaasas, ta haarab mõõga ja tahab röövida Kaupot, et teda siis hiljem Lembitu poja wastu wälja wahetada. Lembitu aga sellega ei soostu, waid ütleb, et ta on tulnud kuninga jutule ja läheb ka kui kuninga jutult, jättes Kaupo wabadusse.

Neljanda waatuse esimene pilt mängib jälle Kaupo linnas. Kaupo joob wiina, on purjus, ja ta süles istub tantsijanna Barbara, kelle ta endale ostnud Roomast. Tuleb piiskop Albert oma saatkonnaga liiwi kuningale wisiidile. See, mida nüüd Kaupo kuuleb piiskopilt, jahmatab teda. Kaupo kuningana on kaotanud piiskopi armu ja usalduse. Piiskop alandab ta au, wõtab kuningatiitli ja ütleb, et ta on määratud liiwlaste pealikuks ainult kuhugi Riiast kaugele põhjapoolsesse maalinna, mida ta peab kaitsma Lembitu wastu. See masendab Kaupot ja temas sütib ürgwiha nii piiskopi kui kõigi sakslaste wastu. Talle on nüüd selge, et lõplikult on langenud wette ta unistus saada kuningaks kõigi soome hõimude üle. Ta näeb, et Lembitu poliitika on olnud õige, sakslased ei mõtlegi tunnistada mingit kohalikku kuningat, waid ahmiwad kogu wõimu ja wara rahwa käest ainult enda käte. Kaupo haarab oma mõõga ja saadab selle noore käskjalaga Lembitule ja käsib öelda, et siit peale on Kaupo Lembitu liitlane ja teeb eestlaste ja liiwlaste kasuks mis wõib.

Neljanda waatuse teine pilt mängib Lembitu maalinnas Leholas. Halwad teated tulewad siia. Paawst on surnud, piiskop on käinud uue paawsti jutul Roomas ja tulnud sealt tagasi 3000 raudmehega. Ka mujalt ahistawad Eestit waenlased — rootslased, pihkwalased ja daanlased. Lembitu sobing novgorodlastega on ebaõnnestunud, need ei lööliitu. Eesti kuningas ei näe nüüd muud kui tuleb alustada kõige kiiremas korras sõda. Esimene hoop tuleb anda sakslastele ja liiwlastele, et need purustada ja merre pühkida, ennekui jõuaksid kallale teised waenlased. Louhi aga tuletab Lembitule meele, et ta poeg on pantwangina Riias ning esimesel mõõga tõstmisel Lembitu poolt surmatakse see. Lembitule on aga rahwa tulewik ja wabadus kallim, kui ta enda lihane poeg. Ta otsustab alustada sõda. Endast wäljaviidud Louhi siis awaldab, et pandiks olev poeg ei olegi Lembitu, waid Kaupo oma. See on hoop Lembitule, mis wiib ta tasakaalust wälja. Ta annab Jämin Karhule käsu hukata abielu rikkunud naine, nagu nõuab wana komme. Ennegu aga Jämin Karhu saab tõsta kätt naise wastu, hukkab see enda ise.

Wiienda waatuse esimene pilt mängib samuti Leholas. See on öö enne Paala lahingut. Siin toob Kaupo käskjalg Lembitule Kaupo poolt saadetud mõõga ja teate, et Kaupo oma meestega lahingus teda toetab.

Ka wiimane pilt mängib Leholas, kuid juba peale Paala lahingut, milles on langenud Lembitu ja ka Kaupo. Kaupo on oma meestega ületuleku puhul mõõgawendade poolt maha löödud selja tagant. Võim on Lehola üle nüüd lätlaste ja mõõgawendade päralt ning sinna ilmuwad piiskop Albert ja Orlamündi krahw ühes munkadega.

Nõnda on lühidalt selle näidendi sisu. Peab ütlema, et see on ehitatud üles õieti põnevalt ja kinni on peetud ka ajaloolistest daatumitest. Näidendi kestes kasvab Lembitu sangarkuju aina kuni hävib lõpukatastroofis. Idealiseeritud Lembitu kõrval on Kaupo võetud rohkem inimlikuna, ta on auahne, juba läänekultuuriga kokkupuutumisest rikutud, tahab usurpeerida võimu.

On iseloomulik, et selle näidendi on kirjutanud soomlane. Nende kirjanduses on maksmas teissugusemaid traditsioone kui meil, teatud romantika elab weel edasi Runebergist saadik ja ses laadis on antud jõulisi teoseid. Tuletagem siin meele Santeri Ivalo klassikalist „Juho Vesaist", mis ilmunud ka eesti keeles. Midagi Juho Vesaise laadi sangarlust tuksub ja õhkub ka Johannes Karma Lembitus.

See teos peaks olema tähelepanuwäärne eriti meile. See on õieti kunstiküpsim ja kujukaim pilt meie minevikus, millise loomisega me ise ei ole saanud weel hakkama.

Kas ei võetaks meie teatrite poolt kaalumisele selle näidendi tõlkimise ja ettekandmise küsimus. Teos wääriks seda täiesti.

Alb. K.

Tallinna teated.

Kohwuswaheliste liiklemismärkide ülesseadmine.

Mis tähendawad punased ja kollased rattad uulitsanurkadel. — Sõiduteel käimist piiratakse.

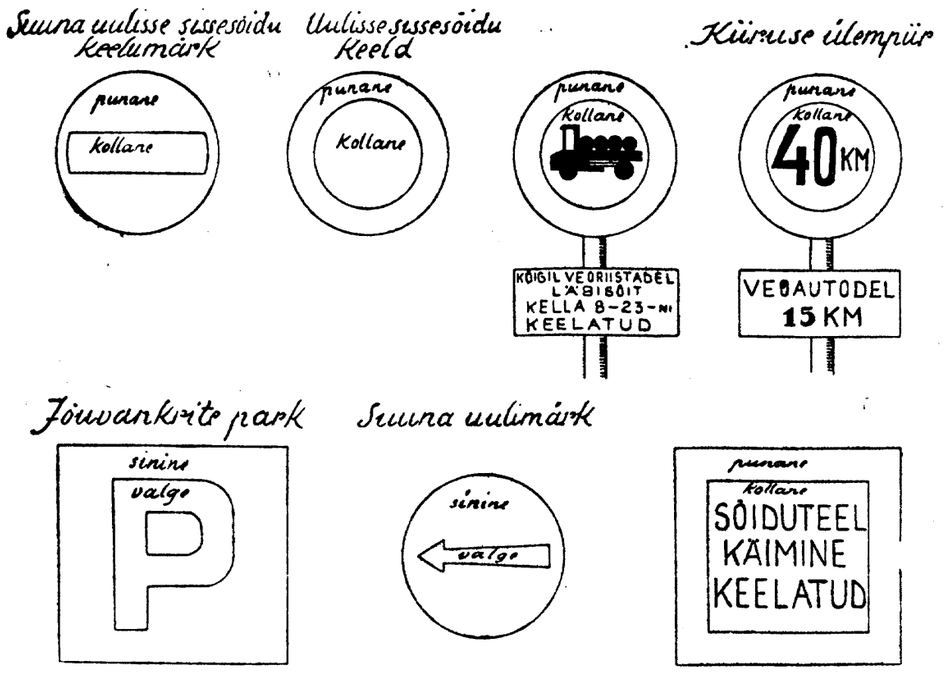

Läinud nädalal hakati Tallinna käidawamatele uulitsanurkadele üles seadma peeneid raudtulpasid, milledele hiljem kinnitati ümmargused wõi kandilised plekktahwlid. Aft muutus isegi pentikuks, kui kodanikud nägid tahwlikülgedel mõne juudi ärimehe reklaami. Paljudki kehitasid õlgu ja imestasid, miks tulpasid asetatakse sinna, kus elaw liiklemine, mis nõuab wcelgi lahedamat läbipääsu.

Sieti tähendab sääraste tulpade ülesseadmine sammu lähemale astumist Lääne-Euroopa suurlinnadele: need on rahwuswahelised liiklemismärgid, millede teist külge kasutatakse ärireklaamiks, mis annab linnakassale sissetuleknid.

Juba aastaid on Tallinnas maksew määrus, millega juhitakse liiklemist uulitsatel ja platsidel. Senised wõikesed nooled, mis näitasid suunda, ei ole sõidukite juhtimisel küllalt silmapaistwad, sest need on kinnitatud kõrgele majaseintele ja kaowad sageli siltide rägastе.

Wäljastuultjatel on alati sekelduft olnud liiklemise suhtes ja isegi Tallinna alatised elanikud ei tunne kõik neid suundasid ja selle tagajärjel on korrawalwureil alati klearuft töös, mis mõnikord sõnawahetuseks muutub ja protokolliga lõpeb.

Nüüd on tarwituse wõetud rahwuswahelised liiklemismärgid, nii et wäljast sissesõitnud wõiwad wabalt orienteerunda Tallinna kitsastel ja õõweratel uulitsatel.

Innrelisatud joonistustelt näeb kohanik, mis tähendus on igal liiklemismärgil.

Näiteks keelab esimene märk — punane ratas kollase joonega keskpaigas — sõidukiga sissesõidu uulitsale märgipoolses suunas, kuna liikumine sünnib teises suunas. On aga uulitsa alul märk — punane ratas ja sellel kollane ratas keskel — siis on uulitsa sõidukitele suletud mõlemas suunas läbisõiduks.

Suuremate teede alule ja raudtee-ülesõidukohtadele pannakse üles kandilised tahwlid weburikujuga, millesmääratakse kindlaks kõrgem sõidukiirus, millega autod tohiwad liikuda.

Kandiline tahwel suure „P" tähega tähendab autode parki — kohta, kuhu wõib jätta autosid seisma üma järelewaatuseta.

Liikumisfunndade näitajateks on sinised ümmargused tahwlid noolega keskpaigas. Ebaõsi kawatsetakse kitsendaba jalakäijate liiklemist sõiduteedel, mis peab ära hoidma sõidukite alla jäämist. Nagu kuuleme, kawatsetakse autode alatisele tuuntutamisele lõpp teha sellega, et uulitsanurkadel autod märku ei anna, küll aga wähendawad kiirust, ning jalakäijad peawad ise hoolsasti ette ja taha waatama. Praegu aga kasutatakse sõidunteid õhtuti jalutuseks ja kurameerimiseks ning autodele ja muudele sõidukitele ei taheta üldse teed anda.

Ühes liiklemismärkide ülesseadmisega tahetakse täiendada ka suudmäärust liiklemise kohta Tallinna linnas.

Rahwuswahelise noorte tütarlaste sõbratoride seltsi ülesannetest Eestis.

„Oma kodu" ruumide muretsemine päewakorral.

Tihti-peale tulewad noored tütarlapsed maalt linna töötsimise, õppimise ehk mõnel muul ülesandel. Hea on, kui neil sugulased ehk sõbrad ees, kuid suhtub tihti, et noor inimene on wõõras linnas ja ei tea kelle poole pöörda kuni kohasaamiseni. Nendele tütarlastele tahab Noorte tütarlaste sõbrataride ehk kaitseselts wastu tulla. Tema poole pöördes, tahab selts noorele inimesele odawahinnalist korterit muretseda ja ka muidu igapidi ta eest hoolt kanda, teda waimliselt ja moraalselt toetades. Mõnigi kord sirduwad noored tütarlapsed ka wälismaale õppimise wõi muul otstarbel. Et seltsi tegewus laialdane ja neil üle maailma sõpru leidub, siis on wõimalik noori tütarlapsi rahuliku sõdamega suurtesse linnadesse saata, sest sellekohase palwe peale on Noorte tütarlaste kaitseseltsi liikmed neid saamades ja sadamates wastu wõtmas, neid oma hoole alla wõttes. Niisugune laialdane seltsi tegewus on wõimalik ainult sel tingimusel, et seltsil igal Euroopa maal on palju liikmeid ja sõpru, kes oma aega ja töö-wõimeid sellele suurele armastustööle on pühendanud.

1931. a. kewadest saadik on aga ka meil töö intensiiwsemaks muutunud, peale seda, kui Schweitsi seltsi esindaja prl. Kurz ka meie maad külastas loenguid pidades. On asutatud osakondi Tallinnas, Tartus, Pärnus, Haapsalus ja mujal, kuhu kõikide rahwuste esindajad kuuluwad. Selts kawatseb muretseda tulewikus endale kodu. Praegune on ajutine ja asub Wismari tän. 3, kuhu ka tuleks pöörda järelepärimistega.

Mardiõhtu pidutsemine pealinnas.

Laste wallatused wanainimeste osawõtul. —

Mardiõhtu pidutsemine leiab tänulikumat pinda poisikeste ja plikade keskel. Mardisandiks ümberriietatult käiakse õhtul warakult mürtspoodides, kus lauldakse ja lüüakse tantsu ka, kui ruumi wähegi jatkub. Aga kaupmees peab kergendama oma komplweki- ja muu maiustuse tagawarasid. Hiljem siirdutakse koridoridesse uste taha ja, kus lubatakse, sinna astutakse ka korterisse. Mõnikord ka pillimeeski kaasas...

Ei puudu ka wanemaid inimesi, kes armastawad teha tuttawaile ja mittetuttawaile mardiõhtu wisiite. Eelistatud riietus on — mees naise ja naine mehe rõiwaisse, piip suhu ja kaelarätt sõlme.

Sarnane mardisanditamine on maad wõtnud alewites, kuna kesklinna publik eelistab restorani,

Traditsiooniline mardihane sõõmine restoranes.

kus siiüakse mardihane ja tantsitakse orkestri saatel. Ja sellest olidki pealinna restoranid täis pidutsejaid politseitunnini ja weel kauemgi, kus see wõimalikuks osutus.

Mardiõhtu piihitsemine laiemas ulatuses jätkub juba laupäeva ja pühapäeva õhtul maskiballidel, mis peeti peenemates ja suuremates seltsimajades ja lokaalides.

K-H

Parimad Puhki suurweski kaerahelbed. Jõurikas toit lastele. Täieline mausroog wanadele

Töötutele tööd ja lastele toitu.

Eile käisid töötute komitee esindajad linnawalitsuses nõutamas koosoleku ruumi. Kawatsetakse koosolek kutsuda kokku tulewa teisipäewa hommikul pritsimajas. Teedeministeeriumilt teatati, et puudustkannatawate laste toitlustamiseks on loomisel seltskondlikest organisatsioonest koosnew keskkorraldus, kuhu kutsutakse ka töötute esindaja.

Sotsiaalministeerium saatis eile omawalitsustele kirja, milles juhitakse tähelepanu, et omawalitsused wõiksid nüüd alustada juba konkreetsemalt eeltöid laste toitlustamise korraldamiseks. Omawalitsused peawad koostama waštawad kawad ja esitama need ühes tarwiliste andmetega haridus-sotsiaalministeeriumile hiljemalt 22. nowembriks.

Majandusministeeriumil olewat wõimalus määrata laste toitlustamiseks 75.000 krooni. Loodetakse, et walitsus kinnitab selle summa.

Erikapital postiametkonna teenijate toetamiseks.

Posti-, telegraafi-, telefoni- ja raadioseaduse alusel awaldati „Riigi Teatajas" postiametkonna teenijate olukorra parandamise erikapitali määrus.

Tähendatud erikapitali ülesandeks on postiteenijate haridusliku tasapinna tõstmine ning majanduslik abiandmine. Toetusrahasid ja laenusid määrab selleks moodustatud komitee palwekirjade põhjal. Erikapital moodustub posti kaudu läbikäimise tarbematerjalide — posti eraartiklite — müügist saadud summadest, kapitali protsentidest eraartiklite müügist saadud wabade summade pealt ja kingitustest, abirahadest, pärandustest jne.

Peremeheta koerte kohta

palub Tallinna Loomakaitse Selts järgmist teatawaks teha:

Iga leitud koera kohta, kellest seltsile teatatakse, kuulutab selts leidmise üle ja kui omanik koera järele ei ilmu, antakse koer sootwijaile ära, sest noorte ja tertwete koerte peale leidub alati tahtjaid.

Haiged ja wanad koerad laseb selts Loomakliinikus hukata kloroformeerimisega, samuti ka peremeheta kassid, keda hariliikult üksi ei sootsi omandada.

Mida tõi nõmmelastele uus sõiduplaan.

Kõige suurem sõitjate wool linnasi Nõmmele on kella 8—4 p. l., mil amtenite-pere wabaneb teenistusest. Et raudteelt eemal ametisolejad sageli kella 3.15 ja isegi kella 3.28 rongile ei jõua, siis tunti suurt wajadust rongi järele, mil weel enne kella 4.20 wäljuks. Haapsalu aururong läks küll 3.45, kuid ei peatunud mujal kui Nõmmel. Talwise sõiduplaani järele on see rong nüüd ka Jõrwel ja Hiiul pandud peatuma, kuid millegipärast Rahumäel mitte, jaamas, mis sõitjatekohtusega wõistleb juigelt Järwe ja Hiiuga.

Peatus Rahumäel ei lõõks tõesti mitte sõiduplaani segi, oleks aga suuriele hulkadele sõitjaile õigustatud wastutulekuks.

Mõne reaga.

Sadamatööliste ooterumiks ehitatakse ümber senine wälispostpakkide loaruum.

Ülemiste järwe weeseis oli teisipäewa hommikul 49¼ tolli üle nullpunkti.

39.930 raamatut loeti oktoobris linna kesk- ja haruraamatukogudes.

Linna awalikes raamatukogudes oli 1. now. raamatuid 59.244 köidet. Raamatulaenajaid oli 11.000.

Ühiantsiidu wendade kursused algasid teisipäewal Luise tän. 11 palwelas. Lektoriteks on mag. Tärk, õpetajad Marley, Kaups ja Gink.

Kõned Soome ja Skandinaawia koduküsimustest Tallinna naiskutsekoolis on 13. nowembri õhtul kell 7. Kõnelewad haridusnõunik J. Kiiwet ja pr. Warma koduküsimustöö olukorrast Soomes ja Skandinaawias.

Tallinna turg 10. nowembril.

Teisipäewane turg kaubalt rikas. Peakaubaks mardihaned, ka silku ja kilu hakkab rohkem tulema. Hinnad püsiwad. Lihaturul wõib märgata hindade langust, mis tingitud suuremast pakkumisest.

Hinnad olid üksikutel turuosadel järgmised:

Liha- ja muud karjasaadused (hinnad kilodes): tapetud sead terwikutena 48—52 s., lambad 36—42 s., wasikad 30—45 s. ja loomaliha 18—33 s.

Tapetud haned 100—120 s., kalkunid 130— 140 s. kilo. Pardid 200 s. tükk, kanad ja kuked 100—180 s. tükk, kanapojad 40—70 s. tükk.

Pütiwõi 150—160 s. kilo, pessitud koorewõi 165—175 s. kilo. Hapukoor 100—110 s. ja kohuplim 30—35 s. kilo.

Jänesed 150—175 s. tükk, nülitud jänesed 100—125 s. tükk. Isatedred 125 s. tükk, ematedred 100 s. tükk. Mets- ja meripardid 25—75 s. tükk.

Inetuwärwiline hambal

ja halb suulõhn kõrwaldatakse hammaste puhastamise läbi wärskendawalt maitsw bapastaga. Hambad omandawad seeläbi puhta läike ka kõigedel, eriti kui puho erilist selle jaoks konstrueeritud sakilist Chlorodont-hambaharja. Mõdanewad toid wahelt — halwa suulõhna põhjuse — kõrwaldab see hari. Eht ainult sinirohw pealkirjaga „Chlorodont". Saadawal igalpool.

Raske haawamine wiinau

Joobnud talusulane laskis traktorijuhile kuuli pähe meelemärkusele tulemata. — Laskja wõeti wah

Öö wastu teisipäewa toodi Tallinna keskhaigemajja rawimisele Tallinnas elutsew Alfred Aleksei, kes oli Keila walla Tuula asunduses saanud rewolwrikuuli läbi peast raskesti haawata. Noormehel oli kuul tunginud kuklasse, lastuna selja tagant, ning jäänud pähe peatuma. Noormees oli haigemajja toomisel meelemärkuseta olekus. Tema wigastus on elukardetaw.

Laskja Jaan Müra, kes elutseb Keila wallas, wõeti Keila kriminaalassistendi poolt wahi alla.

*

Alfred Aleksei, kes 20 aastat wana ja elutsesi autojuht, alatine elukoht on Tallinnas, Narwa mnt. 13—8. Hiljuti läks ta Keila walda Tuula asundusesse ning astus ühe kohaliku taluomaniku teenistusesse traktorijuhina.

Raskesti haawata sai ta Tuula külas taludewahelisel teel. Salkkond noormehi, nende seas ka Alfred Aleksei, tulid üheks talust õllejoomiselt. Nendega seltsis oli ka samas külas elutsew Jaan Müra, kes oli Keilas käinud ja seal napsitanud. Müra läi talus weel õlut ning oli seetõttu kaunis joobnud.

Salkkond sammus teed mööda edasi. Ees sammus mitu noormeest, nende järele tul heksi ning salkkonna lõpus sam meest. Korraga kõlas salkkonna hüüatust: „keegi langes maha. Alfred Aleksei, kes kukkus teele sid Aleksei meelemärkuseta olek jooksis sündmuskohalt ära.

Loost teatati wiibimata am kutsuti Tallinnast Punase Risti toimetati rawimisele Tallinna majja toomisel oli Aleksei meele gus, et talle oli rewolwrikuul jäädes pähe peatuma. Noormeh detaw — elulootusi on tal õige nani ei olnud ta weel tulmub

Laskja Jaan Müra wõeti wahi alla. Ülekuulamisel seletas ajal wiinastanud olekus, et laskn Tema olewat hakanud teel rewo kanud kogemata padruni rauda gemata lahti. Meelega ta ei o olewat teadnud, et ees sammub i nud kuul tabada. Paugu kõlade kuulnud hüüatust, et keegi kukk wõetud Jaan Müra on 32 aas talusulane. Sündmust juurdleb k

Kalaturul, kilodes: ahwenad 40 s., hawid 50—60 s., angersad 200 s., kohad 160 s., stiad 65 s., wimmad 40 s., järsd 30 s., kiisad 30 s., latikad 50 s., linaskid 100 s., lõhed (marjata) 125 s., lutsud 35 s., karused 40 s., säinad 35 s., sigud 23 s. ja kilud 25 s.

Suurwilsad, kilodes: wärsked kapsad 8—10 s., sawoikapsad 30 s., hapukapsad 18—22 s., kaalikad 10 s., porgandid 10—13 s., peedid 13—15 s., keedetud peedid 25 s., kõrwitsad 15 s., greeka kõrwitsad 50 s., wäikesed tomatid 40—50 s., suured tomatid 80—100 s., mäerõigas 200 s., mustjuur 35—40 s., salat 80—100 s., sibulad 25 s., küüslauk 150 senti.

Suurel hulgal ostes kapsad ja kaalikad odawamad, samuti ka peedid ja porgandid.

Sellerid, porrod, petersellid ja muud maitseained tükt wilst 1—5 s. tükk. Lillkapsad 10—20 s. wäike pea.

Kartulid 45—50 s. mõõt, 4 s. liiter.

Kanamunad 13—15 s. paar. Seened 20—40 s. liiter sordi järele.

Tallinna sadam

9. nowembril.

Sisse klaaritud: Soome aurik „Bellamo" segakauba ja reisijatega Stettiinist. Saksa aurik „Wartburg" segakauba ja reisijatega Stettiinist. Soome aurik „Biola" segakauba ja reisijatega Helsingist. Perfia aurik „Oltul" tühjalt merelt. Greeka mootor „Seriphos" tühjalt merelt. Eesti pukser „Wiking" pukseeris 2 praami plankude, laudade, põletispuude ja tellisklwidega Wõsult. Eesti aurikud „Stella" prowiantecrimiseks ja meeskonna wahetamiseks Barry Dockist ja „Kai" kiwisütega Gdyniast. Eesti purser „Edith" pukseeris 2 praami põletispuudega Waiste rannast. Eesti mootor „Agu" tühjalt Helsingist. Eesti purjekad „Hemland" põletispuude ja pakidega Keibo rannast, „Manni", „Tulewik" ja „Nawigator" põletispuudega Waistest.

Wälja klaaritud: Soome aurik „Bellamo" reisijatega Helsingi. Saksa aurik „Wartburg" segakaubaga Wiiborgi ja Kotka. Perfia aurik „Oltul" miinisadama talwekorteri. Eesti aurik „Stella" tühjalt Borga. Eesti mootorid „Agu" tühjalt Turku ja „Kalew" sigiritega Helsingi. Eesti purjekad „Welli" tühjalt Ulgaste ja „Helga" segakaubaga Puulaidu.

Tallinna laewasõit oktoobris.

Wälissõit.

Sisse tulnud 162 laewa 66.774 netto registertonni mahutusega (eelmisel aastal 162 laewa 63.689 netto registertonni mahutusega); nendest 98 laewa laadituli ja 64 laewa laadimata.

Wälja läinud 172 laewa 71.368 netto registertonni mahutusega (eelmisel aastal 140 laewa 57.818 netto registertonni mahutusega); nendest 112 laewa laadituli ja 60 laewa laadimata.

Rannasõit.

Sisse tulnud 139 laewa 9.527 netto registertonni mahutusega (eelmisel aastal 130 laewa 7.916 netto registertonni mahutusega); nendest 126 laewa laadituli ja 13 laewa laadimata.

Wälja läinud 133 laewa 8.433 netto registertonni mahutusega (eelmisel aastal 145 laewa 11.759 netto registertonni mahutusega); nendest 57 laewa laadituli ja 76 laewa laadimata.

Wälis- ja rannasõit kokku: netto registertonni mahutusega. rikku ülduw oli 577 laewa 140 ni mahutusega.

Tallinna apteekid

Teisipäewal wastu kesknädala teek, Wiru t. nr. 15, tel. (2)26 Paldiski mnt. nr. 2, tel. 431-18. walaia tän. nr. 84 tel. (2)28- teek, Apteegi t. 1, tel. 431-65. H nia puiestee 28, tel. (2)81-66.

Kesknädalal wastu neljapäe Narwa mnt. nr. 52-b, tel 803- Tusti apteek, S. Pärnu mnt. nr. Matsoni apteek, Niguliste t. m Urmi apteek, W. Tartu mnt. nr. gekassa apteek, Estoonia puiest Maline õõwalwe.

Wõimlemisdemo

Tallinna wõimlemis

Töö tänawu asutatud wõ tätes hoos juba teist kuud. Dr Idla ja F. Alew, kes käis Berliinis tutwumas moodsate ja kes on neid uudsusi kasutanu instituudi tegelikus töös. Inst 350 wõimlejat 10-nes rühmas, n hoidu instituudi tööle.

Et oma tööst anda ülew lõiget, korraldab instituudi demonstratsiooni, kus esinewad rühmad, kes töötanud E. Idla aastat. Erilist tähelepanu wäär wõimlemisõpetaja seisukohalt, mist töö-perioodil puhtal kujul tõttu kannab demonstratsioon Wõimlemisdemonstratsioon on W. Pärnu mnt. 18 o.-ü. „Tööl „Kungla" duel).

Ülikooli te

Ülikooli lõpetasid: õigusteaduse Jaagomägi, Udo Wolmer; Hermann Ewert, Reinhold Lii filosoofia-teaduskonnas Marta mat.-loodusteaduskonnas — Mi majandusteaduskonnas — Ostwa de), Eduard Konsin, Eduard Ru

Eksmatrikuleeriti 238 üliõp wal poolaastal oma õppemaksu kustutati 344 üliõpilast, kes käes misele pole ilmunud.

Diplomeeritud edasiõppijad: (pedagoogika alal) ja Walter alal) kinnitati edasi üheks aas

J. Paul'i

Tallinnas, Kopli t. 8

on ainuke puulaadu Tallinnas sünnib **katuse all,** seetõ olenematult — **ala'i kulw**

puude hindu ja kw

Prof. Simpleton kriisi wastu wõitlemisest

Ameerikas ja Eestis, wiisaastakust ja mundest plaanidest.

Mr. Editor,

Meie oleme niüüd ka wahepeal Ameerikas seesuguse kuulmatu asja läbi elanud, et iga mees tänawal teiselt küsis, kas dollar jääb püsima wõi ei, ja mis ette wõtta, et oma warandusenatukest kindlatesse wäärtustesse mahutada, sest kust wõtad sa niüdsel kõikuwal ajal kindla wäärtuse, kus kõige kindlamad asutused ja ettewõtted üksteise järele kogu maailma ees oma taskud pahempidi pöörawad, tõenduseks, et neis midagi ei ole. Siiski wõideldi meil dollari pärast natuke teistsi kui teil krooni pärast, kus peamiselt ad hoc kõnedega krooni stabiilsust toetatakse. Mr. Hoover muretses pankadele ühe korrapäraselt ühistegelisel alusel tegutsema erilise giromasina rahwusliku diskonto-korporatsiooni nime all, mis pankade poolt wabritseeritawaid weksleid Federal Reserve Panga jaoks diskonteerimiskõlwulisiks hakkas tegema, hoiusummade omanikud nägid ära, et selle masinaga wõidujooks asjatu on ja pankade kassad wärskete dollarnootidega niisama kiirelt täituwad, nagu hoiusummasid wälja suudetakse maksa, ja jätsid seepärast oma katse panku tühjaks pumbata kui lootusetu järele. Pealegi suudeti publiku huwi kõrwale juhtida uutele spekulatsioonivõimalustele, mis awanesid wiljabõrsidel ja Middle West'i õliwäljadel, kus hinnad kõige suuremas waikuses ühe korraga nagu wälgust rabatuna üles hüppasid, kus 30—40%, kus 300—400%. Meile, ameeriklastele, sõõdeti nimelt wiimase aasta jooksul wahetpidamatult sisse, et wenelaste poolt wälja mõeldud wiie aasta plaan nii odawat wilja wõib walmistada, et seda isegi Chicagos wõib müüa, ja wenelased ise olid ostawad küllalt, et selles panna weenduma isegi Chicago wiljabõrsi tuusasid, sest kogu aasta jooksul esinesid nad seal wahetpidamatult suurte müüjatena à découvert, ja panid iga kuu kapitalistide paanikast lõigatud kenad kopikad taskusse. See spekulatsioon kapitalismi kokkuwarisemise peale oleks wõinud ju wist ka järgmisel aastal weel kesta, sest kapitalistlikud börsispekulandid on wäga paanikaline rahwas, kui mitte ei oleks tulnud wäikest ootamatust — Ameerika õpetlaste poolt Ameerika publikule ettekalkuleeritud wene eksportwilja lawiin ei hakanud sel sügisel mitte weerema ega matnud Euroopa turgusid oma alla, waid selle asemel kergendasid wenelased toidupakkide saatmist Wenemaale, ning Chicago ei saanud näha isegi wene nisu p r o o w e. Sellega oli wiisaastaku pohmelus läbi ja ameeriklastel ühtlasi ka see aukartus kadunud, mille alusel wenelased seni olid saanud nii wabalt krediite. Meie ameeriklased armastame suurt joont ja kui meile meie oma targad mehed, kes mõõda wene Potjomkini küladsid ümber olid luusinud, hirmu ja õudust pilte selle kohta maailmale, kuidas plaanikohaselt üles ehitatud Wenemaa kogu maailma oma odawate kaupadega üle ujutab ja kapitalismile lõpu teeb, siis olid meie suurettewõtjad esimesed, kes wenelastele nende wabrikute ehitamiseks ja projekteerimiseks super-ameerikalikel alustel appi tõttasid, just nagu mõni aeg tagasi Morgani pank, kes kontrollib meie kiwisõetööstust, tööstuses lahtipuhkenud streigi puhul, mis oli kestnud juba ligi aasta, sõetööliste ametiühisusele 100.000 dollarit laenu andis. Meie armastame suurt joont, awaldagu see kas wõi pikas streigis. Aga meil ei ole lugupidamist taskukunstnike wastu ja paljastatud walekaartidega mängijatel läheb Ameerikas räbalamini kui Euroopas. Seepärast on wenelased ka, nii palju kui nende mängmeisse puutub, läbi, niisama kui läbi on meie lugupidamine nende wiisaastaku wastu, mis annab astronoomilisi numbreid, aga ei anna kaupu.

Meie ameeriklased õpime wisalt, aga kaks aastat kestnud kriis on meid plaanimajanduse otstarbekohasuse juures pannud kahtlema, sest peale wenelaste ajasid meie asjad muidugi hulluks Federal Farm Board oma plaanidega ning Kanada nisupool. Niüüd on need mõlemad meil ka kaelast ära, ning wabal wõistlusel jälle wähe lootust wahekordade korraldamiseks, mis plaanimajandus sassi ajanud. Sedakord näib siis, et wähemalt meil Ameerikas jälle pikkamööda iga mees wõib oma enese asju hakata ajama ega tal pruugi pead murda maailma probleemide üle. Et siin tõesti paranemise tunnuseid on, wõib sellest järeldada, et meil hiljuti New-Yorgis leitu ühe garaaši alt kõige moodsamini ehitse seatud õllewabrik ning seal kõõrimas 150.000 liitrit wirret, mis wististi wastab kogu teie õllewabrikute kapatsitedele. Nii leidub meil Ameerikas ikka weel inimesi, kes üldise ohkamise ja hädakisa kõrwal oskawad mind their own business.

Meil Ameerikas on wiisiks, et kelleltki diplooomi ei nõuta, waid nõutakse asja oskust ja wilumust. Teie elate weel selles ajajärgus, kus te oma inimestelt nõuate, et nad kõik olekssid universaalgeeniused. Kui meie, näiteks, oma saadikud ja konsulid wälja saadame, kes ühes ametnikega moodustawad terwe armee, siis nõuame meie neilt täpselt nende peale pandud ülesannete täitmist, aga meie anname neile ka täpsed ülesanded. Teie aga saadate wiie riigi peale wälja ühe mehe ja nõuate temalt kõik, mis kellelgi peal teie miljonipealisest majesteedist pähe wõib tulla. Õnnetu on see inimene, kui mõni teravasuuline ajakirjanik kuskil sellele saadikule usaldatud riigiurkas leiab mehe, kes ei ole Eesti nime kuulnud. Kohe lendab käre kiri lehte, et mis wahib Eesti saadik N N, kui ta mitte Eesti tutwustamise eest hoolt ei kanna, just nagu suudaks see waene, N N, kui ta ka kõige geniaalsem inimene oleks, miljonid inimesed Eesti suhtes teha kirjaoskajaks, ja just kui oleks Eestil seda nii wäga waja. Ma olen weendunud, mr. Editor, et 99% eestlastest ei ole kunagi kuulnud New-Yorgi osariigi pealinna nime. Aga kuidas wõib selles siiüdistada kohalikku Ameerika chargé d'affaires'i? Hiljuti tegi üks leht Eestis wälissaadikutele ja lõppude lõpuks weel isegi minule kibedaid etteheiteid, et nemad ei olewat hoiatanud Eesti Panka liginewa naela krahhi eest, justkui oleks olnud maailmas üldse inimene olemas, kes seda krahhi just niisugusel kujul wõis ette näha. Kui teie saadik Londonis oleks olnud mr. Macdonaldi, mr. Snowdeni ja mr. Normani pihtiisa, ka siis ei oleks ta wõinud ega suutnud krahhist oma walitsust õigel ajal informeerida, sest mr. Macdonald sõitis südamerahuga 18. septembril Chequers'i puhkama, kuhu temale telefoniga järele öeldi, et seisukord on järsku muutunud katastroofiliseks ja tarwitab teisi lahenduswiise, kui need, mis paari tunni eest otsustatud. Kui sellest kohe telefoniga oleks teatatud Eesti saatkonda, siis oleks ka juba olnud hilja õigeid samme ette wõtta, sest seadus, mis anti 21. septembril, wabastab Inglise panga wastutusest kullastandardi seaduse rikkumise eest alates 18. septembrist, millest järeldan, et seesugused rikkumised leidsid aset. Et Inglise panga seisukord oli raske, seda teadsid nii mõnedki peale nende raamatute autorite, keda mr. Strandman teie parlamendis tsiteeris. Aga et sellest raskusest niisuguse pöördega üle püütakse saada, seda ei teadnud küll wist keegi nädalat aegagi ette. Tõendatakse, et Prantsuse rahaminister ja Prantsuse pank juba neljapäewal teadsid, mis Inglismaal esmaspäewal juhtub, kuid imelikul wiisil olewat just Prantsuse pank oma wiikordse põhikapitali naelsterlingi kursi languse läbi kaotanud. Siin on küll wist mr. Strandmani etteheited mr. Jaaksonile päris ülearused, seda enam, et ma julgen wäita, et mr. Strandman neid prohwetlikke raamatuid luges alles pärast naela krahhi ja alles pärast krahhi nende prohwetlike ettekuulutuste tähendusest saaru, sest muidu oleks ta kui patriioot mr. Jaaksoni hoiatanud.

Kõrwalistele waatlejatele on nii mõnigi asi selge. Nii näiteks on minu olnud, et sotsialistide parla mishimu üles kaalub nende waate, aga et sellest walitsu praegu walitsew koalitsioon, tada waid kõige suuremad fa osutusid just nemad prohwet kergelt oma majanduspoliitili oli ka teada, aga et nemad naste kaantega weriseid lõõk matu ilmumist Strandmani mist wõisid alata töölisele n jaks kuulutamisega, seda ei s prohwet ette kuulutada. J uurija Eestis mõistatuse e wälja riiklik sissewee-monopo takse seda olewat waja sissew poolt loodetakse tema kaudu kolmandalt arwatakse, et mo wõib ainetelt wõtta tolli, mid du ei wõiks lubada, ning sel raskes seisukorras toetada. med deklareerimad, et sissew sendada, teised tõendawad, tule, ning sotsialistide liider monopoli on waja krooni p hindade tõus monopoli tagaj See wiimane seletus on mi kõige loogilisem, sest milles gemine, teab muidugi iga m Rei — hindade tõusus. Jä hindu tõstab, wiib ta krooni aga arwab mr. Oinas, et se tud samm edasi plaanimajan just ei ole kuskil näha, wõi purawikkide wäljaweo plaan teid teie majanduslikest häd tama?

Narwa kõse asjus on a anda kontsessioon neile, kel

19-aastase inglanna lennurekord.

Miss Salaman kattis London—Kaplinna wahemaa 5 päewaga.

Uusimaks lennumaailma suursaawutuseks on praegu 19-a. inglanna Peggy Salamani lend Londonist Kaplinna. Neiu lendas selle maa maha 5 päewa 8 tunni ja 37 minutiga, ületades wanda kuusja lenderi Glen Kidstoni rekordi 26 tunni ja 28 minuti wõrra.

Neiu laskus Kaplinna uuele aerodroomile ja wõetti wastu waimustatud rahwahulga poolt linnapea ja ta naisega eesotsas. Kuulanud linnapea, Kaplinna seltskondlike organisatsioonide ja naiste teavitusi, miss Salaman istus autosse ja wõttis kõige-peakt oma kiekotist wõtja huulepulga.

„See lend oli nii kummalne," ütles ta, „et mul on tundmus, nagu ei seisaks ma nüüd jalgadel, waid peal. Kogu mark oli lihtsaks lõbusõiduks."

Peggy Salaman weetis õhus 64 tundi. Sellest ajast istus ta 32 tundi tüürri taga ja teist 32 tundi ta kaaslane lendur Gordon Store.

„Esimene osa matkast — 1520 miili, Londonist Rooma — oli tüütaw," jutustas miss Salamann. „Kogu tee me ei näinud midagi ja alles Roomas ma lasutasin hetke piiga Peetruse peatriitu waatamiseks. Ateenas ma waatasin Akropolist. Seakt me lendasime Kairosse ning edasi Assuani. Sellele neljale etapile meil kulus kaks ööd-päewa ja ma ei saanud kogu aja peaaegu filmagi kinni.

Kolmandal päewal tuli lennu raskeim osa. Selle päewa jookful lendasime maha 1880 miili Assuanist Djubasse. Hartuni taga me sattusime troopika palawuse wõõsse. Ma tundsin end nagu põrgu läwel.

Jäin tüüri taga istudes wäsimusest ja rammetusest tukkuma. Argates nägin, et olin kaotanud kitsa tee, mida pidin jälgima Djubasse jõudmiseks. Reservuaaris oli aimult 17 gallonit bensiini. Mõtlesin hirmuga dshunglis ööbimisest. Wiimasel hetkel õnneks märkasime jälle Djuba teed ja maandusime linnas õnnelikult. Pärast kõiki läbielatud õrewusi meile näis, et maailmas pole kaunimat paika. Mälestuseks wõtsin sealt kaasa kaks wäikest lõwipoega.

Järgmine etapp Djubast Mpigusse pidi peaaegu lõppema katastroofiga. Kui me saabusime, ei juba pime ja me leidsime suuri waewu wäikese lagendiku metsas. Õnneks me suutsime hästi laskuda. Pääsesime aimult wäikese auguga tiiwas, mille lõikas sinna raiutud puukänd."

Wahwale naislendurile telegrafeeriti Londonist Kaplinna järele kutse, et ta astuks ühe inglise filmiseltsi teenistusse Talle pakutakse nues helifilmis peaosa.

Pildil miss Peggy oma emaga enne Londonist wäljalendamist.

Unenägu paljastas roima.

Mõne nädala eest leiti Itaalias Arpino kuristikust (Arpino on Cicero sünnilinn) talupoeg Nikolaus Greco laip. Surnu oli näilisselt wäliste haawadeta ja hoidis kramplikult rohututi käes. Olgüübar laanas ta kõrwal. Nähtawasti oli mees mäest alla kukkunud. Ja wististi purjuspäi, arwasid inimesed.

Politseinikud jõudsid samale oletusele, kui arst oli ainsa surma põhjusena kindlaks teinud sisemise werejooksu. See oli muidugi tulnud kukkumisest. Mingeid wägiwaldse surma tundemärke laiba juures polnud näha. Sellega arwati asi olewat lahendatud ja Nikolaus sängitati surnuaiale igawesele puhkusele. Muide, see igatwene puhkus wõib Itaalias kesta 20 kuni 30 aastat. Selle aja möödumisel kaewetakse hauad ümber ja kondid wisatakse surnuaia luukambri. Nii mõtles ka Pala elanik Christophorus Acini, kes awaldas silmapaistwat rõõmu arstide otsuse üle, et ta naaber oli purjuspäi mäest alla kukkunud.

Kuid kõik pidi tulema teisiti. Surnud Nikolausele ei meeldinud mõisgune asjade lahendus ja ta tõusis mõni päew peale matmist hauast üles, et end oma naisele unes ilmutada. „Mu surm ei tulnud õnnetusest," jutustas ta, „ega ole ka tõsi, et ma oleksin olnud just purjus. Inimesed on kanged litaldama. Christophorus Acini tappis mu. Ma wõlgnesin talle kümnetuhat liiri ega suutnud seda kohe tagasi maksa. Kas sa ei mäleta, kui wiihane ta kiriku teel mulle seepärast oli? Ta ähmardas mind, et kui ma talle õhtul wõlga ei tasu, siis pean selle eest maksma were hinnaga. Ja ta pidas sõna. Ta löi mind maha ja surmas mu. Siis kandis ta mind oma naise abil kuristiku ja toppis mulle rohututi pihku. . ."

„Aga sa polnud ju tuskilt werine," imestas naine.

„Ta pesi mind werest puhtaks, ta tegi seda wäga hoolikalt," wastas surnu. „Mine tee äärde ja waata koht järgi, kus ta mind tappis. Rohult ta ei saanud werd pesta. . ."

Naine ärkas raskest luupainajast ja jooksis politseisse, kus jutustas päid wangutawaile sandarmeile unenäo. Kuid politseinikega unes juhataud kohale minnes leiti rohult tõesti were jäljed ja kriminalistid leidsid Christophoruse woodi alt werise kirwe ning noa. Arstid leidsid surnu hauast wäljakaewamisel ka tegeliku surma põhjuse. Mõrtsukas püüdis tõendada, et oli roima aegu wiibinud linnas, kuid ta naine sattus wasturääkiwuiste. Igaühel oli selge, et laipa ei oldud saadud ainult kahe käega kuristiku kanda.

Ja alles nüüd, kus abielupaar toimetati trellide taha, on surnu rahu leidnud. Ta ei ole end enam käinud ilmutamas. Kuid Arpinos ei ütle enam keegi, et unenäod midagi ei tähenda.

Teater ja muusika.

„Estoonia" teater.

„Pisuhänd" aland. hindadega.

Kui „Pisuhänd" juubelikawas tuli etendusele, saanutas ta meie oludes oise haruldase edu. Tõenäoline käteplaginad mitte ainult waatuste lõpul, waid ka waatuste sees tunnistasid jälle kord, et publiku ja teatri wahel ka praegusel ajal on wõimalik parim kontakt, ki head tükki mängib sobiw koosseis, käesolewal juhul: kui Westman ja Piibeleht on õigetes kätes.

Wiimase etenduse edu sundis „Pisuhända" wõima weel kord mängukawasse — loodetawasti wäga artuurikka publiku rõõmuks. Kaastegewad: teenelised näitlejad: N. Pinna ja P. Pinna, peale nende H. Gleser, S. Peetson, H. Laur, A. Ikkisp.

Homme Gounod' „Faust", mille iga uus kordamisetendus sellele ooperile seni on saanud üha suure maks wõiduks.

Laupäewal kell ½5 p. l. teist korda Kitzbergi lastemängu „Kaewal Ants ja Wanapagan".

Teatribüroo.

Draamastuudio teater

S. Michaelise 3-waatuslikku draamaga „Sõ tulwil õnne", aeneb kõigiti edukalt. Seni antud etendused Kohtlas, Konjus ja Auweres said wäga elawa osawõtu ning sooja wastuwõtu osalisteks.

Järgnewad etendused on: Narwas, Waiwaras, Jõhwis, Kohtlajärwel, Ligamutsel, Kaiweres, Kadrinas, Tapal, Wäike-Maarjas, Rakes, Palamuisel, Põltsamaal, Jõgewal, Tartus jne.

Töölisteater.

Teisipäewal, 10. now., kell 8 õhtul, odawahinnaline etendus üldhiudadega à 10 senti. W. Katajewi komöödia „Ringi kwadratuur", mis läheb juba 28. korda Töölisteatris ja arwatawasti jääb ka ainukordseks.

Teatribüroo.

Soome deklamatsioonide-õhtu „Estoonias".

„Nüü Hõimla kirjandusharu korraldusel on pühapäewal, 15. now., Estoonia siinises saalis Soome tuntuma näitleja ja deklamaatori Onni Sawola deklamatsiooniõhtu. Nimetatud kunstnik on ainuke, kes on suutnud end maksma panna tähendatud kunsti alal. O. Savola esineb Tallinnas juure eeskawaga, mida kannab ette eesti, soome ja saksa keeles. Kuiwõrd hindawad soomlased oma kunstnikku, seda wõime kergesti näha soome tuntumate tegelaste ja ajakirjanduse arwustusest, millistest mõned allpool toome.

TKNü segakoori kontsert.

Juhime weel kord koorilaulu harrastajate tähelepanu Tallinna Koolinoorsoo Muusika ühingu kontserdile 15. now. s. a. Estoonia kontsertsaalis. Kogu kawa, milles leiame koorilaule eesti, ungari ja tšehhi helimeistritelt, on suure asjatundlikkusega helikunstnik Werner Nerepi poolt ette walmistatud. Et kaastegew tenor Aleksander Tamm paljudele juba ammu raadio kaudu tuttaw, siis awaneb raadiokuulajail seekord wõimalus oma lemmikut kontsertlawal imetella. Teise solistina esineb sopran prl. Tooni Kroon. Klaveril Boris Kurst.

Enn Wõrgu „Introduktsioon" ja „Intermedium".

Ilmus trükist Enn Wõrgu „Introduktsioon" wiulile klaweri kaasmänguga. See helitöö, retsitatiiwse meeleoluga, on tehnilisele keskmiie raskusega pala. Teine teos — „Intermedium" —, on ka ilmunnas trükist cellole klaweri ehk oreli saatel.

Mõlemad palad tulewad ettekandele pühapäewa õhtul Jaani kirikus waimulikul kontserdil. „Introduktsiooni" kannab ette wiiulikunstnik Hubert Anton ühes prl. Tobiasega kandlel, misiõgusele mänguriistale wastawalt ka helitöö saade ümber tehtud. „Intermeediumi" kuuleme August Karjuse ettekandel cellol, kandle ja oreli saatel.

Kõigil, keda huwitawad maintud helitööd, on wõimalus neid kuulda Jaani kirikus pühapäewal, 15. now., kell ½7 õhtul waimulikul kontserdil.

Raadio

Reedel, 11. novembril.

Tallinn. 15.30 Päewaundiseid. 15.45 Ajanäitaja öendus. Kuni 16.30 heliplaate. 18.30 Teateid ja heliplaate. 18.50 Päewaundiseid. 19.00 Lastetund. 19.30 Muusikateooria tund (Ark. Krull). 20.00 ülekanne Tartust. 20.05 Dr. Hj. Mäe: Tänapäewa Austria. 20.35 Muusikaline matk ümber maailma. 6. Austria. Orkester: Austria hümn. Schubert. Wiini õhtud. Schubert, marss. J. Strauss, walss, Wiini weri. Soololaule K. Satwi (tenor) ettekandes. Frits Kreisileri helitöid. Hubert Anton (wiiul) ettekandes. Orkester. O. Strauss, walss, Wiinne walss. Suppe, awam. Luuletaja ja talupoeg. Soololaule Milwa Laidi (sopran) ettekandes. Orkester: Robrecht, pop. Wiini operettide rewüü. Duette M. Laid ja K. Satwi. Orkester Strauss, walss, Ilusal sinisel Donaul. Komzak, marss. Ehtne Wiini weri. Riigihümn. 22.00 Tantsumuusikat heliplaatidelt.

Tartu. 14.15 Heliplaate. 15.30 ülekanne Tallinnast. 18.30 Teateid ja heliplaate. 18.50 ülekanne Tallinnast. 20.00 Ilmateade ja ajanäitja öendus. 20.05 ülekanne Tallinnast. 22.00 Tantsumuusikat heliplaatidelt.

Königswusterhausen. 13 ja 15 grammofonimuusika; 17 pedagoogil. raadio; 17.30 kontsert; 21 õhtukontsert; 23.15 teated. Peale seda kuni 1.30 tantsumuusika.

Berliin. 12.30 ja 15 grammofonimuusika; 17.30 Haydni helit.; 19.10 klaweriimuusika; 20.10 lõbus õhtu; 22.20 kontsert; 23.10 teated. Peale seda kuni 1.30 tantsumuusika Gerhard Hoffmanni kapell.

Wiin. 12.30 lõunane kontsert; 13.40 ja 14.10 grammofonimuusika; 17.30 noorte tund; 18 pealelõim. konts.; 20.20 kontsert; 22.15 õhtukontsert.

Praha. 12 grammofonimuusika; 15.10 sama; 16 pealelõun.-kontsert; 19.25 saksa saatekawa; 20.05 puhkpillid; 21 sinf.-kontsert.

Budapest. 10.15 kergesinf. muusika; 13.05 koorikontsert; 18.35 laul ja sõrsofoninnuusika; 20.15 muusikaõhtu; 21.30 kontsert; 23 teated. Peale seda muusikaõhtu.

London ja Dawentry. 14 orelikonts.; 17.30 sinf.-kontsert; 20.30 klaverikontsert; 0.20 tantsumuusika.

Kalundborg. 13 ja 16 kergesinf. muusika; 18 grammof.-muusika; 22 operetimuusika; 24 tantsumuus.

Leningrad. 19.30 kontsert; 20 tehnil. kontsert; 22.30 wälismaa kroonika.

Riia. 17 kergesinf. muusika; 20 kaitsewäemuusika; 21.30 läti muusika; 22.05 ork.-kontsert.

Stokholm ja Motala. 18 lõõtspilli-muusika; 18.15 grammofonimuusika; 21.50 koorikontS.; 23 tantsumuusika.

Warssaw. 13.15, 15.45 ja 16.50 grammofonimuusika; 18.35 kergesinf. muusika; 20.30 grammofonimuusika; 21 sõdurilaule; 22 wiiulikontS.; 22.45 kuuldem.; 24 kergesinf. ja tantsumuusika.

Neljapäewal, 12. novembril.

Tallinn. 15.30 Päewaundiseid. 15.45 Ajanäitaja öendus. Kuni 16.30 heliplaate. 18.30 Teateid ja heliplaate. 18.50 Päewaundiseid. 19.00 ülekanne Tartust. 19.30 Muusikalisi ettekandeid heliplaatidelt. 20.00 ülekanne Tartust. 20.05 Kas kontsert wõi waidlusõhtu ülekanne.

Tartu. 14.45 Heliplaate. 15.30 ülekanne Tallinnast. 18.30 Teateid ja heliplaate. 18.50 ülekanne Tallinnast. 19.00 Inglise keele tund edasijõudnuile (mag. Silwet). 19.30 ülekanne Tallinnast. 20.00 Ilmateade ja ajanäitaja-öendus. 20.05 ülekanne Tallinnast.

Narwast.

SSSR'i ladu osteti soolast ja suhkrust tühjaks. Ühenduses monopoli sisseseadmisega osteti läinud reedel ja laupäewal suurõide poolt Narwa SSSR'i laost üle 30 waguni soola ja 5 wagunit suhkrut.

Kalapäewad Narwas läksid hästi korda. Koosolekutest wõttis osa 48 kalurit. Esimesel päewal esinesid referaatidega kalaasjanduse inspektor J. Kodres ja Narwa kalakaswatusmaja juhataja W. Erik.

Wõeti wastu resolutsioonid, et kalaturgu tuleb paremini korraldada ja et weekogud renditaks elukutselistele kaluritele. Otsustati pöörda raudteewalitsuse poole, et sõidurongidel lubataks kaladetransport.

Algkooli õpilased warastena. Narwas paljastati algkooli õpilaste jõuk, kes pani toime lihtsa murdwargusi.

7. now. õhtul nähti, et kaks poisikest piiluwad Tuletõrje tõnawal Glucke maja kuuri juures. Üks poisikestest hakkas raudkangiga kuuri seina murdma. Nägija tõi kohale kordniku ja samal silmapilgul tulid poisikesed kuurist wälja ning tahtsid põgeneda. Tabatute juurest leiti kaks politseiniku müüsi. elektrilamp ja muud kraami, mis kuurist warastatud. Kinniwõetud poisikesed osutusid tuntud elukutselisteks wargapoisteks — Konstantin Seeder 10-a. ja Nikolai Gawrilow, samuti 10-a. Esimene on pannud toime juba üle 10 warguse ja teine kolm wargust. Pärast ülekuulamist anti poisid wanemate walwe alla. Tund aega hiljem anti politseile teada, et wargad on tunginud Malmi tän. asuwa maja nr. 1 keldrisse, milles turukaupmeeste kraam. Politseinik tabas wargad. Nendeks oli samad poisikesed, kes alles tund aega waremalt olid tabatud. Kahele eelmisele poisikesele oli weel seltsinud Wiktor Naaritz. Selgus, et need poisikesed olid juba waremalt keldrist Kaarel Epleri juustu, wõid ja muud kraami warastanud.

Tartust.

Hädaabitööd algasid. Tartu linnawalitsus on koostanud käesolewa talwe hädaabitööde kawa ja selle esitanud ministeeriumile kinnitamiseks. Kawa näeb ette õmblustööd peamiselt kaitsewäe tarwis, kruusa sõelumist ning suuremaks ettewõtteks on Emajõe parema kalda täitmine ja tõstmine, millega suurendatakse turuplatsi. Kogu kawa läbiwiimiseks nõutu krediiti 198.400 kr. Kuna kreditidi küsimus riigikogu poolt otsustamata, kuid tööpuudus suurenemisel, siis teedeministeerium määras endiste aastate ülejäägist esialgu 1500 kr., millega rakendati esmaspäewal töösse 40 naist õmblustöökle ning 25 meest Emajõe kalda täitmise eeltööde tegemiseks, kuhu warsti loodetakse juure palgata 100 naist.

Notarid esitati nimetamiseks.

Tartu-Wõru rahukogu ringkonda asutati juure neli uut notari kohta, misjuugustele kohtadele rida kandidaate joowi awaldasid.

Rahukogu üldkogu istungil toimetati kandidaatide hulgas walik ning otsustati kohtu- ja sisseministrile esitada nimetamiseks järgmised isikud: Tartu kohale 2 kandidaati — Petseri kinnistuskomisjoni liige Arnold Suubi ning Tallinna notar Bergmann abi Rudolf Tikman; Wõru — Petseri kinnistuskomisjoni esimees Peeter Erg; Walka — Jõgewa notar Alfred Kissa ja Petserisse — Räpina notar Aksel Eiche.

Peale selle pandi ette paigutada ümber praegune Elwa notar Martin Kiwimaa Tõrwa, kus koht jäi wabaks notar Mölderi surmaga.

Ei olnud pettus.

19. oktoobril tõime „Jaunakas Sinase" järele teate Lärti politsei poolt alustatud juurdlusest Riias elawa Mäll-Silwose wastu, kes nagu oleks peinud ettetellijaid mingisuguse käiraamatu saata lubamisega. Nagu nüüd selgunud, olid M.-S. käsiraamatud sel ajal weel trükist ilmumata, nüüd aga juba ilmunud, nii et kõik wormi-nõuded on täidetud, mispärast ka lõpetatud juurdlus M.-S-e wastu.

Politseipeegel.

Päewane warguste-seeria. Arnold Roosioksal warastati Raasiku wallas Arukülla alewikus Holtsi majast pükksid ja kingapealsed. Kahju 14 krooni. — Pauline Tuwikesel warastati Uuel turul hani. — Peeter Desenil warastati Kühleri tän. 19/21 õuest jalgratas, mille wäärtus 40 krooni. — Felitsita Gleseril warastati Kaarli tän. 8 riietehoiuruumist portfelliist nur. — Anna Priwetskajal warastati Sauna tän. 10 korteristi lauajahtlist 60 krooni raha. — Mart Sool warastati Sroomi metsas magamise ajal pintsaku taskust nur ühes ketiga. Kahju 6 krooni. — Amalie Fuckšil warastati Inseneri tän. 3—5 rediikil ühes seesolewate asjadega. — Kahju 27 krooni. — Mihkel Brinil warastati Subbe tän. saunas särk ja mantsetinõõbid. Kahju hindab Brin 110 kroonile.

Purustas akna. Wene-Balti tehn. 107 elukutsel Johannes Waldman kaebas politseile, et keegi Johannes Nõmm wiisanud kiwiga läbi tema korteri akna. Waldman süüdistab Nõmme ulakuses.

Auto ja mootorratta kokkupõrge. II. Sadama ja Hollandi tän. nurgal põrkasid kokku sõiduauto nr. A—189 ja mootorratas K—154. Autot juhtis Aleksander Klug, kuna mootorrattal-sõitja osutus Alfred Weidenbaumiks. Wiimane sai kokkupõrkel jalast wigastada. Kelle süü läbi kokkupõrge sündis, on selgitamisel.

Wastutaw toimetaja L. Kenn.
Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-ühisus.

Sigella
parim poonimisvaha
Walmistaja: A.-S. Sidol-Company Tallinn.

Töötsimised

Soowin kohta
üksiteenijaks
wõi köök, räägin 3 lohal. keelt, ojaw wene, prantsuse ja juudi köögis, oman isikl. soowitused, teen kõik majapidamistöid. Tehnika tän. 6—2.

Teenija
palub kohta, omab head soowitused, wõib käia ka oma korteris. Pal. teat. sst. „48+88"

Lasteta abielupaar soowib
kojamehekohta,
wõib ka olla wäike ürikorter. Teat. sst. „A. 24".

Sisseseõitnud, korralik
neiu
palub teenistust tööstusse, heasse perekonda laste juure wõi toatüdrukuks, keedab iseseiswalt, räägib saksa keelt, armastab tööd. Teat. sst. „Olen rahul kõigega 7370" wõi Juurewoo tän. 8—9.

Halastage noore, kena tüdarlapse peale ja wõimaldage mingisugune
teenistus
Nõus ka ära sõitma. Kirj. sst. „Õnneta noorus".

Lukusepp-schweissija
kes wilunud sel alal, soowib kohta, omab head tunnistused. Teat. sst. „Korralik 6—6".

28-a. noormees
soowib kohta ladunõidjaks, äriseseks, käskjalaks, wõi tööstusse, ei põlga tööd. Teat. sst. „Tasun 7409".

Õmblejad,
wõimaldage noorele, edasipüüdjale naisterahwale käealusekoht wähese tasu eest. Teat. sst. „Korralik 7395".

Noor naisterahwas palub mingit
teenistust,
on ka nõus äraõõduks. Teat. sst. „Korralik 7399".

Neiu
soowib teenistust, ükskõik mis alal, nõus ka äraõõduks, wõib ka maale, on teeninud toatüdrukuna ja üksiteenijana, tunnistused olemas. Pal. teat. sst. „G. + G." wõi Karu tän. 20—11.

Nelu soowib
pasikohta mõneks päewaks wõi tunniks nädalas. Teat. sst. „32 + 7372".

16-a. tüdarlaps soowib sõõgi eest mingisugust
teenistust.
Teat. sst. „Nr. 7".

Saareneiu
soowib kohta maale, on enne teeninud, mõistab teha kõiki talutöid. Kirjad sst. „444+7384".

Noor neiu
palub teenistust, oskab eesti ja wene keelt, wilunud kõiges. Teat. sst. „Wilunud 19".

Maaltsõitnud korralik
noor neiu
palub rungiwalt tööd. Teat. sst. „Kõigil aladel".

Noor neiu
soowib kohta perenaiseabiks wõi laste juure. Wõib ka oma korterist käia. Kaasani tän. 2—3.

Käealune
otsib kohta õmbleja juure. Pal. teat. sst. „1414".

Tütarlaps
palub perenaiseabiks ainult sõõgi ja korteri eest, oskab keeta, wõib ka kodus lapsi kooliiõõs järele aidata. Pal. teat. sst. „Lastearmastaja 7439".

Palun tööd
pasiijaks, teenijaks wõi muud. Teat. sst. „Head soowitused 7360".

Palun,
wõimaldage midagi tööd wähese tasu eest. Teat. sst. „Wäsind lootus".

Härrad ja proua!
Halastage maaneiu peale, kes majapidamiskooli lõpetanud Andke ükskõik mis töö, on kõigega rahul. On ennemalt teeninud puhwetis, ettekandjana ja perekonnas, omab soowitused ja tunnistuse. Olgu kas wõi paariks tunniks päewas, wõib oma korterist käia, mõistab ka õmmelda. Pal. teat. sst. „Wiimne lootus 21+32".

Maaneiu
soowib teenijaks, mõistab teha kõiki majatöid. Kirjad sst. „555+8060".

Kaunis
juukselõikur
mõlemas tõõs hästi wilunud, otsib kohta. Soowitaw protsentidele. Kirjut. sst. „Meeleldi prowintsi".

Aus, korralik, majapidamiskooli lõpetanud
Hiiu neiu
palub pasikohta wõi kokaabiks, wõib ka üksiteenijaks, ei põlga tööd. Kirjad kuni 14. now. sst. „Noor neiu 7449".

Keskkooli lõpet. noor prl. palub
mingit kohta:
kas äriseseõõstusse, kohwilõõgisaali ettekandjaks wõi toatüdrukuks. Omab tunnistused ja isiklikud soowitused. Teat. sst. „Hoolas + 7365".

Neiu soowib
õpilaseks
rätsepa wõi õmbleja juure, kus edaspidi tööd oleks. Kirj. wõi isikl. W. Juhkentali tän. 6—3.

Töökas neiu
palub puhtamat tööd, kas tööstusse wõi laste juure. Kirjad sst. „Kasulik olla".

Manikiüür ja kammimine on prii sellel proual,
kes wõimaldab
pasikoha noorele, korralikule, enne teeninud neiule. Wõib olla kas mõneks tunniks päewas wõi terweks päewaks. Teat. sst. „Waike 21".

Keskealine naisterahwas otsib
pasikohta,
keedab iseseiswalt, wõib ka päewiti kraamimas ja pesemas käia, omab head soowitused. Teat. sst. „Korralik passija nr. 12".

Maaneiu
otsib kohta üksiteenijaks wõi pasijaks, oskab keeta. Teat. sst. „Töökas neiu 28".

Soowin
passikohta
wõi majateenijaks, on endal korter. Pal. teat. sst. „Korralik 07077".

Tütarlaps
maalt palub pisarsilmil kohta, kas majateenijaks, kontorikraamijaks, restorani nõudepesijaks wõi ükskõik mis alal, on korralik ja aus. Kirj. sst. „Maa + linn + 7482".

17-aastane, karske ja töökas noormees palub tungiwalt mingisugust
teenistust
wõi õpipoisikohta. Kirjad pal. saata sst. „Töökas 7462" wõi Walguse tän. 24, Nõmmel.

Karske, wilunud
kojamees
palub kohta. Teat. sst. „Kojamees 7494".

Korralik, karske, tööarmastaja
noormees
soowib hakata pagaripoisiks (õpilaseks). Soowitaw koht, kus wõiks edaspidi jääda tööliseks. Kirjad sst. „Noormees + X."

Keskealine neiu otsib
teenistust,
kas majja wõi pasijaks. Oskab õmmelda, nõus ka maaleõõduks Teat. sst. „Nr. 8054".

Palun, wõimaldage mingit tööd, kas
ükseiteenijaks
wõi ükskõik mis alal, teen kõiki töid, ei põlga midagi. Teat. sst. „Wiimne lootus 7467".

Juuksurid,
wõimaldage praktikandile koht. Kirj. sst. „Mõlemad tööd".

Karske, korralik
hobusemees,
kes linna hästi tunneb, otsib tööd. Kaubelda Soo t. 17—11 wõi kirjal. sst. „Hobusemees".

Aus teenija
soowib kohta, oskab keeta iseseiswalt, armastab lapsi. Kirj. sst. „100+8037".

Kas tõesti siis peab noor, korralik neiu minema tänawale, et wõidelda olemasolu eest? Kaastundlikud inimesed! Halastage! — wõimaldage mingi
teenistust
Kirj. sst. „Traagika".

Härrad tööandjad,
wõimaldage töökale maanoormehele mingijugune teenistus, ei põlga tööd. Teat. sst. „Töökas 8028".

Aus ja korralik
saareneiu
palub teenijakohta, kas perekonda wõi pasijaks, wõib iseseiswalt töötada. Teat. S. Tartu mnt. 67-b—42 wõi sst. „Korralik neiu 8025".

Soowin
passikohta.
Oman head tunnistused, olen wilunud kõigis majatöödes. Kirj. sst. „220".

Soowin kohta.
keedan iseseiswalt, tunnistused olemas. Kana tän. 8—14.

Härrad saapakaupmehed ja kingsepad!
Wõimaldage tööd —
— teen lastesaapaid, beebikingi ja kõiki teiisi, teen oma kodus, töö korralik. Kirjad sst. „Töö korralik 7478".

Majaomanikud!
Kellel on weel teha remont- wõi ümberehitustöid, ükskõik mis suguseid, palun teat. sst. „Wilunud töömees 8002".

Heast perekonnast, saksa keelt walitseja
noor neiu
otsib kohta ükskõik mis alal, kas kauplusse wõi laste juure. Teat. sst. „Wiisakas teenija 7473".

Aus, korralik
neiu
palub kohta, kas passijaks wõi mõnele muule alale, soow. oleks Kopli rajoon. Pal. teat. kirjal. sst. „Oma korter 7464".

Kas leidub isikuid,
kes wõimaldaksid mingisugust tööd wäljast sõitnud aujale, usaldusweäärilisele, sümpaatsele neiule wõi wõtaksid enda juure. Tunnen majapidamist, olen nõus wäikese tasu eest, nõus sõitma ka prowintsi. Palun tähele panna! Kirjad saata kuni 16. now. sst. „Lunle".

Kes wõimaldab
tööd puusepa-, tisleri- wõi maalritöö alal, teen ka igasugu remonte, puhastan korterid, klaasin aknaid, parandan mööbleid. Teat. Imanta t. 21—3, O. T.

Noor, haritud, energiline
proua
palub mingisugust tööd, on ka majapidamises wilunud. Teat. sst. „23 + 7364".

Noor neiu
palub töökohta oma korteristkäies, on kõigega rahul, on energiline. Pal. teat. sst. „Töökoht 7590".

Aus, wiisakas noormees, majanduslikult raskes seisukorras, palub tungiwalt mingit
teenistust.
kontorisse wõi adwokaadi juure. Teat. kirjal. Hollandi t. 40—5

34-a neiu
palub teenistuskohta, mõistab kõiki majatöid, on wilunud toatüdruk, keedab, räägib wene keelt, omab tunnistused. Kirj. pal. sst. „Wilunud L."

2 noort neidu
palunwad kohta õmbleja käealuseks; on enne töötanud sel alal. Kirj. sst. „Käealused nr. 6".

Juukse õikad!
Wõimaldage koht, olen wilunud tööst. Teat. sst. „A. L. 10+10".

Wilunud käealune
palub tööd
õmbleja juure wõi töötuppa. Teat. sst. „51015".

Hästi wilunud
õmbleja
otsib kohta käealuseks, tööst kiire ja korralik. Teat. sst. „XIIIX"

Meesteköös wilunud
juukselõikaja
neiu soowib kohta. Kirjad sst. „5".

Prowintsist sõitnud proua, wäga aus ja korralik, soowib kuduja juure
kokkuõmblejaks,
tunneb ka kudumist, wõib olla müüjaks toiduainekauplusesS. Teat. sst. „353+7428".

Wilunud wirtsin
soow. kohta perenaiseks wõi kokaks, wõib ka haige juure tulla. Räägi. 3 koh. keelt. Kirj. sst. „3+20 A. B." wõi Finkbeineri teen.-büroo, Pikk t. 37—7.

Juukselõikaja
kauema praktikaga palub kohta äriseseõõstusse. Kirj. sst. „Praktikandiks 7595".

Kojamehekohta
otsib noor wenelane, ükskõik kuhu. Pakk. Liiwalaia t. 4—17, M. Tekstar.

Tööpakkumised

Waja
raadioamatöörl,
kes mõistab lampaparaate walmistada. Tina 16—6.

Wana parandusele tarwis
kingsepna,
kes ka uusi teeb. Jootikud ärgu tülitagu! Suurtüli tän. 1.

Tarwis
kaubamüüjat,
naisterahwast, kel on tõsine tööpuudus. Teat. sst. „Müüja".

Wajatakse wilunud
schokoladiwormijat.
Schokoladiwabrik „Ate", Lembitu tän. 7.

Retuscheerijat,
preilit, kes hästi oskab negatiiw- ja positiiw-retuši, waja äraõõduks prowintsi. Teateid saab kl. 9—18 Nõmmel, Kõwer tän. 11, päewapildiärist.

Tüdrukut
tarwis maale tallu. Kaub. 11. ikp. kl. 9—11 turukaubamaja nr. 16.

Laudaehitajaid
tarwis (müüri- ja puutöö ühes). Kaub. 11. now. kl. 6—½10 õhtu. S. Pärnu mnt. 31, hoowis.

Wajatakse kiires korras
naiskokka ja kokaabi
Lähemalt Tondil, allohwitseride kasiinos.

Õpilast tarwis,
kes pärast wõiks tööle jääda. Seaisamas odaw kammimiskursus, ka õhtuti töötawad 1-klassi tööjõud. Kasarmu t. 8, äris.

Juukselõikaja
õpilast
tarwis. S. Tartu mnt. 70. Sinnasamasse ka rätsepa õpilast waja.

Teenijat
tarwis laste jaoks. Wiru t. 6, tulla karusnahatööstuppa.

Juukselõikajat-praktikanti
waja Nõmmele, Waldeki tän. 7.

Karsket, wilunud
kondiitrit
waja Wana Wiru tän. 4.

Õpilast
waja juukselõõstusse. Narwa mnt. 19.

Keila apteek wajab kutseõiguslikku
apteegi-juhatajat.
Soowiawaldused ühes eluloo-kirjeldusega saata Keila apteeki, W. Sarmo.

Wilunud
tisterit
waja Heeringa tän. 6, töökotta.

Tarwis leiwa-
wäljawedajat,
kel endal kobad. Läbirääkimisele tulla õhtuti Õle t. 36—5.

Lasteta
kojameest
tarwis Nõmmele, Metsa tän. 5. Kaubelda keiknädalal kl. 3—4.

Poisse tarwis
kaubawäljapakkujateks-agentideks. Kindel palk. Teat. Kopli tän. 2, koloniaalkauplusse.

Energilisi
agente
Tallinna ja suuremateesse prowintsilinnadesse waja hooajartikli müümiseks. Pakk. sst. „A B C".

Üksiteenijat
tarwis. Tunnistusteta mitte ilmuda! Kaupmehe t. 15—2.

Juukselõikajat
wajatakse, kes ka tunneb daamide tööd. Narwa mnt. 26, äris.

Kojarahwast
(lasteta) wäikese maja töö jaoks tarwis. Tasuks keldrikorter ja walgustus. Kirj. pakk. ühes iiklikude soowitustega saata Kaupmehe tän. 23—1.

Wanemat töölist,
kes ukse- ja aknatööd masinaiega täielikult tunneb ja meistri kohuseid wõib täita, on kohe tarwis Nõmmel, A. Oit ja M. Mäe jaatööstusse.

Kes walmistab
wärwilisi diapositiiwe?
Töö alaline. Pal. teat. rutuliselt kl. 1—3 päewal ja kl. 8 õhtul telefonil 436-27.

Wirka noort neidu,
kes keeli räägib, tarwis perenaiseabiks ja äriseseõõstusse. Nõmmel, Raudtee tän. 33.

Tehnilisse äriseseõõstusse Pärnu waja energilist, suurema kautsjoniga
müüjat,
kes ka raamatupidamist tunneb. Teat. sst. „Kautsjon 7281"

Õmblusateljee wajab korralikku, hoolast
õpilast.
Tulla 11. ikp. kl. 9—12 Wene tän. 1—21.

Orsitakse kõrgema haridusega
kaubandusteadlast,
wene keele oskusega, ülikooli õppetööde kõrremaks lõpetamiseks. Teat. sst. „Nr. 8059".

Wilunud
kammija ja juuksur
saawad kohad. Tulla Wene tän 1, optikaärisse.

Kontoriametnik
saab koha, kui laenab tööstusele 3000—5000 krooni obligatsioonidi kindlustusel. Teat. sst. „Koh — 3000".

Tüdrukut ja tööpoissi
tarwis maale. Kaub. kl. 8—1 Kana tän. 8—2.

Maale tarwis
tüdrukut,
kes kõiki talutöid tunneb. Kaubelda 10—12 Kunderi t. 10—

„Päewalehe"
üksikud numbrid on müügil
: Saue Jaamas. :

Tunnid

Kliöpilane, 5-a. praktik., annab
matemaatika
(algebra, geom., trig., analüüs), füüsika ja keemia tunde. Aitab koolitöös ja valmistab kolledši eksameile. Könet. kella 11—5 Wene tän. 3—1. 2. korral, hoowist.

Büroo „Ökonoomia".
Raamatupidamise sissesaadmine. Bilansside ja aruannete koostamine. Nõuanne kaubanduslikus asjaajamises ja maksude alal. Tölked 10 keeles. Kirjatöös ja masinal ümberkirjutamine. — Niguliste tän. 2—2, Kullasepa tän. nurgal, tel. 450-69.

Wene ja saksa
keele tunnid, 19-aastane praktik. Õpet. 6 kuuga rääk. Tulla kl. 3—6 Waimu t. 4—4, hoowis.

Algebra
trigonomeetria, analüüsi jne. tunnid eriti nõrkadele parand., klassitöös, ja kolledši eks. (12-a. prakt.). Kana tän. 5—8, (sisse keerata W. Tartu mnt.).

Saksa keele
tunde antakse, 80 senti tund. Teat. kirj. sit. „Odawad tunnid 7418".

Daam Peterburist
annab inglise, saksa, prantsuse ja wene keele
tunde
mõõduka hinnaga. Posta tän. 11—1.

Õpilasi
võtan kleidi-, kübararoosside-, sulgede ja surnupärgadekursuste-le, õppemaks 5 kr. S. Karja t. 6—7.

D.-A. Ökonoomist
raamatupidamise- ja masinakirjakursused
täiskud tunnid. Kirjatöös. Kunne 1, telef. 487-98.

Korteriotsimised

Soowin
korterit
— 2 tuba ja kõök, wanni tarwitusega, uues majas. Teat. sit. „Loodan 25".

Otsin tuba
või wäikest korterit Laadaplatsi ümbruses, koduseks õmblustöötsõ Teat. ühes hinnaga sit. „Kirst 25".

Soowin 1—2-toalist
korterit
köögiga; soowitaw Narwa mnt. ümbruses. Teat. sit. „K. J. 7389".

Kindlas teenistuses lasteta abielupaar otsib ühetoalist
korterit
või tuba waheseinaga. Teat. sit. „Korralik maksja 7442".

Noor, lasteta abielupaar soowib wäikest, ühetoalist
korterit
mööbli ja pliidiga. Teat. hinnaga sit. „D. B. 244".

Rein otsib wäikest, wähese
mööbliga tuba
või kaasüürilisets üksik juure. Teat. saata ühes tingimustega sit. „Tuba 7437".

Wäike perekond soowib
korterit
ühetoalist või tuba köögiga, ühes hoowiga, S. Tartu mnt. ümbr. Pal. teat. sit. „Kiire 20"

Soowin
töötoaruumi
pesu triikimiseks ja wastuwõtmiseks. Teat. sit. „Pesuäri".

Wäikese perekonnaga riigiteenija, korralik maksja, otsib
korterit
2 toa ja köögiga. Teat. Siimoni tän. 25—2, E. L.

Kindlas ametis käija lasteta abielupaar wajab
korterit
— ühetoalist või tuba waheseinaga. Teat. ühes hinnaga sit. „Korralik maksja 7400".

4-toalist
korterit
teenija- ja wannitoaga, keskkinna läheduses wajab nüüd või lähemal ajal kindla sissetulekuga wäike perekond. Pakk. sit. „Korter 75—90".

Korterit
2—3 toa ja wannitoaga wõi wanni tarwitamisega uues majas linna läheduses wajab kolmeliikmeline perekond. Kirj. sit. „Kw. nr. 8024" all wõi teat. könetr. 16-69.

Korralik noormees, kindlas intelligentses ametis, soowib wäikest
mõbleeritud tuba
pangette, mõõduka hinnaga, keskkinnaosas. Teat. sit. „Korralik ametnik 8004".

Wajatakse jüdalinnas arstikabinetiks
tuba
wõi wäiksemat korterit. Pakkum. sit. „Kwittungi nr. 7472 ettenäitajale".

4-toalist
korterit
soowib lasteta kõrgem ametnik, kõhe wõi edaspidi, intell. majas Kirjad sit. „Manon".

Keskkinnas wõi keskkinna lähedal otsitakse üht suurt
hästimöbl. tuba
kabinett waheriidega eraldatud magamistoaga wõi kaks wäiksemat koos asuvat tuba — kabinett ja magamistuba. Erasissekäiguga, küttega, elektriwalgustusega, telefoniga. Teat. kirjal. Narwa mnt. 50-a—10, B. Sewastjanow, kl. 6—7, wõib tel. 302-63.

Wajatakse 1) 2—3-toalist
korterit
3 täiskaswanust loosnewale intell. perekonnale ja 2) 2-toalist — intell., lasteta abielupaarile. Teat. sit. „Täpsed maksjad + 7593".

Wajatakse
korterit
— 2 ruumika toaga, keskkinnast mitte kaugel. Pakk. sit. „Wäike perekond 7588".

Wanem naister. palub anda
korteri
koduse töö ja söögi eest, räägid kohal. keeli. Laulupeo t. 15—10

Kellel on ära anda
lihakauplus,
palun teat. sit. „Kauplus 7589".

Ametnik wajab nowembri lõpul
mööblita tuba
kõgi tarwitusega. Kirj. sit. „35+7579".

1—2-toalist
korterit
ühes kõgiga 2. wõi 3. linnajaos wajab kaheliikmeline perekond. Teat. sit. „A. B. 8055".

Lasteta abielupaar otsib
tuba
pliidiga. Kirj. sit. „Nr. 350".

Korteripakkumised

Wäike korter
— tuba kõgiga, elektriwalgust., uues majas ära anda. Metalli tän. 11—9.

Mööbliga tuba
ära anda üksikule. Kentmani tän. 17—8.

Remonteeritud 5-toaline
korter
üürikatse wälja. Wene tän. 19, krt. 1, kl. 11—12 ja 2—3.

Korter
— ühetoaline — üürile anda Willardi tän. 5—16.

Wälja üürida ühetoaline
keldrikorter.
Imanta tän. 15.

Uuesti remont. päikesepoolne
sõe keldrikorter
— 2 tuba ja kõök, hind Kr. 40 kuus; tuba ja kõök, hind Kr. 25 kuus, elekter, jookl. wesi, W. C., kuur, ära anda. Lähem. Kentmani tän. 5, äristt.

Mööbliga tuba
ära anda intell. härrale. Puuwilja tän. 10—9.

Päikesepoolne
korter
— tuba köögiga — ära anda Koidu tän. 82—7.

Korter
kohe wälja üürida — ülus, omaette, 4 tuba, wann ja kõök. Lai tän. 34, küsida krt. 6.

Kaasüürilist
waja S. Juhkentali t. 35—23 (hoowimajas, 2. korral).

Wäike tuba
odawasti ära anda naisterahwale. Balti jaama läheduses. Küsida Rohu tän. 9, kioskist.

2 tuba
ära anda — erasissekäiguga, elektriwalgustusega. Uus Kalamaja tän. 35—23.

Tuba
ära anda — rem., omaette sissekäik, passilik kontoriks wõi puhtamaks töötoaks. Kuninga t. 3—4, küsida krt. 8.

Korterid
— 1 tuba ja waheseinaga saada Sõja tän. 24—1.

Soe, omaette mööb.ita
tuba
ühes kütte, walgustuse ja kõogi tarwitusega ära anda odawastt Narwa mnt. 63—18.

Soe korter
3 toa, esiku ja kõogiga ära anda wäikesele, korralikule perekonnale. Tina tän. 8—4, näha homm. kl. 9—10 ja kl. 2—3 pärast lõunat.

Uues majas päikesekülgne
korter
ära anda — 3 tuba, kõök, wann, esik. Wiedemani t. 3—6, Kadriorus.

Toiduainetekauplus
ühes piimapoega ära anda. Küsida Kaarli kiriku ja Luise t. nurgalt lehepukfast.

Ilus, wäike, waikne, soe,
hästimöbl. tuba
kõogi, wanni, elekri ja tõstetooli tarwitusega ära anda. 80 kr. kuus. Pikk tän. 86—85, näha kl. 5—8 õhtul ja 8—9 h.

Kaasüürilisets
wõib tulla aus, korralik, kindlas ametis meesterahwas korraliku lesknaisterahwa juure. Siimoni t. 11—3.

Korter
— 3 tuba, kõök, eestuba üürile anda Koidu (Alemani) tän. 68-b. Küsida majaperemehelt wõi kojamehelt.

Mööbl. tuba
ühes kütte, walgustuse, telefoni ja wanni tarwitamisega kohe ära anda Jannseni 5—1, tel. 804-12.

Uues majas kessküttega
poeruumid
ära anda. Rana t. 34, tulla lesknädalal.

Üürile anda 3- ja 5-toalised
korterid
„Kuld Lõwi" wastas, Harju t. 39, näha kl. 12—1.

Ühetoaline
korter
remonteeritud, pliidiga, elektriwalg. ära anda, hind 21 kr. kuus. Küs. Koidu t. 62—3 kojamehelt (Endla t. ligidal).

Moeäri
hästi sissetõõtatud, kindla tarwitajaskonnaga, keskkinnas ära anda. Soowikorral jäätwad endised tööjõud edasi. Kirj. sit. „Nr. 202120".

Kindlas teenistuses karsked, korralikud mesterahwad saawad odawasti
korteri
kostiga wõi ilma. Pikk t. 44—5

Tuba
ära anda Waimu tän. 2—4, küsida kingsepalt.

Päikesepoolne
mõbl. tuba
on saada. W. Kalamaja tän. 8—40, hoowis, 2. maja.

Wälja üürida
korterid
— 2 t., 3 t. ja 4 t. ja kõök, uues majas, elekter, weewärk, odawad hinnad. Oksa t. 10—4, sissekäik Londi-Seebi tän.

Eine größere
Schlafstelle
wird an einen soliden Herrn abgegeben. Neugasse 23—8, im Hof.

2 ruumi
töökojaks üürile anda. Sealsamas on reisukafukas müüa „Progress", S. Karja 6.

Korralik päikesepaisteline
keldrikorter
üürile anda, kuuüür Kr. 15. Luise t. 28—10.

Korter
— 2 suurt tuba, wann, kõök, elekter, keskküte, üürile anda Jannseni t. 9-a—5. Näha ainult 11. ski. kl. 10—12 ja 4—6.

Ära anda puhas, soe
tuba,
täiesti omaette sissekäiguga. Wilmsi t. 50, 4. maja, krt. 80.

Wälja üürida
8 tuba, kõök ja eeskoda. Girgensoni tän. 6, hoowimajas.

Toiduainetekauplus
ühes piimapoe ruumi ja elukorteriga ärareisimise puhul kiiresti üle anda, käidawas kohas. Teat. saab Raekojaplatsilt lehemüüjalt.

Kaasüüriliseks
wõib tulla S. Pääsukese 6—7.

Kohe ära anda
käidawas kohas asuw worstis-, konserwi- ja delikatessäri. Kirjad sit. „Käidaw koht 5569".

Suur mõõbliga
tuba
ära anda Kotsebue tän. 6—1.

Wälja üürida ilus, walge, suurem
tuba.
Niine tän. 15—1.

Wäike pood
wähese kaubaga, ühes korteri ja keldriruumiga ära anda. Küsida S. Söörensi tän. 9, poest.

Korralikus perekonnas wälja üürida ruumikas
möbl. tuba
solidsele wanemale härrale wõi 2 ametiskäijale preilile, tätelise pansioniga. Narwa mnt. 23—8 hoowimajas, ülal.

Korter
ära anda Tarabella t. 28—14.

Korter
ära anda — 3 tuba ja kõök. Kuke tän. 12—1.

Kuiw kahetoaline
keldrikorter
lasteta inimestele ära anda. Küsida Kaupmehe t. 31, kojamehelt.

Pudukauplus
käidawas kohas kiiresti ära anda. Teat. sit. „Nr. 446".

Korter
— tuba ja kõök — üürile anda Endla tän. 70—1.

Mööbliga tuba
ära anda puhtas ametis 1—2 härrale. Söörensi t. 12—5.

2 wäikest
korterit ära anda Juurewee t. 25—1 (üle raudtee).

Ära anda
möbl. tuba
erasissekäiguga. Waadata kella 18—20 ja 10—12 Toompuiesteel 5—2.

Korter
— 2 tuba, kõök ja wann, keskküte sees, wälja üürida. Küüida S. Tartu mnt. 30, Tallinn, tel. 306-10.

Kindlas ametis isik wõib tulla
kaasüürilisets
Paldiski mnt. 28—8.

Lihakauplus
ära anda, asub rahwarikkas kohas. Teat. saab Woorimehe t. 4, ajalehemüügikohast.

Kaasüüriline,
ametiskäija naister. wõi meester. saab omaette mugawa nurga (aken tänawale). Kuninga tän. 3—3.

Päikesepaisteline, wäike
tuba
ära anda. Kirj. sit. „1200".

Soe korter
— 3 tuba, wann ja kõök, päikesekülgne, koridorisüst., ja üks tuba wälja üürida. S. Pärnu mnt. 16, kojamees.

Korter,
ühetoaline, waheseinaga, elektriwalg. ära anda puhtustarmastajale lasteta abielupaarile S. Laagri tän. 4-b—10.

Ära anda
töötusruum,
wäikese kõrwaltoaga, kõlwuline mitmesuguseks otstarbeks, puumajas, alumisel korral, elekter olemas. S. Pärnu mnt. 16, kojamees.

Müüakse

Rätsepa
õmblusmasin
müüa. Teat. saab Paldiski mnt. 27, juuksekõdikusärist.

Talu müüa
rutuliselt, 24 t. suur, põllumaad 4 t., noort okaspuumetsa 7 tiinu, palgipuid sees, asub Kernu wallas, Pärnu maanteelt 1 klm. Omnibus sõidab mööda 2 korda päewas. Hind 3600 kr. Soow. kirj. kuni 16. now. sit. „Talu 200".

Edasi anda wäga odawasti
saapakreemi-karbid
Soowikorral kreemi walmistamise õhetus tasuta. Kirj. sit. „Karbid".

Suurem partii kuiwi 18-t.
kasepuid
müüa. O. Simson, Parkali t. nr. 4, Paides.

Talu müüa
38 km Tallinnast, maantee ääres, lähem raudteejaam 8 km. Suurus 22 tiinu, sellest põldu 8 tiinu. Teateid saab Tallinnas, Laane tän. 15—2 (Kristiine heinam.) wõi kirj. sit. „Talu hoonetega".

Weel üks kord!
Odawasti alumiinium-keedunõusid
1 kroon,
kastruleid
50 senti.
Th. Kaarmann'i
uures, Raekoja 10.

Müüa krunt
wäikese majaga. Nõmme, Kiwimäe, Wabaduse puiesteel 153.

Tisleripink
müüa ühes tööriistadega wõi ilma. Weizenbergi tän. 20—3.

Juba 8 kroonist alates ostate kleiditäis
willast riiet,
ETK
proowidelaost
Lai tän. 39.

Müüa
ehituskrunt
W. Ameerika tän. 20 ja Nõmmel, Liiwa jaama juures metsaga kaetud päriskrunte. Teat. saab W. Pärnu mnt. 25—1.

Rutuliselt müüa töökorras
saeraam
„Bohrt" ühes kõige warustusega. Pärnus, IV Jõe tän. 2, telef. 73, J. Jaski saeweskis.

Nuši
türgi diiwaneid
hästi odawasti ostate ja tellite sadulsepatöötoast Polgu t. 5.

Müüa headel tingimustel
juukselõõstus
Küs. Walli t. 2, äristt.

Müün, ostan, wahetan
plaate ja grammofone Wiru tän. 8.

Naisterahwa wähekantud
talwepaltu
odawasti müüa. Jakobsoni tän. 36—6.

Müüa
walge pehme mööbel, kirjutuslaud, pesulaud, lappe ja pilte. Lutri tän. 48—1, kl. 10—12 (läbi hoowi).

Karusnahku
müüakse wäga odawasti Laadaplatsil, poes nr. 33.

Talu müüa
Lehtse jaama lähedal, täiesti korras, 25 tiinu suur, sellest 12 tiinu põldu. Lig. teat. saab Lehtses Hinzenbergi poest, J. R.

Ilusad, isased
hundikoera kutsikad
müüa. Wiljandi t. 20—1.

432 r.-s. Kristiine heinamaal,
Maad müüa
Tihase tän. Teat. saab W. Ameerika t. 23—1

Maja müüa
Tapal, hind 30.000 kr., majas on mitu suurt äriruumi. Teat. saab iga päew pärast kl. 3 Kopli tän. 68—5.

Tasuta
maasamise õigus
edasi anda. Teat. sit. „Maa".

Müüa Nõmmel
maja
pagaritöötuse ja eluruumiga, kahekordne, hind 4500 krooni. Teat. sit. „Nr. 4500 + 8050"

Korras hea sissetulekuga
maja,
äriruumidega rutuliselt müüa, hinnaga 29.000 krooni. Nõmmel, turu ja waksali ligidal, hästi soodsail makstingimustil. Teat. kl. 3—6 Tall., Loom-Waestekooli 6, poes.

Kirjutuslaud
müüa. S. Söörensi t. 6—2.

Lakk-seemiskingad
A. Gobovitsch
Wiru tän. 7.

Wäiksem
pappkarbitöötsus
kapitalt puudusel (suurendamiseks) üle anda. Töö wõimaldatud läbi aasta kolmele inimesele Soowikorral wõin ise kaasa töötada. Teat. sit. „7578" all, ainult neil, kellel on kapital wõi wõimalik muretseda Kr. 1000.

Maju, krunte, talusid,
mõisasüdameid, wesiweskeid jne. müüa suurimas walikus ja igasugu suuruses, hinnaga 300—75.000 kr. Müüseas maja Narwa mnt. lihunikuäriga ja 400 r.-s. wiljapuuaiaga 6500 kr., maja lihunikuäriga maal rdt.-jaama juures 3000 kr., hea maja Rakweres limon.-tehasega, suurepärased majad Pärnus ja palju igasugu kinniswarasid üle Eesti. Teat. saab Harju tän. 17—2.

Müüa
2 sõidusaani (üks kõlwuline ka 2 hobusele, teine punane ameerika saan), inglise hobuseriistad ja kaska sadul. Toom-Kuninga t. 1. Küsida kojamehelt.

Müüa
wäike, eest poolümmargune kummut, nurgapostamente (kapid), üksikuid wanamoodi tugitoole, seisulampe, suur köögilaud jne. S. Brookusmägi 6.

Mööbel.
Pehme mööbel, magamistuba, söögituba jne. odawasti müüa. Näha igapäew kl. 10—3 Tallinna wiinawabrik, likööriosakond, Merepuiesteel 15.

Müüa majad:
Israeli, Keemia, Wiedemanni, Härjapeajõe, Kaupmehe, Kuel, Oskari, Kanarbiku, Salu, Lubja, Laboratooriumi tänawal. Peale selle palju teisi maju müüa. Ligemaid teat. saab mahuta kl. 10—2 Jaani t. 6, 2. korral, kontorist „Wa-He".

Hea hobune
müüa Kopli tän. 5, Paul.

Odawasti müüa uus
türgi diiwan
kuschett ja meester. kahukas. Maneeshi tän. 7—2.

Päriskrundid
Pelgulinnas, Oskari tän., müüa pikaajalise järelmaksuga ja wähese sissemaksuga. Küsida Kopli tän. 12—21.

Koort
müügiks 18—20 kg. nädalas. Teat. kuni 18. now. sit. „Mõõk wõi hapu".

Müüa suwituskoht
härrastemajaga — suure jõe ääres, 2 tiinu metsa ja 5 tiinu loodheinamaaga. — Lähemaid teat. saab S. Söörensi t. 5—13.

Kinoaparaat,
täiesti korras, odawasti müüa. Küüida Paldiski mnt. 15—2.

„Päewalehe"
üksikud numbrid on müügil
Paldiski mnt. 60, Mustjõe poes

Ostetakse

Ostan
pandipileteid, kõikfugu riideid, saapaid ja pesu igas seisukorras. Uus tän. 33—4.

Briljante, kulda hõbedat,
kuldnuriisid, wanu rahasid, antiikasju ja pandikwiitungeid kõrge hinnaga ostan Wene t. 4, Demini majas. Ed. Muga.

Maneeshi t. 7,
ostan meester. kantud riideid, kajukaid, palituid, pandipileteid, karusnahku, parandan mesteriideid ja nahkraesid.

Soowin osta
maja
Tallinnas wõi ümbruskonnas, wäljamaks 6.000 kr. Teat. sit. „66×66".

Ehitusmaterjali:
planke, prusse, põrandalaudu, laudu, lengipuid jne. ostetakse kohemaksetawa raha eest kahe suurema maja ehitamiseks. Pakkumised ühes hinnaga saata sit. „7567".

Ostan
kõrge hinna eest pandipileteid, meester. ja naister. riideid, saapaid, pesu ja palituid. S. Tartu mnt. 3—4.

Hästihoitud
õunaserwiis
12—24 inimesele soowitakse osta. Pakk. ühes hinnaga saata sit. „Service 1915."

Ostan
kõige kõrgema hinnaga meester. riideid, palituid, pesu, saapaid, pandipileteid, kuld- ja hõbeasju jne. Suur Kompassi t. 10—11.

Soowin osta wähekantud
karakulmantel.
Pakk. sit. „Mantel 7373".

Soowitakse osta
tisleri tööpink
uus wõi pruugitud. Pakk. esitada Kaitseliidu Lõuna malewkonna staapi, Kaarli tän. 10, 2. korral.

Hea, korras
maja
soowit. osta rutuliselt. Teat. sit. „Wäljamaks kuni 20.000 kr."

Ostan kõikfugu
pruugitud riideid
sulgpatju, saapaid jne. Tulen koju ostma. Teat. kirjal. wõi suusõnal Polgu tän. 3—4.

Korras
taksomeetri
soowin osta, osalise järelmaksuga. Teat. sit. „Taksi".

Soowin osta
uuskelõikusäärt
Teatada asukoht ja tingimused sit. „Wäljamaks 7481".

Ostan rutuliselt
ehituskrundi
wõib ka olla wäikese majaga, soowitaw puurajoonis. Teat. ühes hinnaga sit. „Nr. 7777, tõsine ostja".

Wäiksema
sõiduauto
soowin osta. Teat. sit. „Kw. 8016".

Soowin osta Tallinnas wäiksema korras
maja
aiaga, südalinna ligemas ümbruses, hinnaga Kr. 20.000—25.000 kõik ehituskrundi. Teat. pal. sit. „Nr. 535".

Kiires korras soowitakse osta
poelette ja riiuleid.
Teat. ili. „Poelett".

Soowin kohemaksetawa raha eest osta
krundi,
suurus umbes 150 r.-süida. Teat. sit. üh. hinnaga „Krunt"

Soowin osta wäheldaje
maja,
wõin wälja maksa 9000 kr., soowitaw Tallinnas. Teat. sit. „J. T. 8069".

Korras talu wõi asundustalu
soowin osta kohemaksetawa raha eest, mitte kaugel raudteejaamast ja meereest. Talu kirjeldus, ühes hinna ja aadressiga saata Lehtse postkast nr. 11, H. Palm.

Ostan mõõbleid,
linoleumit, kajukaid, waipu, jalgrattaid, pandipileteid, woodeid, riideid, grammofone, raamatuid, waikasju. Lembitu (end. S. Balesna) t. 8-b, krt. 5.

Mitmesugust

Kes wõimaldaks ametiskäijale poisslapsele maitswaid kodusöid
lõuna- ja õhtusööke
soowitaw Peljulinnas? Teat. pal. sit. „2+2".

Haritud, kenad, warand. kindlust. prl. ja pr. 23—30 a., kelle unistus kodu, milles üksmeel ja üksteisest arusaamine, teiega
tutwuks
samasugune mees, kellel olemas kodu ühes kõige wajalisega. Kirjad ühes fotoga kuni 13. now. sit. „Mees + armastus + usaldus".

ETK
Tallinna Eesti Kirjastus-Ü
GRAAFIKATÖÖST
on suurem ja täielisem tööstus Eestis. Oma moodsaima sisse tõtta on meil wõimalus wah tada maitsekkalt ja ode wasti kõiksugu töid. Wõib julgesti wõistelda paremate wälismaa töödega
TALLINN, Pikk t. 2. Tel.

Kaarditark.
Niguliste tän. 3—3, 3. korral. Ütleb teie ja te omaste wäiksemad elujuhtumised.

Hiromant.
Ei waleta. Ütleb imetäpselt ka wähemaid juhtumisi kuulilt ja meediumi kaartidelt. W. Kompassi t. 6—2, 2. korral.

Surnuwankreid
ühe ja kahe hobusega odawate hindadega matmiseks saaba. S. Juhkentali tän. 15—1.

W. a. pr.
Kaupmann!
Palun teid kolme päewa jooksul, arwates 10. now. 1931. a., oma kleidi järele ilmuda, wastasel korral müün töökulude katteks. Suur Tatari 31—3.

Hr. Andaschkewitsch,
Nõmme, S. Pärnu mnt. 62. Seega teatan Teile, kui Teie ei ilmu oma platwormwankri järele 7 päewa jooksul, müün selle töökulude katteks. Sepp Kepler, Mustamäe t. 23.

300.000 kuni 400.000 senti wajan maal asuwa talu 1. obligatsiooni kindlustusel. Protsendid kokkuleppel. Teat. kirjal. Laboratooriumi tän. 20—65, K. K. wõi sit. „900 + 400 K. K."

Noor naister. soowib leida
sõbra
— wanema härra, kes toetaks ainelisel, et wõiks lõpetada õpimise. Tääb truuks sõbraks ja tasub pärast ausasti. Kirj. sit. „Sõbratar 7385".

Молодая, жизнерадостная
русская дама
желаетъ познакомиться съ интеллигентнымъ господиномъ. Kirjad pal. saata sit. «E U»

Saatke tarwitatud
Eesti postmarke,
terweid ja puhtaid (ainult mitte 5- ja 10-mk. — sepp ja 5- ja 10-s. — lõwid), saaban wastu samas nimewäärtuses häid wälismaade marke. Saadetise alamwäärtus 10 krooni. Head wanemate ja kõrgemahinnaliste uuemate markide eest eraldi preemiaid. Tallinn, Tatari tän. 15—8, J. Mäns.

Intelligentne preili soowib
tutwust
tõsiste härradega. Kirj. sit. „Preili 22".

Hiromant
INES
Imestamiswäärt õige ettekunlutus. Suur Roosikrantsi t. 8-a, krt. 1, kolmas eesuks.

Hiromant.
Üksi ärgu jätku tulemata, kellel midagi tõsist südamel. Narwa mnt. 35—7, teisel korr.

Pianiino
soowitakse üürida. Teat. sit. „Kw. nr. 7474".

Seda ausat
daami,
kes leidis mardilaupäewa õhtul Pandoriini saalist laulatussõrmuse L. W. tähtedega, palun tema tagasi eest teat. Kasarmu t. 8—4.

Kohtuteate.

Tallinna-Haapsalu rahukogu tõwiilo kpd. sead. §§ 293 ja 309¹ põhjal Johann Sõwam, kelle elukohi teadmata, nõu tes kuulutuse ilmumisest „Riigi Teatajas" andma Karl Antoni p. Tomson'i nõudmise abielulahutuse pärast, hoiatusega, et tähe mitteilmumise korral kutse kõstjale kätteara tusele tuleb

Mitteilmumise tagajärjed on tähen §§ 718 ja 719.

Nõudepaltwele, mis rahukogus saadul on juure lisatud perekonnaseisu tunnistus jad kõstja jaoks.

Tallinas, 7. nowembril 1931. a. nr
Rahukohtu abi
Setsed

Oma kogu liiget

sanitaarkapten Arthur Reimer'it

mälestab

2. soomusrongi rügemendi ohwitseride kogu.

†

Karoline Hansu t. Jakobson,
sünd. Kesta.
Sünd. 14. okt 1840. a. Kundas,
surn. 5. now 1931. a. Wiljandis
Tröstimata leinas
poeg, minia ja pojapojad.

Kuulutus.

Rakvere-Paide rahukogu kuulutab Balti Eraseaduse § 36 — 1890. a. wäljaande põhjal, et Eesti kodanikud August Mathilde p. Treufeldt ja tema abikaasa Salme Hansu tr. Treufeldt, sündinud Puudel, kes elawad Koigi wallas, Järwamaal, on Põltsamaa notari juures 28. septembril 1931. a. not. reg. nr. 2088 all sõlminud abieluvaranduse lahutamise lepingu, mille järele nemad awalikult ära muudawad Balti Erasead. ettenähtud ühise wara.

Lepingu täieline tekst awaldatakse „Riigi Teatajas".

Rahukogu abiesimees (allkiri).
Sekretär (allkiri).

Tallinna Laenu- ja Hoiukassa

Asutatud 1872. a.

Tallinnas, Wiru tän. 18, oma majas, telef. 438-48
Osakond Rõmmel, Raudtee tän. 56, telef. 1-31.

Ariseis 31. oktoobril 1931. a.

Aktiwa.

Kassa ja arwed teistes rahaasutustes		130.253.85
Osamaksud teistes asutustes		1.150 —
Wäärtpaberid		51.028.05
Diskonteeritud wekslid	294.520.31	
Laenud obligats. ja muud kindl.)	211 251.—	
Kontokorrent laenud	514 085 55	1.019.656.86
Si emaa korrespondendid:		
»Nostro«	7.670.04	
»Loro«	5.344.57	
Wälismaa korrespondendid:		
»Nostro«	48.58	13.063.19
Protestitud wekslid		1 712.—
Kinniswara		227.000.—
Wallaswara		11 298 25
Ärikulud		28.658.22
Makstud % %, komisj. ja muud kulud		22.444.57
Üleminewad summad		260 —
Garantiide deebitorid		2 000.—
Liikmete kohustused		39.500 —
Muud aktiwad		25.682.09
Obligatsiooni arwe	150.000 —	
Osakond		11.107.55
		1.584.814 63
Inkasso dokumendid		Kr 19.182 —

Passiwa.

Osakapital	49 280.—	
Tagawarakapital	14 133. -	
Äritegewuse-kapital	1.10 .—	64 513.—
Pensionikapital	1 000.—	
Amortisatsioonkapital	7 448 23	
Liikmete lisawastutus	39 500.—	47.948.23
Tähtajalised, jookswad hoiusummad ja hoiuarwed		1.223.841.14
Kontokorrent krediitsaldod		3.895.53
Wõla arwe Eesti Pangas	26.245.20	
Wõla arwe Pikalaenu Pangas	62 276 04	
Wõla arwed teistes rahaasutustes	5.8 6.08	94.337.32
Siisemaa korrespond »Loro«		1.242 79
Saadud % % ja muud tulud		126.269.85
Wäljamaksmata osakasu		1 539.28
Tähtajaliste hoiusummade wäljamaksmata % %		1 546.79
Tagasimakstawad osamaksud		1 140 —
Wäljaantud garantiid		2.000. —
Riigimaksud		1.120.70
1930 a. kasu saldo		98 61
Muud passiwad		4.213.84
Hüpoteegid	150 000 —	
Osakond		11.107.55
		1.584 814 63
Antud liikmekohustused		Kr 3.250.—

Juhatus.

Kaitseliidu Tallinna malewkonna poolt 7. nowembril 1931. a. toime pandud wäärtasjade

loterii loosimisel

langesid wõidud järgmistele piletitele:

Pilet nr.	Wõit nr.	Pilet nr.	Wõit nr.	Pilet nr.	Wõit nr.	Pilet nr.	Wõit nr.
8	60	11	50	49	80	58	142
85	146	86	14	87	143	98	78
95	124	112	117	125	75	129	115
133	89	157	111	170	88	172	5
177	88	179	98	185	98	193	108
203	58	211	92	212	62	219	66
227	29	228	139	262	31	273	84
319	53	323	91	325	46	339	72
346	22	358	135	375	18	384	70
393	69	401	118	402	24	408	101
415	49	421	128	429	136	458	64
457	28	464	137	480	144	496	11
505	8	506	40	518	81	521	16
526	145	531	141	536	20	555	114
571	77	573	71	587	67	589	35
619	102	654	36	659	15	675	12
678	134	691	126	710	125	718	130
716	3	717	56	724	47	732	26
741	149	748	78	751	86	759	48
763	95	766	129	793	100	794	79
805	103	806	18	811	119	825	65
856	2	874	25	877	138	893	127
895	57	901	39	909	27	914	33
920	131	944	133	961	99	995	128
1005	150	1017	110	1018	76	1027	106
1036	74	1040	21	1048	32	1050	80
1057	84	1087	148	1091	97	1092	19
1098	37	1111	1	1113	112	1119	4
1122	118	1135	41	1140	140	1146	52
1158	7	1155	44	1180	6	1192	104
1200	55	1209	54	1218	43	1216	9
1228	28	1225	45	1251	147	1257	59
1271	109	1289	120	1293	88	1331	42
1335	61	1338	132	1369	10	1379	82
1381	51	1416	105	1423	116	1426	63
1428	122	1440	85	1450	94	1452	68
1462	96	1464	121	1469	17	1477	107
1481	87	1490	90.				

Wõidud antakse wälja Tallinnas, Toompea malewkonna staabis, Kaarli 8 (teisel korral), igal teistpäewal ja reedel kella 17—19. Wõidud, mis kahe kuu jooksul pärast loosimist pole wälja wõetud, jääwad K. L. Toompea malewkonna kasuks.

K. L. Toompea malewkonna pidutoimkond.

Näitelawa uudiseid.

Neli kuningat. A. Adsoni waatemäng	1.50
Pähe talus. A. Kitzbergi näidend, 2. trükk	2.—
Kiwi. Kr. Rutoffi draama, 2. trükk	2.—
Mikk Kiwi. J. Mändmetsa näidend	2.—
Metsawahi majas. J. Mändmetsa waatemäng	2.—
Ema. J. Mändmetsa draama, 2. trükk	2.—
Nooruse patud. H. Anto draama	1.50
Kangekaelne onu. A. Trillijärwe jant	—.75
Ametilt kosilane. J. Mändmetsa pilt	—.75
Warga õhwaks. A. Kõiwu nali	1.—
Koolinoorsoole:	
Äpardunud karujaht	1.50
Jüri jõuluseiklused	1.—
Wõitlus Põhjanõiaga	1.50
Tuhkatriinu	—.75
Püha öö. — Waprad meripojad	—.50
Läinb tähtede riiki ta elama	—.50
Ilmunas:	
Meie küla poisid — H. Wisnapuu komöödia.	
Agulirahwas läheb ajalukku — M. Metsanurga mäng.	
Opetajahärra jumalawallatud lambad — J. Migeri kom.	
Pärtli peremehe furm — H. Anto draama.	

Tawet Mutfu teaterkirjastus.
Tallinnas, tel. 445-94.

Rõmme Wab. Tulet. üh. loterii wõitude nimekiri.

Pilet nr.	Wõit nr.	Pilet nr.	Wõit nr.	Pilet nr.	Wõit nr	Pilet nr.	Wõit nr.
41	15	44	93	77	25	108	54
130	20	176	14	189	100	198	50
200	63	214	92	244	38	275	64
303	51	318	39	360	73	388	24
389	6	419	45	422	9	531	18
540	76	541	68	661	83	668	43
710	75	723	60	750	22	767	21
815	96	837	67	965	84	976	29
979	79	1029	8	1070	66	1078	19
1155	87	1166	52	1195	34	1213	86
1243	12	1249	41	1283	81	1300	26
1435	59	1476	28	1533	32	1569	77
1599	85	1637	36	1648	78	1721	49
1722	89	1723	71	1734	94	1776	69
1787	16	1788	72	1874	30	1938	80
1944	35	1964	88	1969	3	2005	46
2014	62	2078	37	2077	48	2129	33
2131	27	2147	5	2159	74	2221	10
2230	58	2242	95	2243	17	2250	97
2258	1	2260	61	2270	98	2301	99
2318	47	2321	91	2328	53	2349	4
2359	13	2386	23	2396	55	2398	40
2403	82	2408	70	2415	2	2423	57
2432	42	2449	44	2454	56	2464	65
2468	90	2489	31	2491	11	2499	7

Wõidud antakse wälja ühe kuu jooksul, 7. now. alates, igal kesknädalal kl. 18—20 pritsimajas. Juhatus.

Propside-oksjon.

Suusõnalisel enampakkumisel müüakse:

20. now. k. a. kell 12 riigi metsatööstuses, Tallinnas, Falkpargi 4: a) 1931./32. a. metsatööstuse hooajal laoplatsidele wäljaweetawad kokku umbes 27.000 rm. kooritud propse, 6 üksuses, alghindadega 3.80—2.40 kr. ruumimeetrist. Pakkumisest osawõtjail tuleb 10 protsl. pakutawa üksuse kogusummast oksjonikomisjonile kindlustuseks sissemaksa. Lähemaid teateid müüdawate materjalide kohta saab riigi metsatööstuselt. Riigi metsatööstus.

Kohtukutse.

Tallinna 1. jaoskonna rahukohtunik kutsub tsiw.-kohtup. sead. § 293 ja 309-1 põhjal John Dollari'i, kui kostjat Axel Winter'i nõudeasjas tema, John Dollar'i, wastu 378 kr. pärast, oma aadressi nelja kuu jooksul, arwates selle kuulutuse „Riigi Teatajas" ilmumisest, ülalnimetatud rahukohtunikule üles andma, hoiatusega, et wastasel korral kohtukutse temale kätteantuks loetakse ja eelpoolnimetatud nõudeasi tagaselja arutatakse ja otsustatakse. Mitteilmumise tagajärjed on tähendatud tsiw.-kohtup. sead. § 145 ja järgmistes.

Nõudepalwele, mis saadud 29. oktoobril 1931. a., on juure lisatud Axel Winter'i poolt wann. adw. Eduard Rottbeck'ile wäljaantud wolikiri ja weksel 1. oktoobr. 1926 a. tähtpäewaga 1. november 1926. a. 16 inglise naela peale.

Rahukohtunik (allkiri).
Sekretär (allkiri).

Odawasti müüa
mõõbligarnituur, antiikne, punasest puust, büroo, tualett, kummut wastilustusega ja käsitöölaud.
S. Kompassi tän. 36—1.

Kuulutus.

Rakvere-Paide rahukogu kuulutab Balti Eraseaduse § 36 — 1890. a. wäljaande põhjal, et Eesti kodanikud Otto Tiigi ja Liina Pent, kes elawad Järwamaal, Kirna wallas, on sõlminud Paide notari E. Laane juures 18. mail 1931. a. not. reg. nr. 1321 all abieluvaranduse lahutamise lepingu, mille järele nemad awalikult ära muudawad Balti Erasead. ettenähtud ühise wara.

Lepingu täieline tekst awaldatakse „Riigi Teatajas".

Rakweres, 5. nowembril 1931. a.

Rahukogu abiesimees (allkiri).
Sekretär (allkiri).

Oksjon.

12. nowembril s. a kell 10 enne lõunat Tallinna-Haapsalu rahukogu ruumides (Jaani tän. 7) kohtupristaw Kippel'i poolt müüdakse awali ul enampakkumisel krahw **Or ow-Dawydow**'i kinniswara **Maarjamäe**" (Marienberg) Tallinnas, Kooli tee 10

Finska Ångfartygs-Aktiebolaget Helsingfors — **Rud. Christ. Gribel** Stettin.

„Wellamo" — „Nordland"

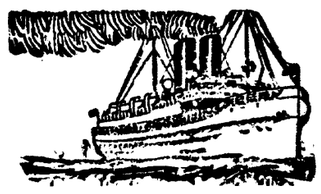

Kapt. A. Jansson — Kapten W. Neumann

Tallinnas. Stettiin: igal laupäewal.

Aurik »Wellamo« 14. nowembril kell 15.00 ine. igal teisel laupäewal kell 15.00
Aurik »Nordland« 21. nowembril kell 15.00 ine. igal teisel laupäewal kell 15.00

Tallinnast Helsingi igal esmaspäewal

Aurik »Wellamo« 23 nowembril kell 10.00 ine. igal teisel esmaspäewal kell 10.00
Aurik »Nordland« 16. nowembril kell 11.00 ine. igal teisel esmaspäewal kell 11.00

Sõiduhinnad:
Ühesa ongpl. Kr. 11.85; kajutipl. Kr. 14.25

Lähemaid teateid, kontade ettetellimine ja sõidukaartide müük Tallinna esindajate kaudu

Aurik „Wellamo" jaoks
Carl F. Gahnbäck
Sana Wiru t. 11. Tel. 450 30 ja 450-32
Telegr. aadr. „Gahnbäck"

Aurik „Nordland" jaoks
N. Christiansen & Co
Vana turu tänaw 34. Tel 442-60 ja 442-62.
Telegr. aadr. „Kach"

KARDINAID

walgeid ja wärwilisi
suure hinnaalandusega
ja suures walikus müüb
C. A. Johannsen
Pikk 5. Pikk 5.

TALLINNA RAHVAULIKOOLIDE SELTS

Tallinna Rahwaülikoolis (v. Kloostri tän. 16)
Esmaspäewal, 11. nowembril
kella 7—8 L. J. Jürgens „Inimsoo wanadus".
„ 8—9 K. Jungerman „Materjalistliku maailmawaate tekkimisest"
Teisipäewal, 10. nowembril loodusloo ja füüsika õpetajate koosolek linna pedagoogilise muuseumi ruumides. Wäike Pärnu maantee 19-a Lektor A. Saul. Algus kell 8 õhtul.
Juhatus

N.M.K.Ü. AUTOKOOL

TALLINN — LAI T. 1. — TEL. 13-10

Erikursus osawõtjaile maalt, algus 23 now. kell 10 h
Õpilastele maalt priikorter kooli juures.
Uue õhtuse grupi algus 23 now. kell 6 õhtul.
Oma õppetõõkoda, 3 õppeautot.
Eksamid sõiduloa saamiseks on kooli juures. Õppimine eksamite äraandmiseni.
Opperaamatud õppimiseks kooli poolt. Kohasoowitamisbüroo oma õpilastele.
Nõudke õppekawu ja tingimusi tasuta postiteel
Eratunnid, eksamitele täreteaitamine

J. Weelmanni

tapeediladud asuwad nüüd
W. Karja nr. 1 ja
S. Tartu mnt. 22
Kõige suurem walik ilusaid ja moodsai mustreid

Estonia teater

Kesknädalal, 11. nowembril kell ½8 õhtul
2. korda
alandatud hindadega
„Pisuhänd"
Ed. Wilde komöödia 3 waat.
Pääsetähed Kr. 1.— kuni 10 s.

Neljapäewal, 12. nowembril kell ½8 õhtul
7. (28.) korda
alandatud hindadega
„Faust"
(ühes „Walpurgi ööga").
Ch. Gounod' oper 5 waatuses.
Pääsetähed 1.75 — 20 s.

Aknakardinaid,
vasest kardinahoidjaid, tüll- ja pikeetekke, lau
ja woodipesu
soowitawad suures walikus
J. MESPAKI pesukauplused
Suur Karja nr. 3 (Scheeli p. kõrwal) ja Estonia all nr. 4.

Põh,amaadel — Norras, Rootsis, Soomes Taanis ja Islandis — on kodutööstuse arenemine ja ilme üldjoontes samasuunaline kui meil Eestis, kuid üksikas us on küllalt erinewusi millistest wõib õppida mõndagi.

Wäljudes wiimasest asjaolust, korraldab

Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskselts

reedel, 13. nowembril s. a. kell 7 õhtul Tallinna linna naiskutsekoolil ruumes Tui tän. 12

kõnekoosoleku kodutööstuse

olukorra üle Skandinaawias ja Soomes.

Kõnelewad haridusnõunik J. Riiwet ja direktriisa A. Warma

Osawõtt kõneõhtust tasuta

Kuulutus.

Rakvere-Paide rahukogu kuulutab Balti Eraseaduse — 1890. a. wäljaande põhjal, et Eesti kodanikud Ulrich Kuusberg ja tema abikaasa Selma Kuusberg, sünd. Sermann, elawad Narwas, Waestemaja tän, 14—2, on sõlminud Rakvere notari J. Waabeli kontoris 23. septembril 1931. a. not. reg. nr. 2952 all abieluvaranduse lahutamise lepingu, mille järele nemad awalikult ära muudawad Balti Erasead. ettenähtud ühise wara.

Rakweres, 5. nowembril 1931. a.

Rahukogu abiesimees (allkiri).
Sekretär (allkiri).

Dr. Marta Linnaks
Sisehaigused
Könet kl. 11—12 ja ½6—7.
S. Karja t. 9—3, Luup'i maja, könetr. 446-80.

Müüakse

„Pimeros Gum" garanteerib oma sidpeensuse juures kindlust ja wastupidawust.
Nõudke hinnata proowe!
Tallinn, postkast nr. 300.

Kõige kasulikumait ja soodsamait ostate kõiksu
MÖÖBLIT
Sokol'i juures, Pikk tänaw 3
Tel 438-69.

Dr. Lydia Luit-Hellat
Naistehaigused ja sünnitusabi.
Wastuwõtt kl. 11—1 ja 5—7.
Tõnismäel 2, trl. 2
(Kaarli kiriku wastas)
Telef. 453-28.

Suurema partii plankude ja laudade weoks Narwa Tallinna waja kohe
purjekaid wõi praame
Järele küsida Tallinnas, Uus Sadama tän. 6 laudahra Hammer'ilt, tel. 307-81

Minu telefon nüüd
439—71.
Dr. Salme Temant
Naiste- ja lastehaigused.
Könet. 4—6.
Girgensoni t. 13—10 hoowim.

Paldiski mnt. rajoonis rutuliselt müüa
maja
hind 15.000 kr., wäljamaks 8000 kr., sissetulek aastas 1900 kr. Soowiawaldused sst. „K. + 9".

Tahewa Lastesanatoorium wajab 1. detsembriks
peremeh,
kelle ülesandeks on haigete toitlustus. Palk Kr. 60. kuus ühes priikorteriga. Palwed ühes elulookirjeldusega ja tunnistustega, warustud 50-s. tempelmargiga ja i lisa pealt 10 senti, esitada kuni 18. now. juhataja nimele, aadressil Hargla p-ag.

Dr. H. Multer
(naistehaigused), elab nüüd Wana Kalamaja tän. 20, wastu Girgensoni tänawat.
Könet. kl. 4—6.

Kaalutööstus
F-a. A. Kust ja Ko.
Tallinn, S. Tartu mnt. 61-e, tel. 306-82.
Soowitame tuntud headuses köökingu
taolusi ja wihte.

Dr. Aug. Lassman
Meripuiestee 12—4
(Grand-Marina õõrwal).
Sise- ja lastehaigused. Wastuwõtt kl. ½11—½12 ja 5—½7
Telefon (2)25-82.

Dr. M. Kolomoitsew
Eriala
naha-, põie- ja suguhaigused.
Wastuw. kl. 10—1 ja 5—8.
Wiru tän. 6, tel. 435-40.

Dr. Ch. Sack.
Kõrwa-, kurgu- ja ninahaigus.
Kinga t. 1 (Tartu Panga majas). Tel. 432-30.
Wastuw kella 11—1 ja 6—7.

Dr. J. Rubanowitz
Naha-, põie- ja suguhaig.
Wiru tän. 7
Wastuw. kella 10—1 ja 5—7.

Odawasti müüa
türgi diwan.
Girgensoni 27—12, hoowimaj.

Reisukirjutusmasin,
firma „Corona", äraõõdu tõttu kiires korras odawasti müüa. Näha kella 5—8 õhtul. Nunne tän. 7, wõõrastemaja „Balti" uksehoidjalt.

Maiad
müüa südalinnas ja selle läheda, hind 20.000, 25.000 ja 10.000 kr. Ligemalt Müüriwahe tän. 25—3.

Müüa
mootorrotas
„Indian", 600 ccm. Poska tän. 6-a—5.

Hommikukingi
müüa, naister. 2 kr. 25 s. alates, laste 1 kr. 50 s. alates ja meester. 3 kr. Töö eest wastutan, kõige paremateest kodumaa ja wälismaa nahkadest. Lembitu tän. 16—6.

Raadioaparaat
3-lambil. ühes akumulaatoriga müüa 20 kr. eest. Luise t. 5—24, hoowimajas. Näha keskn. ja neljap. kl. 4—6 p. l.

Nõmmel, Pääskülas, Kadaka puiesteel müüa 800 ruutjälda
ehituskrunti.
Teat. saab kella 18—20 Tallinnas, Telliskivi tän. 28—7.

Müüa
tualettpeeglid, puuwoodi, postamendid, naisterahwa palitu. S. Tartu mnt. 1—2.

Nahkmantel
müüa — must, korr., wähe kantud. Näha Ahju tän. 8—5.

Narwa maantee läheda 2 ühekordset
palkmaja
aiaga, elektr. korterites, müüa. Lähemalt Pikk t. 41, Heisler.

Rutuliselt müüa wõi rendile anda
talukoht
(mõisa jüda) Tallinna läheduses. Teat. saab Tallinn, Wanaturg 6 (Scheeli panga õõrwal), adwok. K. Talts'ilt igapäew kl. 9—10 ja 4—5 p. l.

Müüa
ilus saaliarmatuur (
kümne tulega. Lai tän.

Wäga odaw. müüa
tarwit., jalaga
õmb usma
S. Roosikrantsi t. 16, asjade kaupluses.

Wana mo
hea ehituskrundiga (ni
litatult) kohe müüa.
tän. 13—1. Aastane
1500 krooni.

Abja ale
wõtab „Päewaleht
kuulutusi ja kuulutusi
ta Abja-Paloja p
ühisus.

Arstid

Jatkan haigete wastuwõttu
Tallinnas Wene tän. 8—3
(Aktsia Panga peal)
Dr. A. Kook.
Neeru- põie-, naha- ja suguhaigused.
Könet. 9—11 ja 5—7.

Palwekirjad

Lai 39—44.
Masinakirjaõpetus
kümne õõrme jüsteemil, 2 kr. 50 s. kuus, 15 s. tund. Tasuta praktiseerimine.

Palwekirju
(k. büroos Harju t. 34), edasikaeb., jüüteo, nõudm. jne. asjus kirj. k.-maj. ümb. asjaundlikult Harju tän. 34.

Ämmaemandad

Ämmaemand
L. Espenberg
Narwa mnt. 48-c—3.

TOOLISTEATER

Teisipäewal, 10. now. j. a. ainukordselt üldhindadega à 10 senti
„Ringi kwadratuur"
W. Katajewi komöödia 3 waat.
Algus kell 8 õhtul.
Pääsmed müügil kassas kl. 5 alates.

DRAAMASTUDIO TEAATER

Draamastuudio 4. ringreis 7. now. j. a. — 13. detj. j. a.
Mängukawas: Sophus Michaelis'e draama 3 w. „Ö tulwil önne" („Rewolutsiooni pulm")
Näitejuht Rud. Klein.
„Põrunud aru õnnistus".
Hugo Raudsepa kom. 3 waat.
„Ringi kwadratuur"
Walentin Katajewi 3-waat. komöödia
Näitejuht Paul Sepp.
Dekoraator B. Rosenwald.
Narwa, 10. now.
Waiwara, 11. now.
Jõhwi, 12. ja 13 now.
Kohtla-Järwe, 14. now.
Lüganuse, 15. now.
Rakvere, 16. ja 18. now.
Kadrina, 19. now.
Tapa, 20. now.
Wäike-Maarja, 21. now.
Rake, 22. now.
Palamuse, 23. now.
Põltsamaa, 24. now.
Jõgewa, 25. now.
Tartu, 26. now.
Sangaste, 28. now.
Antsla, 29. now.
Petseri, 1. ja 2. detj.
Walga, 3. ja 4. detj.
Sangaste, 5. detj.
Tõrwa, 6. detj.
Otepää, 8. detj.
Puka, 9. now.
Tartu, 10. detj.
Kaarepera, 11. detj.
Rake, 12. detj.
Wäike-Maarja, 13. detj.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.